

Programmabegroting 2018

Jaren 2018 tot en met 2021

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
Inleiding	8
Leeswijzer	11
Deel 1 PROGRAMMA'S	13
1. Bestuur en dienstverlening	14
2. Sociaal domein	16
3. Ruimte en ontwikkeling	18
4. Leefomgeving	21
5. Economie en samenleving	23
6. Financiën	25
Deel 2 PARAGRAFEN	27
A Weerstandsvermogen en risicobeheersing	28
B Onderhoud kapitaalgoederen	40
C Treasury	45
D Bedrijfsvoering	50
E Verbonden partijen	55
F Grondbeleid	63
G Lokale heffingen	73
H Sociaal domein	86
I Interbestuurlijk Toezicht Flevoland	90
Deel 3 FINANCIËLE BEGROTING	95
1. Balans per 31 december 2018	96
2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	98
3. Overzicht baten en lasten	101
4. Baten en lasten per programma	107
5. Financiering	115
6. Stand en verloop reserves	116
7. Stand en verloop voorzieningen	116
8. Investeringsplan	117
9. Incidentele baten en lasten	119
10. Algemene dekkingsmiddelen	122
11. Structurele reservemutaties	123
R RAADSBESLUIT	125
B BIJLAGEN	127
1. EMU-saldo	128
2. Overzicht prestatie-indicatoren	129
3. Investerings- en vervangingsplanning	134
4. Investeringsfonds en ZZL-gelden	138
5. Toezeggingen en moties	139
6. Strategische agenda colleges B&W Urk-NOP	140

VOORWOORD

Het gaat goed met de economie. Dat merken we ook op Urk. Na een aantal moeilijke jaren is er weer ruimte voor investeringen. Dat blijkt op Urk uit de gestegen vraag naar bedrijfsgrond maar ook uit de consumentenbestedingen. Landelijk wordt een groei verwacht tussen de 2,5% en 3,3%. Omdat het financieel weer beter gaat met het rijk, merken wij dat ook in de uitkering uit het gemeentefonds. Zo waren zowel de meicirculaire als de september-circulaire positief in meerjarenperspectief. De gevolgen hiervan zijn integraal in de nu voorliggende begroting verwerkt. Urk staat er dan ook beduidend beter voor dan bij de start van het huidige college. Dat neemt niet weg dat het belangrijk is en blijft om de vinger aan de pols te houden. Bijsturing kan altijd nodig zijn om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen. Mede dankzij de constructieve opstelling van veel partijen in de raad is het fundament onder een zelfstandig Urk de afgelopen jaren steviger geworden.

In de programmabegroting 2018 staat wat we het komend jaar willen bereiken, wat we gaan doen en hoeveel dit gaat kosten. In de begroting zijn 49 voorgeschreven taakvelden opgenomen en 39 beleidsindicatoren. Ook geven we een doorkijk naar de daarop volgende jaren. De laatst bekende financiële gegevens zijn er in verwerkt. Daardoor hebt u een actueel meerjarenperspectief. Wel moet worden opgemerkt dat een begroting altijd een momentopname is en nooit een eindbeeld. Voor ons college daarom een permanente opdracht om te werken aan de toekomst van Urk.

In 2018 zijn er nieuwe verkiezingen voor de gemeenteraad. Omdat Urk nu een 20.000+ gemeente is, neemt het aantal raadsleden toe met twee. Wij zien dan ook uit naar de uitkomst van de komende verkiezingen en hopen dat alle inwoners hun stem zullen uitbrengen.

In de Kadernota 2017 hebben wij aangegeven ons te willen focussen op vijf aandachtsvelden, de vijf pijlers. Dit zijn de Toekomst van Urk, het Sociaal Domein, de Omgevingswet, de bedrijfsvoering en de taken genoemd bij het Interbestuurlijk toezicht. De prioriteitstelling als gevolg van deze vijf pijlers zijn verwerkt in deze begroting.

Omdat wij extra geld krijgen uit het gemeentefonds mogen ook onze inwoners daar van profiteren. Binnen het totaalpakket van maatregelen hebben wij uitvoering gegeven aan de motie van de collegepartijen om vanaf 2020 een structurele lastenverlichting te bewerkstelligen. Dit vindt u in de begroting terug.

Om invulling te kunnen geven aan de groeiambitie van Urk is een gebiedsuitbreiding noodzakelijk. Wij zijn daarom in overleg met onze buurgemeente Noordoostpolder over een grenscorrectie. Dit ter uitvoering van een in 2010 gesloten convenant. Een bedrag ter financiële compensatie is in de begroting opgenomen. Op dit moment wordt gewerkt aan een visie werklocaties voor beide gemeenten in Noordelijk Flevoland. Ook wordt er een gebiedsvisie voor het nieuwe te ontwikkelen gebied opgesteld. Wij hopen nog voor het aantreden van de nieuwe raad de onderhandelingen met onze buurgemeente af te ronden.

Er wordt gestaag verder gewerkt om de komst van de buitendijkse haven bij Urk mogelijk te maken. Het provinciaal inpassingplan is vastgesteld en ondernemers staan in de startblokken om invulling te gaan geven aan de nieuwe haven. Deze haven is van betekenis voor heel Noordelijk Flevoland. Om de groeiambitie vanuit het bedrijfsleven te kunnen faciliteren, is het nodig nabij deze Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland een binnendijks bedrijventerrein aan te gaan leggen. De hiervoor genoemde visie werklocaties biedt daarvoor een helder kader. Het moge duidelijk zijn dat de komende jaren er veel energie gaat zitten in het realiseren van al deze plannen. De verkeersinfrastructuur maakt daar deel van uit. Daarnaast willen wij ook de bestaande bedrijventerreinen in goede conditie houden. Essentieel daarbij is de rol van onze ondernemers. Zij kunnen zelf zorgen voor orde en netheid.

Voor wat de woningbouw betreft wordt er volop gebouwd in de Oranjewijk. Bijzonder daarbij is de aanleg van een waterpartij waardoor er binnen Urk een vaste plek komt voor de aanleg van woonarken. Om in de toekomst onder eigen regie te kunnen blijven bouwen worden de gronden aangekocht voor de nieuwe woonwijk Schokkerhoek. Daardoor kan Urk tot het jaar 2035 nieuwe woningen bouwen voor haar groeiende bevolking. Daarnaast zijn er inbreidingsplannen in uitvoering en voorbereiding die een positieve uitstraling hebben op de bestaande woonomgeving. Zo wordt er op de locatie Vuurbaak volop gebouwd en zijn er plannen in voorbereiding voor zorg-gerelateerde woningen op de oude locatie Wilhelminaschool. Bij het realiseren van al deze plannen vormt de vastgestelde woonvisie de basis in combinatie met de visie op zorgplaatsen. Daarbij betekent bouwen op Urk ook een impuls voor de plaatselijke werkgelegenheid. Wel zullen we steeds meer duurzaam moeten bouwen en rekening houden met de energietransitie waardoor het gas gaat verdwijnen en auto's elektrisch worden. Onderwerpen die de komende jaren volop aandacht zullen krijgen.

Ter versteviging van de functie van het Oude dorp is er volop gewerkt aan het plan De Parel oppoetsen. Er is een prachtig plankier aangelegd en zeer recent is het parkeerterrein Slikhoogte in gebruik genomen. De volgende stap is de invulling van de Staverse kade en de Dormakade. Ook willen wij de bewegwijzering van objecten in het Oude dorp verbeteren, zodat bezoekers bijzondere objecten zoals bijvoorbeeld het museum en het vissersmonument beter kunnen vinden. Daarnaast zijn wij bezig met een voorverkenning om een hotel op Urk mogelijk te maken. Activiteiten als de Nationale dag van de klederdracht, mede georganiseerd vanuit ons museum passen daarbij. Wij gaan door op de ingeslagen weg.

De invoering van het sociaal domein is op Urk goed verlopen. Stap voor stap is de overgang gemaakt naar een nieuwe manier van werken: dichtbij mensen en geïntegreerd. Via de wijkteams zorgen wij er voor dat de mensen de zorg krijgen die nodig is. Bijzondere aandacht is er voor het jeugdbeleid en de jeugdzorg, dit in afstemming binnen de provincie. Wij beseffen dat het een groot verschil maakt of je een baan hebt of afhankelijk bent van een uitkering. De werkloosheid daalt maar niet iedereen vindt even makkelijk een baan. Minimabeleid is en blijft daarom noodzakelijk. Zowel het bedrijfsleven als de (semi)overheid kunnen banen bieden voor mensen met een arbeidshandicap. Daarom hebben wij daarvoor een specifiek bedrag in de begroting opgenomen. Voor het Sociaal Domein zijn ook preventieve voorzieningen als het Kindcentrum een essentieel onderdeel binnen het beleid. Voor- en vroegschoolse educatie en aanpasbaar onderwijs zijn essentieel voor de ontwikkeling van onze kinderen.

De invoering van de Omgevingswet is door de minister verder in de tijd geschoven vanwege het ingewikkelde juridische karakter van deze wet. Een nieuwe datum is nog niet genoemd. Wij gaan er op dit moment vanuit dat de wet in 2020 of 2021 in werking zal treden. De transitie is echter al in volle gang. De komende jaren moet er heel wat werk worden verzet, zoals de ontwikkeling van het nieuwe digitale loket en alles wat daarbij hoort. De nieuwe raad krijgt volop te maken met de impact van de wet. De gevolgen van de nieuwe wet voor Urk zullen de komende jaren helder worden.

Om al het werk te kunnen doen, moet de bedrijfsvoering op orde zijn. Dit betekent blijvend investeren in mensen en middelen. De gemeente Urk wil een aantrekkelijke werkgever zijn. De komende jaren stroomt een aantal ervaren krachten uit. Door middel van het generatiepact willen we ze langer aan ons binden en tevens voor tijdige vervanging zorgen. Wel merken wij dat de krapte op de arbeidsmarkt toeneemt. Een robuuste organisatie is nodig om onze ambities en wettelijke taken waar te kunnen maken. Digitale informatie wordt steeds belangrijker. Onze ICT infrastructuur moet goed op orde blijven. Daarnaast zullen ook de traditionele dienstverleningsvormen gehandhaafd blijven.

Wij zetten ons weer maximaal in om te voldoen aan de eisen volgens het interbestuurlijk toezicht. Specifieke aandacht is er daarbij voor toezicht en handhaving en het archief. Voor wat dat laatste betreft zijn wij op lokaal en provinciaal niveau bezig met een verbeterslag. Adequate huisvesting en digitalisering zijn daarbij belangrijk. Het beleid ten aanzien van de huisvesting van vluchtelingen met een status wordt voortgezet. Belangrijk is dat nieuwe inwoners bereid zijn onze taal te leren, onze manieren te accepteren en een actieve bijdrage leveren aan de samenleving. Ten aanzien van de gemeentelijke financiën heeft Urk een sluitende begroting, ook in meerjarenperspectief en een sterk verbeterde schulddispositie. Een bewijs dat Urk het goed doet.

Kijkend naar Urk zien we aan het einde van deze bestuursperiode veel positieve ontwikkelingen. Er is veel in gang gezet en veel bereikt. Daar zijn wij trots op. Urk staat er stukken beter voor dan aan het begin van deze bestuursperiode. Dit dankzij "*Koers en vaart houden*". "U hebt daarin als volksvertegenwoordigers een bijzondere verantwoordelijkheid (citaat Koning Willem Alexander uit de Troonrede)". Daarbij moeten we wel blijven handelen naar de omstandigheden van de tijd. En dat doen we met deze begroting ook. Urk beschikt over goede voorzieningen, een goede infrastructuur en een vitale samenleving. Daar zijn wij dankbaar voor.

Urk is een aantrekkelijke plaats om te leven, te wonen en te werken. Samen met onze inwoners willen wij er voor zorgen dat dit ook in 2018 zo blijft. Dit vraagt om ieders inzet en betrokkenheid om blijvend te investeren in de samenleving. Daarbij mogen wij niet vergeten dat we de vele voorrechten, de welvaart en de genade dagelijks van de Heere God ontvangen. Het past ons dan ook de Heere God daarvoor te danken en om Zijn zegen te bidden over al het werk binnen onze gemeenschap, op wat voor terrein dan ook, nu en in de toekomst.

Burgemeester en Wethouders van Urk,

P.C. van Maaren, burgemeester

M. Bogerd, secretaris

INLEIDING

De begroting 2018

Voor u ligt de begroting 2018 en meerjarenbegroting 2018-2021. Een begroting met aandacht voor doelstellingen, (beleids-)indicatoren en bijbehorende activiteiten.

De programmabegroting kent een aantal vaste elementen. Belangrijk is om met het lezen van de leeswijzer te beginnen. Hierin is uiteengezet hoe de begroting het best gelezen kan worden. Binnen de programma's is een onderverdeling in deelprogramma's gemaakt.

Het tot stand brengen van de begroting conform de nieuwe richtlijnen BBV was een intensieve klus. Het formuleren van beleidsdoelstellingen en bijbehorende indicatoren vergt tijd en zorgvuldigheid. Het is een uitdaging om samenhang aan te brengen tussen de verschillende doelstellingen. Er is zoveel mogelijk geprobeerd doel en activiteit te matchen.

De bedoeling van de programmabegroting is dat de gemeenteraad heel concreet formuleert wat hij via het programma tot stand wil brengen. Daarmee geeft de raad het college een opdracht mee voor het komende jaar. Tevens is het voor de raad mogelijk om, met de in de loop van het jaar beschikbaar komende stuurinformatie, het te realiseren beleid te volgen en bij te sturen. Per programma wordt antwoord gegeven op de "2 W-vragen":

1. Wat willen we bereiken? (doelstellingen)
2. Wat gaan we ervoor doen? (maatregelen, beleid, bestuursakkoord, producten)

De "3^e W-vraag" is conform een aanbeveling van de accountant ondergebracht in hoofdstuk 3.4.

3. Wat mag het kosten? (programmakosten)

Van planning tot control

De programmabegroting maakt deel uit van een reeks beslismomenten voor de raad in de cyclus van planning en control. Met de behandeling van de kadernota geeft de raad het college de kaders mee voor de nieuw op te stellen meerjarenbegroting. De kadernota wordt opgesteld als voorzet voor de discussie in de raad. Deze nota bevat richtinggevende uitspraken die kunnen worden beoordeeld, overgenomen, verworpen en aangevuld. Zo nodig worden uitspraken expliciet vastgelegd in moties. De te stellen kaders zijn uiteraard sterk afhankelijk van de financiële situatie van de gemeente Urk en de bestuurlijke prioriteiten van de raad zoals deze zijn vastgelegd in de strategische kaart van de raad en het collegeprogramma. Veel ligt al vast in de besluitvorming door de raad in het verleden. Ter verduidelijking is het instrumentarium van de raad hieronder weergegeven.

Instrumentarium	Vaststellingsmoment	Doel
1. Kadernota 2018-2021	6 juli 2017	Richtinggevend en kaderstellend
2. Programmabegroting 2018-2021	9 november 2017	Taakstellend
3. 1 ^e Tussenrapportage 2018	juni 2018	Control en verantwoording
4. 2 ^e Tussenrapportage 2018	december 2018	Control en verantwoording
5. Jaarrekening 2018	juni 2019	Control en verantwoording

Uitgangspunten

Algemeen:

Binnen het raam van de kadernota, kan de begroting zowel het eerste jaar als in het meerjarenperspectief sluitend worden aangeboden. Bovendien is de omvang van incidentele onttrekkingen fors gereduceerd. Alle jaarschijven eindigen met een klein structureel positief saldo.

Bevolkingsgroei annex ruimtelijke ontwikkeling:

Voor wat betreft de woningbouwontwikkeling op basis van de huidige ontwikkelingen en de verwachting voor de nabije toekomst, gaan we uit van jaarlijkse toename van 90 woningen. De inwonerprognose blijft eenzelfde stijgende lijn vertonen.

Basisgegevens per 1 januari	2017		2018	prognose	90 won.pj.	296 inw.p/j
	werkelijk	begroot		2019	2020	2021
Inwoners	20.224	20.270	20.514	20.804	21.104	21.409
Woonruimten volgens BAG	6.198	6.272	6.288	6.378	6.468	6.558

Prijs- en loonontwikkeling:

Voor de nieuwe jaarschijf 2021 is op basis van de vermelding in de meicirculaire een loonstijging van 2,4% en een prijsmutatie van 1,6% voorzien.

Uitkering gemeentefonds:

De recent verschenen septembercirculaire is in deze begroting verwerkt. De circulaire is nagenoeg gelijk aan de meicirculaire.

Resultaat begroting

Zoals gesteld, is de begroting conform het perspectief van de kadernota opgesteld. De afwijkingen ten opzichte van de kadernota worden toegelicht.

Omschrijving ("-" is positief)	2018	2019	2020	2021
Financieel perspectief kadernota 2017, incl. meicirculaire	-140.191	-306.777	-192.704	-155.559
Deelname regio Zwolle o.b.v. B&W 16jun2015 diende deelname in 2017 geëvalueerd. Budget incidenteel toegekend t/m 2017 € 13.000 ten laste van investeringsfonds. Op basis van aangetoond positief effect op onze plaatselijke economie is het raadzaam deelname te continueren. De bijdrage wordt aangevraagd op € 1,23 per inwoner	25.232	25.589	25.958	26.333
Correctie op stelpost prijsmutatie De stelpost prijsmutatie, verwerkt in de kadernota, kon na toepassing van de prijsmutatie op de budgetten, worden bijgesteld.		-3.678	-14.027	-26.262
Correctie overhead toerekening activa Bij begroting 2017 was abusievelijk een te laag overheadpercentage op de activaposten toegepast. Dit is gecorrigeerd en levert een klein voordeel op.	-19.813	-19.813	-19.813	-19.813
Septembercirculaire 2017 Hoewel het accres 2017 nadeliger is ten opzichte van de meicirculaire 2017, zijn de andere jaren 2018 tot en 2022 weer positiever. Reden daarvan zijn de hogere rijksuitgaven voor salarissen leerkrachten in het primair onderwijs, belastingdienst, voedsel- en warenautoriteit en veiligheid.	-145.853	-92.815	-83.210	-73.041

Omschrijving ("-" is positief)	2018	2019	2020	2021
Participatiebudget Onderdeel van de Participatiewet is de Banenafpraak waarin overheid en bedrijfsleven hebben afgesproken samen voor 2026 in totaal 125.000 nieuwe banen te hebben gecreëerd voor mensen die niet zelf in hun inkomen kunnen voorzien. Lukt dat niet, dan volgen sancties middels een quotumheffing. Er is inmiddels een 1-meting geweest. Daaruit is gebleken dat het bedrijfsleven ruimschoots aan haar verplichtingen heeft voldaan, maar de overheid juist niet.	80.000	80.000	80.000	80.000
Lager dan geraamde OZB stijging (vanaf 2020 i.p.v. 2% tariefstijging) Amendement: Tot en met 2019 zijn er voldoende middelen in het "fonds afvalstoffenheffing" om de lastenverlichting door te laten gaan. SGP, ChristenUnie en Hart voor Urk willen vanaf 2020 een structurele lastenverlichting bewerkstelligen. Het college wordt opgeroepen dit in samenwerking met de auditcommissie in de komende maanden voor de opstelling van de begroting uit te werken. Nu de uitkomst van de meicirculaire gemeentefonds, zich ook voor september doorzet, kan al vanaf 2020 de geplande verhoging helemaal vervallen.			86.327	175.389
Grenscorrectie (reservering) Ter uitwerking van de kadernota 2017 is al 5 ton gereserveerd ten behoeve van de noodzakelijke grenscorrectie. Incidenteel is er nu ruimte om dit bedrag aan te vullen tot het waarschijnlijk benodigde bedrag van 1 miljoen.	207.041	292.959		
Verplaatsen speelbos Eén van de raadswensen (motie nr. 6) was verplaatsing van het speelbos. Het resterende incidentele sado biedt ruimte om hiervoor € 155.771 te reserveren. Onderzoek naar met name structurele (beheers) kosten, zal haalbaarheid moeten uitwijzen.		31.260	124.511	
<i>Diversen</i>	-11.256	-11.564	-11.882	-12.211
Begrotingssaldo 2018-2021	-4.839	-4.839	-4.839	-5.164

LEESWIJZER

In deze leeswijzer leiden wij u stapsgewijs door de verschillende onderdelen van de programmabegroting. Allereerst gaan we in op deel 1 programma's, waarna vervolgens wordt ingegaan op de paragrafen (deel 2), de financiële begroting (deel 3) met aansluitend de bijlagen.

PROGRAMMA'S (deel 1)

In de programma's gaat de aandacht uit naar doelstellingen, beleidsindicatoren en daaraan gekoppelde concrete activiteiten en middelen.

Wettelijke ontwikkelingen

Hier worden de ontwikkelingen in de wet- en regelgeving weergegeven die de aandacht (moeten) hebben en die van invloed zijn op één of meerdere beleidsterreinen.

Beleidsindicatoren

Met de wijziging van het BBV van 5 maart 2016 zijn provincies en gemeenten voortaan gehouden om in de programma's in de begroting en in de programmaverantwoording in het jaarverslag, de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd of gerealiseerd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren. Voor gemeenten is een lijst van indicatoren ontwikkeld en samengesteld. Daarbij golden een aantal belangrijke uitgangspunten:

- de indicatoren leveren een bijdrage aan de versterking van horizontaal toezicht;
- de raadsleden worden daarmee in staat gesteld om op maatschappelijke effecten te kunnen sturen;
- de indicatoren zijn van toepassing op alle gemeenten;
- de indicatoren zijn gebaseerd op landelijke bronnen waardoor er geen extra informatie uitvraag hoeft te worden gedaan en zodat gemeenten automatisch deelnemen;
- er worden bestaande bronnen gebruikt;
- de indicatoren worden regelmatig door de bronnen gepubliceerd;
- voor de indicatoren met betrekking tot het 'sociaal domein' is aangesloten bij de reeds bestaande 'Gemeentelijke monitor sociaal domein'.

Indien de voor een beleidsindicator relevante gegevens niet door de bronhouder kunnen worden verstrekt, neemt de gemeente bij de beleidsindicator op: gegevens nog niet beschikbaar (afgekort: n.n.b.).

Wat willen we bereiken?

Hier gaan we in op doelstellingen die op een (lange) termijn worden nagestreefd en zijn vastgelegd in het beleid voor de onderdelen waarover het programma gaat. Deze doelstellingen zijn niet uitputtend. In sommige gevallen wordt gesproken over doelstellingen voor het jaar 2018 of verder. Dit heeft als oorzaak dat zij zo zijn vastgelegd in onze beleidsnota's. Deze nota's vormen de belangrijkste basis voor de invulling van onze programmabegroting.

Wat gaan we daarvoor doen?

Hier gaan we allereerst in op de kernpunten c.q. beleidsuitvoeringen die in 2018 de hoogste prioriteit krijgen. Zij zullen gedurende het boekjaar nauwlettend worden gevolgd. Bij deze doelstellingen wordt meetbaar aangegeven wanneer deze beleidsuitvoering is voltooid. We hebben er voor gekozen deze activiteiten te voorzien van een prestatie(indicator). Deze indicatoren zijn weergegeven in bijlage 2. In sommige gevallen is sprake van een concrete indicator en in voorkomende gevallen staat er ook een concrete prestatie vermeld. Verder zijn belangrijke uitvoeringszaken 2018 per programma weergegeven.

PARAGRAFEN (deel 2)

De paragrafen geven gebundeld informatie over bepaalde thema's, die anders té gefragmenteerd aan de orde zouden komen. Deze informatie wordt voor zowel bestuurders als toezichthouders van belang geacht om de financiële positie van de gemeente te kunnen beoordelen. Een zevental paragrafen is verplicht voorgeschreven door het Besluit Begroting en Verantwoording, namelijk: weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, treasuryparagraaf, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en lokale heffingen. De paragraaf Decentralisatie rijkstaken wordt aangehouden totdat het implementatieproces Sociaal domein naar tevredenheid is geoptimaliseerd. Nieuw is de paragraaf Interbestuurlijk Toezicht Flevoland. In deze paragraaf is voor een vijftal toezichtdomeinen het verwachte toezichtregime over 2018 weergegeven met daarbij te ondernemen activiteiten genoemd.

FINANCIËLE BEGROTING (deel 3)

Via de vaststelling van de begroting autoriseert uw raad het college tot het doen van uitgaven. Gezien het belang van een goed inzicht in de baten en lasten, de financiering, de reserves en voorzieningen en het investeringsplan is gemeend een apart deel (3) hieraan te wijden.

Er is gekozen om de kosten van alle programma's onder te brengen in deel 3.3. Dit is ook het niveau waarop uw raad de baten en lasten accordeert. In het overzicht wordt het resultaat na bestemming weergegeven en de daarin begrepen reservemutaties afzonderlijk in beeld gebracht.

De begroting is opgesteld op basis van de kadernota 2017 en aanvaard beleid tot en met de 1^e tussentijdse rapportage 2017, welke in de junivergadering is behandeld. De financiële toelichting is op hoofdlijnen en verklaart het verschil tussen het programmasaldo van de begroting 2018 en de begroting 2017 ná wijziging. De verschillen spitsen zich vooral toe in verschuiving van de urenramingen op basis van de afgesproken prioriteiten en het effect van incidentele mutaties uit begrotingswijzigingen 2018 op de jaarschijf 2018.

BIJLAGEN

Het is een voorschrift om een overzicht van het EMU-saldo op te nemen in de begroting. In bijlage 2 worden de voor de hand liggende prestatie-indicatoren van de producten weergegeven. Verder is in de bijlagen een investeringslijst per programma opgenomen. In deze lijst staan de investeringen die in 2018-2021 zijn gepland of uitgevoerd kunnen worden. Verder treft u in bijlage 4 de overzichten Investeringsfonds en ZZL-gelden. In bijlage 5 is de lijst met toezeggingen en moties bij de behandeling van de kadernota 2017 opgenomen. De waarderingscodes van de indicatoren mét daar bijbehorende kengetallen zijn weergegeven in bijlage 6. Tot slot is in bijlage 7 de strategische agenda opgenomen met de gezamenlijke ambities van de colleges van de gemeenten Urk en Noordoostpolder.

1.1 Bestuur en dienstverlening

1.2 Sociaal domein

1.3 Ruimte en ontwikkeling

1.4 Leefomgeving

1.5 Economie en samenleving

1.6 Financiën

1.1 BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Doelstelling

Kompas voor het besturen van Urk is Gods Woord. Verantwoordelijkheid nemen voor beleid en regie voeren. Het gemeentebestuur staat dicht bij haar inwoners en bedrijven. Bij de directe klantcontacten in de wijk of in het gemeentehuis geldt het I-loket principe. De gemeente geeft @Antwoord: persoonlijk, via de telefoon of het internet. Een doorontwikkeling van de organisatie en ICT-middelen vindt plaats om de zelfstandigheid van de gemeente en optimale dienstverlening te waarborgen.

De gemeente Urk werkt op tal van terreinen samen met andere gemeenten, provincies, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Wij constateren dat de samenleving is veranderd en steeds meer netwerk georiënteerd is.

Duurzaamheid krijgt een steeds een prominentere plaats binnen alle beleidsterreinen. Ook de komende jaren zullen de nodige duurzaamheidsprojecten geïnitieerd moeten worden en zullen we bedrijven en bewoners actief moeten informeren, verleiden en inspireren om bij te dragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen voor Urk. Vanuit de duurzaamheidsvisie is het nodig te komen tot een duurzaamheidsfonds om vandaaruit de werkzaamheden in gang te zetten.

► WETTELIJKE ONTWIKKELINGEN

- *Digitale overheid (alles digitaal in 2020)*

Burgers en bedrijven moeten gemakkelijker online zaken kunnen doen met de overheid. Uitbreiding van het digitale dienstenpakket verhoogt de efficiency en vermindert de regeldruk. Daarbij staat bij de overheid één ding voorop: gegevens van burgers moeten goed beschermd zijn. In de praktijk betekent dit dat kosten zullen toenemen.

- *Openbare orde en veiligheid*

De uitvoeringspraktijk van politie, justitie en gemeente op het terrein van openbare orde en veiligheid verandert sterk door de komst van nieuwe wet- en regelgeving. De rol en verantwoordelijkheden van de gemeente op het terrein van veiligheid nemen toe, zoals blijkt uit de aandacht voor toezicht en handhaving. De gemeente wil de wet- en regelgeving correct toepassen en uitvoeren.

► BELEIDSINDICATOREN

Indicator	2015	2016	2017	2018	Beschrijving	Bron
Formatie	6,1	6,0	6,0	6,1	Het aantal vastgestelde fte per 1.000 inwoners	Urk
Bezetting	5,9	5,8	5,8	5,9	Het aantal ingevulde fte per 1.000 inwoners	Urk
Apparaatskosten	€ 201	€ 198	€ 243	€ 253	De apparaatskosten per inwoner (per 1-1)	Urk
Externe inhuur	17,4%	18,7%	20,5%	18,0%	De verhouding kosten inhuur externen ten opzichte van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Urk
Overhead	8,9%	9,1%	11,7%	11,2%	De verhouding overheadkosten ten opzichte de totale lasten	Urk

► WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Kompas voor het besturen van Urk is Gods Woord. Verantwoordelijkheid nemen voor beleid, regie voeren waarin het toepassen van duurzaamheid niet een uitzondering maar uitgangspunt is. Het gemeentebestuur staat dicht bij haar inwoners en bedrijven. Bij de directe klantcontacten in de wijk of in het gemeentehuis geldt het I-loket principe. De gemeente geeft @Antwoord: persoonlijk, via de telefoon of het internet. Een doorontwikkeling van de organisatie en ICT-middelen vindt plaats om de zelfstandigheid van de gemeente en optimale dienstverlening te waarborgen.

Koers en vaart houden

- Het behoud van het christelijk karakter van Urk
- Uitgaan van eigen kracht van onze inwoners en samen met de inwoners aan de slag
- Het behouden van de IJsselmeervisafslag voor Urk
- Lokale partijen beter betrekken bij aanbestedingen. In dat kader het aanbestedingsbeleid in commissieverband gezamenlijk doornemen.
- Aandacht voor goede voorlichting aan het plaatselijke bedrijfsleven

Provinciaal beleid

- Dialoog zoeken met inwoners en ontvankelijk voor nieuwe ideeën
- Zo weinig mogelijk regels stellen
- Versterken kwaliteit openbaar bestuur in de regio

► WAT GAAN WE ERVOOR DOEN?

Kernpunten	Wat gaan we daarvoor doen? Hoe gaan we het meten? (indicatoren)	Middelen
Elektronische Dienstverlening 2017 en Digitaal 2020	<ul style="list-style-type: none"> - De wettelijk verplichte onderdelen in het Agenda 2020 uitvoeren. - Voldoen aan wettelijke termijnen en normen kwaliteitshandvest 	Binnen de begroting wordt geopereerd.

Belangrijke uitvoeringszaken 2018 e.v.

Omschrijving	PFO	Geld Begroting (B) / Kadernota (K)	2017				2018				2019				2020				2021			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Urker kracht - nieuwe bestuursstijl (uitvoering)	PvM	B																				
Elektronische Dienstverlening 2017 en Digitaal 2020	GP	B																				
IBT - Archief	PvM	B																				
Het doorontwikkelen tot een participatie-organisatie	PvM	B																				
Samenwerking regio Zwolle	PvM	B																				
Strategisch personeelsplan	PvM	B																				

1.2 SOCIAAL DOMEIN

Doelstelling

Een eigentijds sociaal beleid uitgaande van het principe: een gezin, een plan en een hulpverlener waarbij niemand tussen wal en schip valt. Daarbij geldt: Lokaal wat lokaal kan en daar waar meerwaarde mogelijk en nodig is werken we samen in Flevoland. De positie van de inwoners geldt, is daarbij de leidraad. Jongeren moeten veilig en gezond kunnen opgroeien. Ouderen dienen zich wel te bevinden.

De gemeente is verantwoordelijk voor taken op het gebied van participatie, werk, zorg en ondersteuning voor jeugd en volwassenen. De rol van de gemeente is steeds meer regisserend, faciliterend en voorwaardenscheppend. Maar ook sturend op kwaliteits-, inhoudelijke-, en procesresultaten ten behoeve van inwoners. Op 25 september 2015 heeft de gemeenteraad het meerjarenbeleidsplan "Zorg voor elkaar 2016-2018" vastgesteld.

► WETTELIJKE ONTWIKKELINGEN

- Het uitvoeren van de nieuwe taken en verantwoordelijkheden op het sociale domein (Jeugdwet, nieuwe WMO en Participatiewet)
- Op basis van jurisprudentie en nieuwe wetgeving het beleid aanpassen.

► BELEIDSINDICATOREN

Indicator	2015*	2016	2017	2018	Beschrijving	Bron
Bijstandsuitkeringen	13,2	13,0			Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners (18jr eo).	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	5,7	3,2			Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	CBS
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement					Het aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep.	CBS
Kinderen in armoede	1,89%				Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	Verwey Jonker
Jeugdwerkeloosheid (jaar 2012) *	0,84%				Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	Verwey Jonker
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) % (jaar 2012) *	2,3%				Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	DUO
Absoluut verzuim	1,22	0,60			Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen (lft. 5-18 jaar).	DUO
Relatief verzuim	50,60	50,58			Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen (lft. 5-18 jaar).	DUO
Jongeren met jeugdhulp	4,3%	5,6%			Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	CBS
Jongeren met jeugdreclassering		0,09%			Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	1,5%	0,5%			Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	CBS

► WAT WILLEN WE BEREIKEN?

In het meerjarenbeleidplan 2015-2019 “Zorg voor elkaar” zijn vier maatschappelijke effecten opgenomen:

1. Iedereen doet mee

Het vergroten van burgerkracht/particuliere initiatieven en het versterken van het zelf organiserend vermogen van de samenleving. Wat inwoners zelf kunnen doen, regelen zij zelf.

2. Wij helpen elkaar

Het versterken van de algemene voorzieningen als krachtige basis voor de sociale infrastructuur. Het faciliteren en waarderen van vrijwilligers en mantelzorgers.

3. Kansen voor jongeren

Jongeren groeien gezond en veilig op; ontwikkelen hun talenten en participeren in de samenleving.

4. Goed geregeld

Effectieve ondersteuning voor kwetsbare inwoners bij zelfredzaamheid en participatie.

Wat wij concreet willen bereiken is uitgewerkt in kwaliteitsdoelstellingen en productiecijfers (zie bijlage prestatie indicatoren). Jaarlijks wordt er een uitvoeringsprogramma vastgesteld waar de uitgangspunten voor het nieuwe jaar in worden beschreven.

In 2018 richten we ons, vanuit de bestaande basis, op de planvorming voor de volgende periode 2019-2022.

Koers en vaart houden

- Uitvoeren meerjarenbeleidsplan “Zorg voor elkaar 2016-2018” en daarbij binnen de decentralisatie uitkeringen in meerjarenperspectief een gezond financieel, ontschot beleid voeren.
- Productief Partnerschap als nieuwe vorm van subsidiëren voor staan: sturen op ruimte geven. Inhoud en innovatie worden voorop gesteld en maatschappelijke doelstellingen/effecten staan centraal.
- Monitoren en analyseren. Na een eerste raming op basis van de gegevens van de Rijks-overheid is in de 1^e Tussenrapportage de meerjarenraming in de gemeentelijke begroting aangepast. In deze raming is ook rekening gehouden met beleidsvoornemens en mogelijke risico's. De komende jaren zal het beleid verder gemonitord en geanalyseerd worden.

Provinciaal beleid

- Uitvoering van Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland en het onderliggende dienstverleningshandvest.
- Aan de hand van een Programma Sociaal Domein Flevoland de regionale samenwerking door ontwikkelen. Daarbij het principe laten gelden: “Alles zelf doen is optellen. Samenwerken is vermenigvuldigen.”
- Ontwikkelen van een zorglandschap voor Flevoland.

► WAT GAAN WE ERVOOR DOEN?

Kernpunten	Wat gaan we daarvoor doen? Hoe gaan we het meten? (indicatoren)	Middelen
Sociaal Domein	<ul style="list-style-type: none"> - Vergroten van burgerkracht en samenkracht - Versterken van algemene voorzieningen als krachtige basis voor de sociale infrastructuur - Jongeren groeien gezond en veilig op; ontwikkelen hun talenten en participeren in de samenleving - Effectieve ondersteuning voor kwetsbare inwoners bij zelfredzaamheid en participatie	Binnen de begroting wordt geopereerd

Belangrijke uitvoeringszaken 2018 e.v.

Omschrijving	PFO	Geld Begroting (B) / Kadernota (K)	2017				2018				2019				2020				2021			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Sociaal Domein (3 D's)	FB	B																				
Sociaal economische structuurvisie	FB	B																				
Taakstelling huisvesting statushouders	GPjr	B																				

1.3 RUIMTE EN ONTWIKKELING

Doelstelling

Het ruimtelijk ontwikkelen en (her)inrichten van het grondgebied op basis van de groei en samenstelling van de bevolking en bedrijven. Revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en herontwikkelingen in de woningbouw vinden plaats in goed overleg met het bedrijfsleven en onze inwoners. Belangrijk is het voorzien in voldoende woningen die voldoen aan duurzaamheid, wooncomfort en veiligheidseisen, rekening houdend met de verschillende doelgroepen. Het cultureel erfgoed maakt essentieel onderdeel uit van de ruimtelijke ordening.

► WETTELIJKE ONTWIKKELINGEN

- *Nieuwe omgevingswet*

In 2021 zal de Omgevingswet in werking treden. Met de Omgevingswet wordt het huidige stelsel van ruimtelijke regels volledig herzien. De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. En regelt daarmee het beheer en de ontwikkeling van de leefomgeving.

Het vraagt om een heel andere werk- en denkwijze van overheden, burgers en bedrijven. Open, samenhangend, flexibel, uitnodigend en innovatief zijn daarbij de kernwoorden. Door minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en het geven en vragen van vertrouwen. Daarbij moet het doel van een initiatief in de fysieke leefomgeving centraal staan in plaats van de vraag: 'mag het wel?'.

Al deze veranderingen zullen invloed hebben op de rol van de gemeenteraad, de rol van het college en de ambtelijke organisatie van de gemeente Urk. In 2016 is een begin gemaakt met de bewustwording van de effecten van de nieuwe wet. In 2017 zal een impactanalyse gemaakt worden waarbij raad, college en organisatie betrokken zullen worden. Vervolgens kan in 2018 en verder gewerkt worden aan de transformatie naar een organisatie die is toegesneden op de nieuwe wet. Dit vraagt een forse inspanning.

- *Bouw en woningtoezicht*

De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (verder afgekort: WKB) is een nieuw stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen van nieuwe gebouwen en vergunning plichtige werken. Het is de bedoeling het nieuwe stelsel vanaf 2018 stapsgewijs in te voeren. De preventieve toets van Bouw- & Woningtoezicht (BWT) komt te vervallen als het gaat om de bouwtechnische voorschriften. Daarbij houdt BWT tijdens het bouwen geen toezicht meer. Deze taken en verantwoordelijkheden draagt de overheid over aan de private markt. De gevolgen van deze wetswijziging voor zowel de leges als de gemeentelijke organisatie zullen nader op een rij worden gezet.

► BELEIDSINDICATOREN

Indicator	2015	2016	2017	2018	Beschrijving	Bron
Nieuwbouw woningen	22,7	11,6	11,4	28,6	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	Urk

► WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Het ruimtelijk ontwikkelen en (her)inrichten van het grondgebied op basis van de groei en samenstelling van de bevolking en bedrijven. De verwachte bevolkingsgroei is 21.130 inwoners en 6.542 woningen in 2020. Revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en herontwikkelingen in de woningbouw vinden plaats in goed overleg met het bedrijfsleven en onze inwoners. Belangrijk is het voorzien in voldoende woningen die voldoen aan duurzaamheid, wooncomfort en veiligheidseisen, rekening houdend met de verschillende doelgroepen. Het cultureel erfgoed is een belangrijk onderdeel van de ruimtelijke ordening.

Koers en vaart houden

- Gestreefd wordt naar een voldoende aanbod van betaalbare en duurzame woningen.
- In nieuwe bestemmingsplannen worden wijkvoorzieningen zoals speelterreintjes, sportveldjes, wijkpleinen e.d. meegenomen in de exploitatieopzet.
- Revitalisering van de oude bedrijventerreinen vindt plaats met het bedrijfsleven en bewoners.
- Derde brug over Urkervaart wordt aangelegd binnen het zoekgebied zoals aangegeven in de structuurvisie.

Provinciaal beleid

- Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en regionale regierol ruimtegebruik met als doel vraaggerichte programmering (o.a. woning- en kantorenmarkt, bedrijventerreinen, winkelcentra)
- Opstellen integrale omgevingsvisie, waaronder nieuwe set spelregels EHS en visie op wonen
- Nieuwe Natuur – project Urkerveld
- Energieneutraal Flevoland in 2030 en daardoor aandacht voor duurzaamheid-investeringen.

► WAT GAAN WE ERVOOR DOEN?

Kernpunten	Wat gaan we daarvoor doen? Hoe gaan we het meten? (indicatoren)	Middelen
Ontwikkeling Schokkerhoek inclusief actualiseren bestemmingsplan	Start actualisering bestemmingsplan	Binnen de begroting (grondexploitatie) dient te worden geopereerd.
Dorpsingang parkeer- en verkeersluw maken	Verplaatsing Boni	Binnen de begroting (grondexploitatie) dient te worden geopereerd.
Toekomst van Urk – Triangel (pijler 1)	Buitendijkse haven Binnendijks bedrijventerrein Schokkerhoek Verkeersinfrastructuur wijzigen	Binnen de begroting (grondexploitatie) dient te worden geopereerd. Aangevuld met subsidiemogelijkheden.
Realisatie plan Urkerveld	Planuitwerking in samenwerking met het Flevo-Landschap. De gemeente Urk doet een bijdrage in de aanlegkosten van het fietspad.	Hiervoor is een krediet beschikbaar gesteld van € 130.000.
Energieneutraal in 2030	De gemeente Urk werkt een energietool uit voor het verkrijgen van inzicht waar de gemeente Urk staat en wat het kost om stappen te zetten in de energietransmissie. De gemeente Urk start een project "Energieteam" De gemeente Urk is bezig met de uitwerking van een energietool als aanzet voor een duurzaamheidsvisie	Binnen de begroting Binnen de begroting Voor het opstellen van een duurzaamheidsvisie is aanvullend budget nodig.
Revitalisering Westgat	Naast de revitalisering van de oude werf Metz, Lemsterhoek en Werkhaven is de gemeente Urk bezig met de voorbereiding van de revitalisering van het Westgat	Uitgangspunt is binnen de begroting met een aanvulling van een provinciale herstructurerings-subsidie.

Belangrijke uitvoeringszaken 2018 e.v.

Omschrijving	PFO	Geld Begroting (B) / Kadernota (K)	2017				2018				2019				2020				2021			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
IBT - Handhaving toezicht overig	PvM	B																				
Project "Triangel" (4 onderdelen)	GPjr	B																				
Triangel: Bestemmingsplan en verwerving Schokkerhoek (onderdeel 3)	GPjr	B																				
Herontwikkeling Wilhelminaschoollocatie	GPjr	B																				
Ontwerp bestemmingsplan - locatie Havenmeesterwoning	FB	B																				
Nota Grondbeleid - uitwerkingen	PvM	B																				
Nota Grondprijnsbeleid	PvM	B																				
Revitalisering Westgat	GPjr	B																				
Implementatie Nieuwe Omgevingswet	GPjr	B																				
Nota kostenverhaal - nota bovenwijkse voorzieningen	GPjr	B																				
Ruimtelijk traject voor verplaatsing BONI	GPjr	B																				
Beleidsregels in relatie tot Schokkerhoek	GPjr	B																				
Visie herontwikkeling locatie Noorderzand	GPjr	B																				
Herontwikkeling locatie havenmeesterswoning	FB	B																				
Plan realisering nieuw busstation	GPjr																					
Project Nieuwe Natuur	GPjr	B																				

Doelstelling

Samen met onze inwoners zorgen voor een goede kwaliteit van de openbare leefomgeving waardoor het prettig wonen, recreëren en werken is op Urk.

In april 2017 is het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld. De insteek daarbij is om het beheer van de openbare ruimte integraal aan te pakken. Dit betekent dat er niet wordt gekeken naar losse technische onderdelen zoals wegen, groen en water, maar dat de omgeving als één geheel wordt gezien. Naast het technische beheer houdt IBOR ook rekening met de belevingswaarde en de functionele kwaliteiten van de openbare ruimte. De wensen en ideeën van burgers worden hierbij van groot belang geacht. Daarbij willen we de kracht van onze Urker samenleving zoveel als mogelijk benutten. In het plan is budgettair ook rekening gehouden met participatie van onze inwoners (buurtschouw) bij het beheren van de openbare ruimte.

► WETTELIJKE ONTWIKKELINGEN*Ruimtelijk beheer*

Met het vaststellen van het beleidsplan IBOR zijn de kaders voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte beschreven. Dit beleidsplan treedt vanaf 1 januari 2018 in werking. Dit betekent dat de wijze van beheer gaat veranderen. Er zal gestuurd worden op de afgesproken beheerkwaliteiten per gebied. Dit zal wettelijk zijn voor zowel, burgers, raad en ambtelijke organisatie. Met vallen en opstaan, zullen wij onze weg vinden in het integraal beheer van de openbare ruimte.

Naast de beheer maatregelen staan er in 2018 ook diverse inrichtingsplannen op de planning voor het versterken van de leefomgeving, denk daarbij aan:

- Herinrichting van het gebied Hooiland / Achterland;
- Herinrichting van de Vlaak / Rotholm incl. aanleg twee rotonden;
- Ontwikkeling Oranjewijk
- Uitvoering geven aan moties, palenscherm, speelbos, etc.

Milieu

De Omgevingswet is in ontwikkeling en treedt naar verwachting in 2021 in werking. Zie toelichting programma 3.

Het Landelijk Afvalbeheerplan 2010-2020 (LAP) is gewijzigd. Er is sprake van een verhoging van de doelstelling van nuttige toepassing van 51% in 2007 naar 60% in 2017. De nuttige toepassing van de gemeente Urk was 45 % in 2012 (2011: 44 %).

Veiligheid / Openbare orde / crisisbeheer

Het doel is ook in 2018 en daarna één van de meest veilige gemeenten van Nederland te blijven.

Samen met veiligheidspartners zoals politie, openbaar ministerie, brandweer en (jeugd) zorginstellingen is de gemeente verantwoordelijk voor een goed integraal lokaal veiligheidsbeleid. De gemeente brengt, onder verantwoordelijkheid van de burgemeester, partijen bij elkaar, zorgt dat doelen worden gesteld, acties worden uitgezet en afspraken worden nagekomen. Dit gebeurt met ondersteuning door het regionale bureau Regionale Veiligheidsstrategie. Van de landelijk bekende veiligheidsthema's geeft de gemeente Urk aan een aantal lokaal extra aandacht, zoals vastgelegd in het gemeentelijke Veiligheidsplan.

Op het terrein van rampbestrijding en crisisbeheer wordt gewerkt aan het verder positioneren van de gemeentelijke (oranje) kolom Bevolkingszorg in de Veiligheidsregio. Dit gebeurt met ondersteuning door het regionale bureau Bevolkingszorg. Gemeenten dienen in de Veiligheidsregio's Flevoland & Gooi en Vechtstreek intensief samen te werken met de drie andere partners; brandweer, GHOR (incl. GGD en rode kruis) en politie. In regionaal verband wordt, naar aanleiding van oefeningen en daadwerkelijke crisis, verder gewerkt aan het implementeren van het crisisplan, de gemeentelijke processen en draaiboeken.

► BELEIDSINDICATOREN

Indicator	2015*	2016	2017	2018	Beschrijving	Bron
Huishoudelijk restafval	210kg	205kg	205kg	208kg	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)	CBS/Urk
Hernieuwbare elektriciteit	1,4%				Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	Rijkswaterstaat
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	0,5	0,3			Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	CBS
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2,0	1,3			Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners.	CBS
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	1,0	1,3			Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	CBS
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	5,8	5,0			Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	CBS
Verwijzingen Halt	223,1	193,8			Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	Bureau Halt
Hardekern jongeren (jaar 2014) *	1,3				Het aantal hardekern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.	KLPD
Jongeren met delict voor rechter	0,76%				Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	Verwey Jonker
Ziekenhuisopname n.a.v. verkeersongeval met een motorvoertuig	3%				Het aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.	VeiligheidNL
Ziekenhuisopname n.a.v. vervoersongeval met een fietser	3%				Het aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.	VeiligheidNL

► WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Samen met onze inwoners zorgen voor een goede kwaliteit van de openbare leefomgeving waardoor het prettig wonen, recreëren en werken is op Urk. Een veilige woon-, leef- en werkomgeving voor burgers.

Een gemeente met buurten en wijken die schoon en groen zijn, die veilig en heel blijven. Een goed ingerichte en goed beheerde openbare ruimte houdt Urk aantrekkelijk om in te wonen, te werken en te recreëren. We willen dat mensen zich op hun gemak voelen in ons dorp en in hun buurt. Het vergt een inspanning van iedereen in ons dorp om hieraan bij te dragen.

Koers en vaart houden

- De verkeersproblematiek in het Oude dorp is nog niet opgelost. De afronding van het door de gemeenteraad vastgestelde plan "*Verkeren in het oude dorp*" wacht nog op de realisatie van de verkeerscirculatie in het oude dorp, laad- en losplaatsen en regels voor vrachtwagens.
- Samen met inwoners en bedrijfsleven worden openbare ruimten ingericht en onderhouden.
- Versterking cultuurhistorische waarden en objecten.

Provinciaal beleid

- Benutting Flevolandse monumenten voor toerisme en recreatie (eenmalig € 0,15 miljoen in aanvulling op regulier budget Noordelijk Flevoland)
- Goed toegankelijk en betaalbaar openbaar vervoer
- Inzet gelden voor verkeer en vervoer (BDU)
- Goede kwaliteit fietspadennetwerk en aansluiting snelfietspaden Urk-Emmeloord-Kampen op het oude land

► WAT GAAN WE ERVOOR DOEN?

Kernpunten	Wat gaan we daarvoor doen? Hoe gaan we het meten? (indicatoren)	Middelen
Renovatie (deel) palenscherp	In aansluiting op de restauratie van het Palenscherp nabij het Berechja College, Maranathakerk, tegenover het Hooiland en Pyramideweg/De Noord, is de insteek een gedeelte langs De Noord te vervangen.	Binnen de begroting wordt geopereerd en zo mogelijk een aanvulling met subsidie, omdat er nog een tekort optreedt.

Belangrijke uitvoeringszaken 2018 e.v.:

Omschrijving	PFO	Geld Begroting (B) / Kadernota (K)	2017				2018				2019				2020				2021			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Doorontwikkeling afvalinzamelingssysteem GEMAC	GP	B																				
Renovatie (deel) palenscherp	FB	B																				
Integraal veiligheidsprogramma IVP	PvM	B																				
Nota Duurzaamheid	GPjr	B																				

1.5 ECONOMIE EN SAMENLEVING

Doelstelling

Het bevorderen van de economische bedrijvigheid en werkgelegenheid op Urk als basis voor een samenleving die zich kenmerkt door sociale cohesie en onderlinge hulp bij zelfredzaamheid. Inwoners nemen actief deel aan activiteiten op het terrein van cultuur, educatie, sport en welzijnswerk.

► WETTELIJKE ONTWIKKELINGEN

De verwachting is dat de beroepsbevolking de komende jaren fors groeit. Het werkloosheidscijfer is ten opzichte van de rest van Flevoland laag (4,1 %). Dat lijkt hoog voor Urker begrippen maar dit is een gevolg van een andere berekeningsmethodiek van het CBS waarbij de beroepsbevolking van 65 naar 75 jaar is getild en ook die personen worden meegerekend die minder dan 15 uur werk hebben. Vergeleken met het landelijke cijfer van 6% in 2016 doet Urk het echter zeker goed. In de regio is Urk zelfs met afstand de plek waar de minste werkzoekenden staan geregistreerd. Het aantal bedrijfsvestigingen groeit (peildatum 1-1-2017: 1.576 = +50) en er was sprake van een forse banengroei van 9% (762 banen) op Urk in 2016. De conclusie is wel door het huidige economische tij dat de banengroei onvoldoende is om alle toetreders tot de arbeidsmarkt een baan te bieden op Urk. Bij een potentiële beroepsbevolking van 13.456 personen is er een aantal banen van 8.448.

De focus van het economische beleid van Urk ligt op het behouden van en versterken van de totale visserijketen en het stimuleren van de sectoren maritiem, zakelijke dienstverlening, zorg en toerisme en recreatie.

De hoogste prioriteit moet liggen bij het verder ontwikkelen van de maritieme sector en zakelijke dienstverlening. Urk wil ook de komende jaren investeren in de clusters Agro Fish & Food, Composieten, Zorg en Toerisme en Recreatie en wil hiervoor aansluiting zoeken bij de provinciale clusters. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de gelden die ter beschikking zijn gesteld voor de economische ontwikkeling van Noordelijk Flevoland.

Naast de contacten in Flevoland is er de mogelijkheid door de aansluiting van de gemeente Urk met het samenwerkingsverband Regio Zwolle voor de bedrijven uit Urk te profiteren van Kennispoort Regio Zwolle. Hierin liggen voor de ondernemers mogelijkheden om innovaties uit te werken en kennis uit te wisselen.

In de komende periode wordt uitvoering gegeven aan de in 2015 vastgestelde Horecanota en Detailhandelsnota en de reeds vastgestelde nota's.

Recreatie en Toerisme ontwikkelen zich tot een belangrijke pijler van de economie van Urk. Dit vraagt om visie en beleid. Hierin heeft het partnerschap met Stichting Urk Promotie een belangrijke rol. Gestreefd wordt naar een toeristisch-recreatief product waarbij de cultuurhistorische waarden van Urk geborgd zijn en de toerist langer op Urk wil en kan verblijven. Hiervoor is een juiste afstemming van evenementen, verblijfsaccommodatie en arrangementen noodzakelijk. In samenwerking met Tourist Info en de Bedrijvenkring Urk zal hier aan worden gewerkt. Cultuurhistorie vormt een wezenlijk onderdeel van het toeristisch beleid. In 2012 is de Nota Toerisme en Recreatie vastgesteld, op basis hiervan worden verder toeristisch-recreatieve ontwikkelingen gestimuleerd.

► BELEIDSINDICATOREN

Indicator	2015*	2016	2017	2018	Beschrijving	Bron
Demografische druk	88,2	88,2	87,6%		De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	CBS
Niet-sporters (jaar 2014) *	53,4%				Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	RIVM
Banen	723,6	732,0			Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	LISA
Vestigingen	125,2	126,4			Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	LISA
Netto arbeidsparticipatie	72,5%				Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	CBS
Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten) (jaar 2013) *	158				Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt geproduceerd.	Atlas
Functiemenging	59,1%	59,8%			De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	LISA

► WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Het bevorderen van de economische bedrijvigheid en werkgelegenheid op Urk als basis voor een samenleving die zich kenmerkt door sociale cohesie en onderlinge hulp bij zelfredzaamheid. Inwoners nemen actief deel aan activiteiten op het terrein van cultuur, educatie, sport en welzijnswerk.

Koers en vaart houden

- Vorm en inhoud geven aan de maritieme ambities en ontwikkelingen op Urk.
- Het steunen van een initiatief om te komen tot een private Maritieme Servicehaven bij Urk en in dat kader meewerken aan procedures en Vergunningstrajecten.
- Faciliteren en coördineren van visserijlobby, waarbij het primaat van de visserijlobby bij de sector zelf ligt. In dat kader periodiek overleg met de betrokken partijen om één vuist richting Brussel en Den Haag te kunnen maken.
- Nauw contact onderhouden met het bestaande bedrijfsleven en groeimogelijkheden en vraag naar bedrijventerreinen in kaart brengen.
- Toeristisch-recreatief beleid passend bij Urk.

► WETTELIJKE ONTWIKKELINGEN

- *Rijksombuigingen*

De uitkeringen uit het gemeentefonds worden periodiek bijgesteld op basis van de algehele financiële positie van het rijk.

- *Besluit begroting en verantwoording*

De commissie BBV maakt jaarlijks nieuwe regels waaraan de gemeente moet voldoen

- *Regelingen vennootschapsbelastingen*

Er is een nieuwe Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen. Met deze wet neemt het kabinet maatregelen om een gelijk speelveld te creëren voor vennootschapsbelastingplichtige particuliere ondernemingen en overheidsbedrijven die niet aan vennootschapsbelasting zijn onderworpen. In dit wetsvoorstel is tevens de vennootschapsbelastingplicht voor overheids-ondernemingen gemoderniseerd. Dit heeft gevolgen o.a. de grondexploitaties.

► BELEIDSINDICATOREN

Indicator	2015	2016	2017	2018	Beschrijving	Bron
Woonlasten éénpersoonshuishouden	€ 774	€ 802	€ 852	€ 874	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuis-houden betaalt aan woonlasten.	COELO
Woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 774	€ 802	€ 852	€ 874	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoons-huishouden betaalt aan woonlasten.	COELO
WOZ-waarde woningen	€ 191	€ 194			De gemiddelde WOZ waarde van woningen (x € 1.000).	CBS

► WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Koers en vaart houden

- Een sober financieel beleid
- Het uitvoeren van de afgesproken bezuinigingen
- Jaarlijks neemt de auditcommissie een programma uit de begroting door teneinde meer inzicht in de kosten en opbrengsten te krijgen.
- Beleidsgestuurde contractfinanciering met meetbare doelstellingen die periodiek worden geëvalueerd.
- Voor eenmalige of kortdurende activiteiten inzetten op (incidentele) projectsubsidies.

Provinciaal beleid

- Benutten van kansen die Europese fondsen voor Flevoland bieden
- Structureel en incidenteel geld coalitieakkoord 2015-2019

► WAT GAAN WE ERVOOR DOEN?

Belangrijke uitvoeringszaken 2018 e.v.:

Omschrijving	PFO	Geld Begroting (B) / Kadernota (K)	2017				2018				2019				2020				2021			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Kadernota	PvM	B																				
Begroting en meerjarenraming	PvM	B																				
IBT - Financieel toezicht	PvM	B																				

- A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing**
- B. Onderhoud kapitaalgoederen**
- C. Treasury**
- D. Bedrijfsvoering**
- E. Verbonden partijen**
- F. Grondbeleid**
- G. Lokale heffingen**
- H. Decentralisatie Rijkstaken**
- I. Interbestuurlijk Toezicht Flevoland**

2A WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Weerstandsvermogen

Het **weerstandsvermogen** wordt als volgt gedefinieerd:

'Het vermogen van de gemeente Urk om (onverwachte) verliezen en incidentele financiële tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat de continuïteit of de dienstverlening van de organisatie direct in gevaar komt of financiële noodmaatregelen nodig zijn.'

De **beschikbare weerstandscapaciteit** wordt gedefinieerd als:

'Het geheel aan beschikbare en vrij aanwendbare financiële middelen om mogelijke risico's met financieel gevolg op te kunnen vangen.'

Een **risico** kan worden ervaren als:

'Een fenomeen dat latent aanwezig is en dat met een bepaalde kans tot (negatieve) gevolgen voor ons dagelijks functioneren kan leiden.'

De **benodigde weerstandscapaciteit** wordt berekend aan de hand van het totaal van de geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's.

Nota beleidskaders risicomanagement en weerstandsvermogen

In de raadsvergadering van 13 december 2012 heeft uw raad de Nota beleidskaders risicomanagement en weerstandsvermogen 2013 vastgesteld. In deze paragraaf weerstandsvermogen wordt aan de door uw raad vastgestelde beleidskaders invulling gegeven (voor zover in dit kader van toepassing). Het weerstandsvermogen wordt vertaald in een ratio waarbij de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel. Deze ratio moet in ieder geval hoger zijn dan 1,0 (waarderingcode C).

Waarderingscode	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 tot 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 tot 1,4	Voldoende
D	0,8 tot 1,0	Matig
E	0,6 tot 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Inventarisatieschema

act. begroting 2017

begroting 2018

Omschrijving	act. begroting 2017			begroting 2018		
	Beschikbare weerstandscapaciteit	Benodigde weerstandscapaciteit	Ratio	Beschikbare weerstandscapaciteit	Benodigde weerstandscapaciteit	Ratio
Incidenteel weerstandsvermogen						
weerstandsvermogen algemene dienst	9.182	2.691	3,4	8.267	2.468	3,3
weerstandsvermogen grondexploitatie	3.500	3.223	1,1	3.500	2.873	1,2
Totaal	12.682	5.914	2,1	11.767	5.341	2,2

Structureel weerstandsvermogen

weerstandsvermogen algemene dienst	45,3	0	45,3	0
------------------------------------	-------------	----------	-------------	----------

Het incidentele weerstandsvermogen van de algemene dienst is met een ratio van 3,3 **uitstekend**. Het incidentele weerstandsvermogen van de grondexploitatie is met momenteel 1,2 **voldoende**. Het is verdedigbaar om als 'de nood aan de man is' de beschikbare weerstandscapaciteit van beide onderdelen bij elkaar te voegen. Wanneer beide ratio's worden samengevoegd komt de totale ratio uit op 2,2; hetgeen **uitstekend** is om de niet gekwantificeerde incidentele risico's van de gehele organisatie op te vangen.

Het structurele weerstandsvermogen is **uitstekend** daar de ombuigingen naar nihil zijn gebracht. Hierdoor kan de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit volledig benut kan worden. Het structurele weerstandsvermogen blijft de komende tijd de nodige aandacht en prioriteit krijgen.

Gelet op het bovenstaande en er tevens van uitgaande dat niet alle risico's zich gelijktijdig voordoen wordt het totale weerstandsvermogen (incidenteel en structureel) op **uitstekend** geschat. Dit neemt echter niet weg dat het huidige vermogen wel (in voldoende mate) intact en beschikbaar moet blijven. Ervan uitgaande dat de bezuinigingsmaatregelen grotendeels zijn gerealiseerd is er sprake van ruim voldoende structureel weerstandsvermogen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De omvang van de weerstandscapaciteit is van belang voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De weerstandscapaciteit omvat de mogelijkheden voor een gemeente om financiële tegenvallers (risico's) op te kunnen vangen en bestaat (indien aan de orde) uit de volgende onderdelen:

- a. De Algemene reserve (algemene weerstandsreserve algemene dienst);
- b. De bestemmingsreserves die dienen ter egalisatie van de volgende specifieke begrotingsposten: Sociale uitkeringen (WWB), Maatschappelijke ondersteuning (WMO), Sociale werkvoorziening (WSW) en reserve Sociaal domein;
- c. De ruimte op de begroting;
- d. De onbenutte belastingcapaciteit;
- e. De reserve Grondzaken (algemene weerstandsreserve grondexploitatie);

Hieronder worden deze componenten nader beschouwd:

a. De algemene reserve (algemene weerstandsreserve algemene dienst)

Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit van de algemene dienst is de hoogte van het vrije deel van de algemene reserve (algemene weerstandsreserve algemene dienst) van belang. De geraamde stand per ultimo 2018 van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve bedraagt € 2.844.300.

b. De bestemmingsreserves die dienen ter egalisatie van de volgende specifieke begrotingsposten: Sociale uitkeringen (WWB), Maatschappelijke ondersteuning (WMO), Sociale werkvoorziening (WSW) en reserve Sociaal domein.

Deze bestemmingsreserves dienen ter jaarlijkse egalisatie van de geraamde baten en lasten van de betreffende doeleinden. Vanuit dat oogpunt kunnen deze reserves dan ook worden meegenomen bij de bepaling van de weerstandscapaciteit van de algemene dienst. Het niet bekleemde deel van de geraamde stand van deze **specifieke bestemmingsreserves** bedraagt per ultimo 2018: € 5.337.700.

c. De ruimte op de begroting

Bij de bepaling van structurele ruimte op de begroting wordt uitgegaan van de opgestelde MJB 2018-2021. De exploitatie geeft alleen structurele vrije ruimte op de volgende post:

- Stelpost voor onvoorzien uitgaven;

In de begroting is voor dekking van onvoorzien uitgaven een structureel gelijkblijvende stelpost opgenomen van € 45.300 (vanaf 2020: € 157.000). Er zijn nog wel andere stelposten geraamd binnen de begroting. Deze stelposten zijn echter allemaal aangewezen voor specifieke doeleinden.

Structurele exploitatieruimte

Op basis van BBV dient de structurele exploitatieruimte als volgt te worden weergegeven:

Omschrijving (excl. incidenteel)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A. totaal structurele lasten	39.986.370	45.457.621	39.976.271	40.381.822	40.669.109	41.234.366
B. totaal structurele baten	46.389.618	43.844.199	40.509.733	40.963.065	41.267.945	41.659.381
C. totaal structurele toevoeging aan reserves	1.329.995	56.619	355.367	358.754	362.185	361.857
D. totaal structurele onttrekkingen aan reserves	631.274	37.034	213.687	208.687	203.687	198.687
E. totaal baten (na bestemming)	50.047.234	49.308.099	47.096.354	45.785.265	43.841.221	44.409.898
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	11,40%	-3,32%	0,83%	0,94%	1,00%	0,59%

d. De onbenutte belastingcapaciteit

Bij het redelijk peil van de eigen inkomsten gaat het om de opbrengst van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolrechten. De laatste twee dienen in principe 100% kostendekkend te zijn en het percentage voor het heffen van OZB dient in dat geval minimaal 20% hoger te zijn dan het landelijk gemiddelde ofwel gelijk of hoger dan het "toelatingstarief". Dit tarief staat jaarlijks vermeld in de mei/junicirculaire.

In tabel 1.2 is de berekening van het 'gewogen gemiddelde OZB-tarief' voor de toelating tot artikel 12 voor de gemeente Urk opgenomen. Eventuele onderdekking bij reiniging of riolering moet worden gecompenseerd door een hoger gewogen gemiddeld OZB-tarief.

Tabel 1.2 Berekening werkelijk gewogen gemiddelde OZB-tarief voor toelating tot artikel 12

WOZ-waarde woningen	1.158.500.000	A
WOZ-waarde niet woningen, eigenaren en gebruikers samen	617.500.000	B
OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde	3.736.343	C
Onderdekking reiniging/afvalstoffen	0	D
Onderdekking riolering	0	E
OZB-opbrengst gecorrigeerd voor onderdekking	3.736.343	F = C-D-E
Gewogen gemiddelde OZB-tarief	0,2104	= F/(A+B+B)*100

Wanneer het berekende gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating tot artikel 12 is er in principe sprake van een onbenutte belastingcapaciteit, immers een verhoging van het OZB-percentage zal nodig zijn om voor een aanvullende uitkering in aanmerking te komen. In tabel 1.3 is bij benadering aangegeven welke opbrengst deze verhoging genereert. In dit rapport is ervoor gekozen het verschil in percentage te vermenigvuldigen met de WOZ-waarde van de woningen + de WOZ-waarde van de niet-woningen. Bij een daadwerkelijke aanvraag zal een meer nauwkeurige berekening aan de orde zijn.

Tabel 1.3 Onbenutte belastingcapaciteit t.o.v. "artikel-12 norm"

OZB-percentage van de WOZ-waarde voor toelating art.12	0,1889%
Werkelijk gewogen % WOZ-waarde gemeente	0,2104%
Vershil	-0,0215%
Onbenutte belastingcapaciteit	-381.479

Het is duidelijk dat wij geen onbenutte capaciteit hebben inzake OZB, riool- en afvalstoffenheffing.

e. De reserve Grondzaken (algemene weerstandsreserve grondexploitatie)

Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit is van belang de hoogte van het vrije deel van de reserve Grondzaken (algemene weerstandsreserve grondexploitatie). De geraamde stand per ultimo 2018 van het vrij aanwendbare deel van de reserve grondzaken, bedraagt € 3.500.000 (2016: € 3.079.300).

Recapitulatie

Bij bepaling van de weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt tussen de "algemene dienst" en de "grondexploitatie". Door de naamgeving van de reserves ligt dit ook voor de hand. Daarbij is niet gezegd dat tegenvallers onderling niet gecompenseerd zouden kunnen worden. Formeel is er immers sprake van één gemeente.

Weerstandscapaciteit algemene dienst:

- algemene reserve	2.843.300
- bestemmingsreserves, ter egalisatie van begrotingsposten	<u>5.377.400</u>
Totaal	<u>€ 8.221.700</u> (incidenteel)
- ruimte op de begroting (onvoorzien)	45.300
- onbenutte belastingcapaciteit (OZB)	0
- onbenutte belastingcapaciteit (begraafrechten)	<u>0</u>
Totaal	<u>€ 45.300</u> (structureel)

De bovengenoemde bedragen (ad € 8.241.200 en € 45.300) geven het vermogen van de gemeente weer om eventueel in "slechte tijden" binnen de "algemene dienst" maatregelen te treffen om incidentele financiële en structurele tegenvallers binnen de begroting op te kunnen vangen.

Weerstandscapaciteit grondexploitatie:

- reserve grondzaken	<u>3.500.000</u>
Totaal	<u>€ 3.500.000</u> (incidenteel)

Dit bedrag geeft het vermogen van de gemeente weer om eventueel in "slechte tijden" de financiële tegenvallers van de grondexploitatie op te kunnen vangen.

Risico-inventarisatie (berekening benodigde weerstandscapaciteit)

Een risico is de onzekerheid (kans) dat een gebeurtenis met (negatieve) gevolgen zich voordoet. Risicomanagement komt dus op de eerste plaats. Pas als een risico, ondanks de inspanningen op het gebied van risicomanagement, toch optreedt en negatieve financiële gevolgen heeft voor de gemeente, dan komt het weerstandsvermogen in beeld. Het weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit) wordt gerelateerd aan de benodigde weerstandscapaciteit welke wordt berekend aan de hand van het totaal van de geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's.

In dit hoofdstuk worden de risico's van de gemeente op een rij gezet en ingedeeld in de volgende risicocategorieën:

- Algemeen
- Concreet
- Specifiek

Uitgangspunt bij het bepalen van de risico's is het gegeven dat ze nooit allemaal tegelijk en met een maximale omvang zullen optreden. In een risicoprofiel van meerdere risico's is het ondenkbaar dat ze tegelijk in één jaar zullen optreden. Sommige risico's zullen zich nooit voordoen, terwijl andere zich daarentegen in hun maximale omvang manifesteren.

In dit hoofdstuk worden allereerst de algemene risico's zoveel mogelijk in beeld gebracht. Voor algemene risico's worden in de regel geen afzonderlijke reserves aangehouden. De concrete risico's zijn in principe zoveel mogelijk gedekt door de aanwezige reserves en voorzieningen. De nadruk zal voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit op de gemeentelijk specifieke risico's komen te liggen.

Algemene risico's

Algemene risico's zijn voor de gemeente aan te merken als normale risico's. De algemene risico's worden onderstaand benoemd omdat deze risico's in de toekomst voor de gemeente Urk specifieke risico's kunnen worden. Voor specifieke risico's zal vervolgens weerstandsvermogen moeten worden opgebouwd.

Daarbij zou het geheel van algemene risico's bij de gemeente Urk aanleiding kunnen zijn voor het vormen of in standhouden van een minimaal algemeen weerstandsvermogen, los van de hierna te behandelen specifieke risico's.

De volgende algemene risico's worden gesignaleerd:

- **Economische conjunctuur**
Een economisch herstel lijkt ingezet. Voorzichtigheid blijft geboden. Een langdurige recessie heeft gevolgen voor de gemeentebegroting. Met name aan de opbrengstenkant brengt dit risico's met zich mee. Te denken valt aan de lagere opbrengsten wegens: leges bouwactiviteiten, verhuur van gronden en gebouwen, etc.
- **Grondverkopen (grondexploitatie)**
Met betrekking tot risico inschatting van de grondverkopen in het kader van de grondexploitatie is een splitsing gemaakt tussen de werkelijke boekwaarde van de complexen van het voorafgaande jaar en de geplande uitgaven voor het komende jaar. Het eerste onderdeel is een vaststaand gegeven. Op basis hiervan is dit dan ook weergegeven bij de specifieke risico's. Het tweede onderdeel is een nog niet geheel vaststaand gegeven. De jaarschijf van de begroting is, op basis daarvan, dan ook weergegeven bij de algemene risico's (wordt beschouwd als een algemeen begrotingsrisico). Met betrekking tot de grondexploitatie kan worden meegedeeld dat deze goed loopt. Met het oog op de toekomst zijn op 4 oktober 2017 de gronden voor Schokkerhoek aangekocht voor € 16,5 miljoen. Verder kan nog worden meegedeeld dat alle exploitaties jaarlijks worden bijgesteld en dat eventuele verwachte verliezen op dat moment worden genomen (ten laste van de reserve grondzaken wordt een voorziening ingesteld).
- **Renteontwikkelingen**
Op dit moment zijn de rentetarieven erg laag. De gemeente loopt hier risico wanneer als gevolg van economische en monetaire ontwikkelingen de rente gaat stijgen. De door ons gehanteerde algemene rekenrente voor investeringen van 3% is echter nog zonder meer goed te noemen.
- **Algemene uitkering uit het Gemeentefonds, waarbij sprake is van de volgende ontwikkelingen:**
De septembercirculaire sluit positiever af dan in de meicirculaire was voorzien. Dit wordt met name veroorzaakt door ten eerste overheveling van de verwachte onderschrijving op het btw-compensatiefonds naar het gemeentefonds en ten tweede een bijgestelde ontwikkeling van het accres.
Voor wat betreft het btw-compensatiefonds verwacht het rijk dus dat gemeenten minder dan het vastgesteld plafond gaan declareren. In de toekomst kan dit natuurlijk ook andersom gaan gelden. Het accres betreft de werking van de normeringssystematiek, waarbij de hoogte van het gemeentefonds gekoppeld is aan de rijksbegroting. Het blijkt de laatste jaren toch steeds dat een eerder verwacht accres achteraf toch weer negatief wordt bijgesteld. Daar hebben we geen invloed op. Onduidelijk is wat de financiële gevolgen voor de gemeenten zijn op grond van het nieuwe kabinetsbeleid.
- **Provinciaal beleid**
Dit kan met name risico's met zich meebrengen bij het realiseren van projecten.
- **Decentralisaties**
Met ingang van 2015 heeft de gemeenten belangrijke verantwoordelijkheden op de gebieden Wmo 2015, jeugd en participatie, waarvoor middelen worden toegevoegd aan de integratie-uitkering sociaal domein, dat onderdeel uitmaakt van het gemeentefonds. Het gemeentelijk aandeel voor de Wmo 2015 en jeugd in 2015 is op basis van de historische situatie bepaald. Bedoeling is om 10% van de toegekende bedragen te reserveren als noodfonds. Recent waren berichten in de pers verschenen over het objectieve verdeelmodel voor de nieuwe WMO. Inmiddels is de tabel met bedragen per gemeente ook gepubliceerd via de septembercirculaire gemeentefonds. Urk is de grootste nadeelgemeente. Ten opzichte van het historisch verdeelmodel, op basis waarvan wij € 2.871.681 ontvangen, levert het objectieve model, op basis waarvan ons slechts € 1.214.680 is toebedeeld, ons vanaf 2018 een nadeel op van € 1.657.000 (53%). Deze ontwikkeling vormt een aanzienlijk risico.
- **EMU-norm**
Bij overschrijding van de norm van 3% kan de minister boetes opleggen. Dit is gebaseerd op het voorstel inzake de Wet HOF. Op basis van het voorstel is de maatregel in 2014 ingevoerd. Een boete

bij overschrijding van het plafond van het EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten behoort tot de mogelijkheden.

- Organisatierisico's

De gemeente heeft op dit moment de volgende risico's verzekerd: aansprakelijkheid (wettelijk, bestuurders en werkgever), politiek molest, risico's bij de bouw, brand en storm (gebouwen en inventaris), het wagenpark, materieel buitendienst, transport kunst, ongevallen, verhaalswet ongevallen ambtenaren, rechtsbijstand, collegebescherming, computers, instrumenten/apparaten en fraude. De financiële gevolgen in het geval van kortstondige ziekte of ontslag van personeel kunnen niet verzekerd worden.

- Open einde regelingen

Door de economische ontwikkelingen kunnen aanspraken op verschillende regelingen toenemen. De uitgaven voor bijstand en minima kunnen daardoor stijgen. Bij de WMO blijkt het ook moeilijk te zijn om de uitgaven 'in toom' te houden. De gemeente loopt hier financiële risico's. Voor de Sociale uitkeringsregelingen (voorheen WWB), WMO en de WSW zijn inmiddels egalisatiereserves gevormd. Deze reserves kunnen tegenvallende resultaten gedurende een aantal jaren opvangen.

- Deelnemingen

Met betrekking tot het rendement uit deelnemingen (dividenduitkeringen) is in de begroting een realistisch saldo opgenomen. Verder kan nog worden vermeld dat de diverse opbrengsten "voorzichtig" zijn geraamd.

- Verbonden partijen (subsidies o.b.v. gemeenschappelijk regelingen)

In dit kader kan met name de werkvoorzieningstaak worden genoemd. Het Concern voor Werk is werkzaam op dit terrein. De werkvoorziening is de komende jaren geconfronteerd met grote rijkskortingen en ook de toekomst is niet rooskleurig. Als er tekorten gaan ontstaan, zal de gemeente daarvoor aangesproken worden. Om deze eventueel op te kunnen vangen is echter een egalisatiereserve gevormd. Deze reserve heeft per ultimo 2018 een saldo van € 750.000.

Bij het opstellen van de begroting 2017 van CvW is de Wsw-subsidie gebaseerd op de realisatie met een jaarlijkse teruggang van 3%. In het SEO-rapport (september 2014) wordt echter uitgegaan van forsere daling van het Wsw-bestand en de Wsw-subsidie. CvW heeft een nota Social Firm opgesteld. Hierin worden een drietal scenario's voorgelegd, waarbij de voorkeur wordt uitgesproken voor scenario 3. Het verwacht nettoresultaat voor scenario 3 (best practices) over de jaren 2017 tot en met 2020 respectievelijk 139K, - 413K, 813K en -1,2 mln. bedragen.

- Verbonden partijen (verstrekke geldleningen uit hoofde van de publieke taak)

In dit kader kunnen worden genoemd de verstrekke geldleningen aan de Stichting Sportaccommodatie Urk. M.b.t. de betalingsverplichtingen die voortvloeien uit langdurige overeenkomsten kan worden meegedeeld dat de termijnen automatisch worden geïncasseerd; daarbij is nog nooit sprake geweest van een betalingsachterstand. Verder kan nog worden meegedeeld dat er, ter meerdere zekerheid, het recht van eerste hypotheek is verstrekt op complexen woningen en de betreffende twee sporthallen. Bovendien wordt de financiële situatie van deze instellingen (zoals ook bij andere verbonden partijen het geval is) jaarlijks beoordeeld aan de hand van de financiële jaarstukken.

- Beheersplannen.

Op alle mogelijke gebieden zijn de afgelopen jaren beheersplannen gevormd. De dekking van de diverse beheersplannen is structureel afgedekt binnen de begroting. Op die gebieden is dus vrijwel geen risico meer te verwachten. Het laatste beheersplan betrof het beheersplan "gemeentelijke gebouwen".

In onderstaande tabel is een kwantificering van de algemene risico's weergegeven. Omdat deze moeilijk individueel zijn te bepalen, wordt daarbij uitgegaan van de jaarlijkse begrotingsomvang. Op basis van de uitgangspunten wordt uitgegaan van een incidenteel risicoprofiel van 5%. Uitgaande van de begrotingsomvang is van beide onderdelen (algemene dienst en grondexploitatie) de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Dit kan als volgt worden weergegeven:

Omschrijving	Grondslag Financieel risico	Risico profiel	Benodigde weerstands-capaciteit	Eventuele opmerkingen
Begrotingsomvang 2018 van Algemene dienst	€ 41.927.200	5%	€ 2.096.400	Het is gewenst, gezien de geïnventariseerde algemene risico's (zoals hierboven gespecificeerd en toegelicht), om een deel van de beschikbare algemene weerstandscapaciteit hiervoor in te zetten. Conform de vastgestelde beleidskaders wordt een richtlijn gehanteerd, waarbij 5% van de 'omzet' als risicobedrag wordt opgevoerd.
Begrotingsomvang 2018 van Grondexploitatie	€ 4.517.100	5%	€ 225.900	
Totaal incidenteel algemene dienst	€ 41.927.200		€ 2.096.400	
Totaal incidenteel grondexploitatie	€ 4.517.100		€ 225.900	

Concrete risico's

Tot concrete risico's worden risico's gerekend waarvan de omvang van de te verwachten verplichtingen redelijkerwijs zijn in te schatten. Voor concrete risico's worden bestemmingsreserves en voorzieningen ingesteld. De gemeente heeft bijvoorbeeld een reserve/voorziening voor wethouders-pensioenen en –wachtgelden gevormd.

De hoogte van de voorzieningen en bestemmingsreserves dekken de gesignaleerde concrete risico's in voldoende mate af. Er hoeven derhalve geen aanvullende voorzieningen te worden getroffen, waarvoor eventueel de weerstandscapaciteit moet worden aangesproken.

Specifieke risico's

Tot de specifieke risico's worden risico's gerekend welke gelden voor de specifieke omstandigheden waarin de gemeente opereert. In de onderstaande tabel worden genoemde risico's, voor zover mogelijk, gekwantificeerd. Deze risico's kunnen zich eventueel op zowel de korte als de lange termijn voordoen.

Omschrijving	Grondslag Financieel risico	Risico profiel	Benodigde weerstands-capaciteit	Eventuele opmerkingen
Ombuigingsmaatregelen 2016-2019	€ 0	0%	€ 0	Geen
Totaal structureel algemene dienst	€ 0		€ 0	

Omschrijving	Grondslag Financieel risico	Risico profiel	Benodigde weerstands-capaciteit	Eventuele opmerkingen
Garantie geldleningen woningen particulieren	€ 200.700	5%	€ 10.000	Deze garantie is nog gebaseerd op een inmiddels stopgezette (verplichte) rijksregeling. Er is sprake van een klein risico omdat het Rijk voor 50% deelneemt in de risico's. Verder komen er geen nieuwe garanties bij, waardoor het risico jaarlijks afneemt (sterfhuis constructie).
Garantie geldleningen Patrimonium (publiek belang)	€ 0	5%	€ 0	Eind 2017 worden de twee resterende leningen overgedragen aan WSW.
Garantie geldlening Stichting Ons Sporthuis	€ 60.500	5%	€ 3.000	Aan Stichting Ons Sporthuis is een garantie afgegeven tot een bedrag van € 80.000.
Stichting De Rots (publiek belang)	€ 254.000	5%	€ 12.700	Aan Stichting De Rots is, inzake de jeugdvoorziening, een garantie afgegeven tot een bedrag van € 273.400 (er is sprake van recht van 1 ^e hypotheek).
Huisvuil Centrale (publiek belang)	€ 4.347.300	5%	€ 217.400	Aan deze verbonden partij zijn, o.b.v. de gemeenschappelijke regeling, garanties afgegeven tot een totaalbedrag van € 670 mln. (totaal van de garanties).
Concern voor Werk (publiek belang)	€ 454.600	10%	€ 45.500	Aan deze verbonden partij zijn, o.b.v. de gemeenschappelijke regeling, garanties afgegeven tot een totaalbedrag van € 694 miljoen (aandeel van Urk in de realisatie van een kassencomplex).
Berechja College	€ 1.185.000	60%	€ 711.000	Aan Berechja College is een garantie afgegeven voor een lening van € 1,5 miljoen. De lening wordt jaarlijks met € 125.000 afgelost. Verder staat de gemeente garant gedurende 5 jaar voor exploitatietekorten voor een bedrag van max. € 60.000 p/j.
Borgstellingen BBZ-kredieten	€ 478.300	5%	€ 23.900	M.i.v. 1 januari 2012 worden er garantiestelling afgegeven i.p.v. verstrekkingen.
Totaal incidenteel algemene dienst	€ 6.980.400		€ 1.023.500	

Omschrijving	Grondslag Financieel risico	Risico profiel	Benodigde weerstands-capaciteit	Eventuele opmerkingen
Boekwaarde diverse complexen grondexploitatie	€ 26.471.400	10%	€ 2.647.100	Dit betreft de geraamde boekwaarde van alle grondexploitatiecomplexen per ultimo 2018
Totaal incidenteel grondexploitatie	€ 26.471.400		€ 2.647.100	

Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit is aangegeven dat in verband met de naamgeving van de reserves de weerstandscapaciteit grondexploitatie en algemene dienst afzonderlijk in beeld worden gehouden. Ook ten aanzien van de gemeente specifieke risico's wordt dit stramien gevolgd.

Nadere toelichting op deze beide onderdelen:

Algemene dienst

De grondslag voor de berekening van de totaal gekwantificeerde incidentele risico's vormt een bedrag van € 41.927.200. Voor de structurele risico's betreft dit een bedrag van € nihil. De gekwantificeerde risico's zijn gebaseerd op het maximum te betalen bedrag. Het risicoprofiel geeft aan in welke mate het risico wordt meegenomen voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Het totale kwantificeerbare risico bedraagt € 2.096.400 (incidenteel) en € nihil (structureel).

Grondexploitatie

De grondslag voor de berekening van het totaal aan gekwantificeerde risico's voor de grondexploitatie bedraagt € 26.471.400 (dit betreft de geraamde boekwaarde van alle grondexploitatiecomplexen en overige voorraden per ultimo 2018). Het totale kwantificeerbare risico bedraagt € 2.647.100 (incidenteel).

Bepaling weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt bepaald aan de hand van de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Dit kan als volgt worden weergegeven.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente Urk is bepaald en is opgebouwd uit 3 onderdelen:

1. Incidentele weerstandscapaciteit algemene dienst:	€ 8.221.700
2. Incidentele weerstandscapaciteit bouwgrondexploitatie:	€ 3.500.000
3. Structurele weerstandscapaciteit algemene dienst:	€ 45.300

Benodigde weerstandscapaciteit

De risico's van de gemeente Urk worden eveneens verdeeld in uiteindelijk 3 onderdelen:

1. Incidentele risico's algemene dienst:		
- algemene risico's	2.096.400	
- specifieke risico's	<u>1.303.500</u>	€ 3.399.900
2. Incidentele risico's grondexploitatie:		
- algemene risico's	225.900	
- specifieke risico's	<u>2.647.100</u>	€ 2.873.000
3. Structurele risico's algemene dienst		€ 0

FINANCIËLE KENGETALLEN

In de begroting wordt een doorkijk gegeven naar het jaar 2021. Dit is nodig. Urk groeit en blijft groeien. Opgaven en uitdagingen liggen de komende jaren zowel op het terrein van wonen als werken. Om antwoord te kunnen geven op de blijvende en toenemende vraag naar woningen, moet Urk fors investeren. Daarnaast wordt Urk gevraagd haar bijdrage te doen in de economische ontwikkeling van Noordelijk Flevoland. Dit vraagt strategisch inzicht en gezamenlijke aanpak. Urk kan dit niet alleen en wil dit ook niet. Samen met haar buurgemeente Noordoostpolder en provincie Flevoland werken wij aan de ontwikkeling van Noordelijk Flevoland. Het credo 'Samen leven, samen werken' gaat hier zeker op. Het is noodzakelijk dat de juiste stappen op de juiste momenten worden gezet. In de kadernota zijn diverse stappen voorgesteld om de vijf pijlers in basis verder te verstevigen.

Kengetallen

De kengetallen en analyse geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan de gemeenteraad over de financiële positie van de gemeente Urk. In oogschouw dient te worden genomen dat de kengetallen een grofmazig instrument zijn om een uitspraak te doen over de financiële positie. De kengetallen BBV en andere financiële kengetallen vormen een belangrijk onderdeel van het model Interbestuurlijk Toezicht Financieel Toezicht (IBT FT). Het toezichtsdomein Financiën is één van de vijf domeinen waarbij de provincie het toezichthoudende gezag is. De kengetallen zijn in het IBT FT model ingedeeld in drie pijlers c.q. indicatoren: begrotings-, schuld- en weerstandspositie. In het overzicht op de volgende pagina zijn de uitkomsten van de kengetallen van iedere pijler over de jaren 2016 tot en met 2021 weergegeven. Met behulp van de stoplichtkleuren groen, oranje en rood wordt respectievelijk de situatie gunstig, neutraal of ongunstig aangegeven waar het kengetal zich in bevindt. De normen zijn veelal afgeleid van de VNG. De vijf kengetallen BBV worden afzonderlijk toegelicht en beoordeeld over de jaren 2016 tot en met 2021.

Pijlers 2016-2021

Gemeente Urk kent een begrotingspositie (pijler 1), die jaarlijks sluitend is. Ondanks dat de gemeente Urk moeilijke jaren achter de rug heeft, is het haar gelukt om haar financiële positie in 2016 sterk te verbeteren. Aan de hand van 10 financiële regels houdt gemeente Urk haar financiële weerbaarheid op peil. Deze regels worden strak nageleefd en hebben hun waarde inmiddels bewezen. De afgelopen jaren is er fors geïnvesteerd in het voorzieningenniveau. Dit uit zich in een stijging van de woonlasten die boven de VNG-norm uitkomt. De komende jaren bedragen de woonlasten 7 tot 12% boven het landelijk gemiddelde.

Vanuit het kengetal netto-schuldquote gekeken, is er een toename van de schuldpositie (pijler 2) zichtbaar. De verwachting is dat er de tot en met het jaar 2021 voor ruim € 35 miljoen wordt geïnvesteerd. In 2017 zijn reeds gronden aangekocht voor een bedrag van € 16,5 miljoen. Het jaar 2016 geeft enigszins een vertekend beeld ten opzichte van de jaren hiervoor. De netto-schuld quote over de jaren 2012-2015 bedroeg gemiddeld 154%.

In 2016 heeft de verkoop van de Visafslag plaatsgevonden evenals de hogere grondverkoop dan begroot. Hetgeen de liquiditeit een positieve wending heeft gegeven. Verder zijn alle leningen die zijn verstrekt aan de woningbouwvereniging overgenomen door de Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De investeringen 2016 in de materiële vaste activa (€ 3 miljoen) waren beduidend lager dan het jaar 2015 (€ 15 miljoen). In 2016 zijn er derhalve geen leningen aangetrokken.

Het weerstandsvermogen (pijler 3) is in 2016 in alle opzichten sterk verbeterd. De ratio's van het weerstandsvermogen algemeen en grondexploitaties (2016: resp. 4,4 en 2,0) zijn gestegen. De ratio van het structurele weerstandsvermogen bedraagt per 31 december 2016 2,1 en de verwachting is dat dit de komende jaren gehandhaafd blijft. Het incidenteel weerstandsvermogen van het concern en de grondexploitatie blijven de komende jaren goed. Beide laten een dalend verloop zien. De grondexploitatie komt vanaf 2020 iets onder de gestelde norm van 1. Het streven is dat de eerste kavels Schokkerhoek in 2022 worden verkocht.

De toename van de balanstotalen en verminderingen van de reserves zorgen er voor dat de solvabiliteit in 2017 met vijf procent afneemt. De verwachting is dat de solvabiliteit de komende jaren gelijk blijft. Het kengetal grondexploitatie neemt in 2017 fors toe door de verwerving van nieuwe gronden. De jaren erna neemt deze geleidelijk af naar 55 % om 2021.

INTERBESTUURLIJK TOEZICHT (FT)

		gunstig	neutraal	ongunstig	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
BEGROTING										
Woonlasten (mph) / woonlasten (mph) (landelijk gem.) (BBV)	%	< 95 %	> 95 % en < 105 %	> 105 %	112%	115%	116%	116%	118%	117%
Structurele exploitatie ruimte (na inzet reserves) (% baten) (BBV)	%	> 0 %	= 0 %	< 0 %	11,4%	-3,3%	0,8%	0,9%	1,0%	0,2%
SCHULDPOSITIE										
EMU saldo (werkelijk versus referentiewaarde)	abs	> 0	€ 0 - € -1.158	< € - 1.518	12.919	-4.660	-8.528	1.847	-5.626	1.844
Netto-schuld quote (BBV)	%	< 90 %	> 90 % en < 130 %	> 130 %	79%	142%	126%	134%	137%	134%
Netto-schuld quote (minus verstrekte leningen (BBV)	%	< 90 %	> 90 % en < 130 %	> 130 %	72%	135%	119%	127%	130%	128%
Debt ratio	%	< 50 %	> 50 % en < 80 %	> 80 %	57%	65%	65%	64%	64%	64%
Netto schuld (minus verstrekte leningen) per inwoner	abs	< € 2.300	€ 2.300 - € 2.500	> € 2.500	€ 1.699	€ 2.884	€ 2.672	€ 2.735	€ 2.911	€ 2.971
WEERSTANDSVERMOGEN										
Weerstandsvermogen algemeen (incidenteel)	abs	> 1,0	= 1	< 1,0	4,4	3,4	3,3	3,1	3,0	3,0
Weerstandsvermogen grondexploitatie (incidenteel)	abs	> 1,0	= 1	< 1,0	2,0	1,1	1,2	1,1	0,9	0,8
Weerstandsvermogen algemeen (structureel)	abs	> 1,0	= 1	< 1,0	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Solvabiliteit (BBV)	%	> 50 %	> 20 % en < 50 %	< 20 %	31%	26%	25%	26%	26%	26%
Grondexploitatie (BBV) (NIEGG + IEGG) / totale baten)) (BBV)	%	< 20 %	> 20 % en < 35 %	> 35 %	25%	65%	54%	60%	52%	55%

Toelichting kengetallen BBV

Met ingang van de begroting 2016 moet een verplicht basisset van vijf financiële kengetallen worden opgenomen, de zogenaamde kengetallen BBV. De berekeningswijze van de kengetallen is vastgelegd in ministeriële regeling.

1. Netto-schuld quote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen overige verbonden partijen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De netto-schuld quote van de gemeente Urk ligt in 2016 sinds jaren onder de door VNG gestelde norm (79 %). In het geval de doorleningen worden afgetrokken komt de quote op 72% (2016) uit. Hier dient wel in oogschouw te worden genomen dat de begrotingsomvang vanaf 2015 fors is toegenomen. De komende jaren neemt de quote fors toe door geplande investeringen.

2. Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. De solvabiliteit bedroeg over de jaren 2012-2015 22% en stijgt naar 31 % in 2016. Voor het jaar 2016 betekent dat 31% van de balans uit eigen middelen bestaat.

Volgens de VNG-norm is 50% een gezonde factor. In de berekening volgens de VNG-norm worden naast de reserves ook de voorzieningen tot het eigen vermogen gerekend. De solvabiliteit bedraagt voor de jaren 2012 tot en met 2015 tussen 35 % - 37 % en in 2016 41 % volgens de berekening van de VNG.

De komende jaren neemt de solvabiliteit iets af. Enerzijds vanwege afname van het eigen vermogen en anderzijds vanwege verhoging van het balanstotaal.

3. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. De structurele exploitatieruimte van de gemeente Urk is voor de komende jaren positief.

4. Grondexploitatie

Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17 onderdeel van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Het kengetal laat in 2016 een positieve ontwikkeling zien door hogere grondverkopen en toename begrotingsomvang vanaf 2015. Door verwerving van nieuwe gronden (Schokkerhoek) komt het kengetal de komende jaren boven de gestelde neutrale norm van 35% uit.

5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage. De gemeente kent reeds jaren een hoger percentage woonlasten dat het gemiddelde. Dit is toe te schrijven aan de bevolkingssamenstelling in combinatie met het hoge voorzieningenniveau.

Inleiding

De gemeente Urk heeft evenals andere gemeenten openbare ruimten in beheer. Veel activiteiten vinden plaats zoals wonen, werken en recreëren. Daarvoor zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen. De kwaliteit van deze kapitaalgoederen en het onderhoud daarvan is bepalend voor het onderhoudsniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. De lasten vormen een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke begroting. Het opstellen van (actuele) beheerplannen op het terrein van de kapitaalgoederen vormt één van de belangrijkste speerpunten. Tevens is het van belang dat bij elke uitbreiding van het areaal de kosten van beheer in beeld gebracht worden, zodat een integrale afweging kan worden gemaakt en bekend is wat de gevolgen zijn van de kosten van beheer en dus de begroting.

Beleidsdocumenten

Kapitaalgoederen	Beheerplannen	Vast-gesteld	Einde looptijd	Financieel vertaald	Achterstallig onderhoud
Overkoepelend	IBOR	2017	2021	Ja	Nee
Wegen	Wegenbeheerplan	2008	Onbepaald	Ja	Nee
Riolering	Gemeentelijk rioleringsplan Operationeel beheerplan	2015 -	2021 2021	Ja -	Nee -
Water	Maatwerkovereenkomst	2011	Onbepaald	Ja	Nee
Groen	Groenbeheerplan	2006	Onbepaald	Ja	Nee
Gebouwen	Beheerplan gebouwen	2013	Onbepaald	Ja	Ja/nee
Overig	Vervangingsplan masten en armaturen	2006	Onbepaald	Ja	Nee
	Speelruimteplanplan Kunstwerken	Niet aanwezig 2006	Onbepaald	Ja	Nee

Toelichting op tabel:**Wegen**

Voor wegen is in 2008 het wegenbeheerplan vastgesteld. Deze plannen richten zich puur op één onderdeel en in dit geval wegen. De burger ervaart niet deze losse onderdelen maar kijkt naar de openbare ruimte als geheel. Vandaar dat het wenselijk is om onze beheerplannen verder te ontwikkelen tot één integraal beheerplan Openbare ruimte. Dit beleidsplan Integraal beheer Openbare Ruimte (IBOR) is in 2017 vastgesteld. Dit is de kapstok waaraan we het beheer van de openbare ruimte voor URK ophangen. Deze integrale opgave wordt vervolgens per discipline verder uitgewerkt in operationeel beheer en beleid. Hier wordt de komende jaren aan gewerkt.

Groen

Voor groen is in 2006 het beheerplan groen vastgesteld. Ook voor dit onderdeel is het de bedoeling om het integraal te verwerken in het IBOR.

Riolering

Het beleid voor riolering is vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan. Voor het operationeel beheer wordt gewerkt met een operationeel beheerplan dat ieder jaar wordt bijgesteld. Dit stuk heeft geen officiële status en is ook niet vastgesteld.

Water

Het beheer van het water is overgedragen aan het waterschap en vastgelegd in de maatwerk-overeenkomst met het waterschap. De zaken waar de gemeente nog verantwoordelijk voor is, zijn opgenomen in het GRP.

Gebouwen

De onderhoudsstaat van gebouwen wordt geclassificeerd volgens de conditiemethodiek NEN2767. Dit vertaald zich in een staat van onderhoud van 1 t/m 6 (nieuwbouwkwaliteit tot sloop conditie). De meeste gebouwen bevinden zich tussen 1 t/m 3 behalve de toiletgebouwen op de haven en de gemeentewerf. Toiletgebouwen worden vervangen in verband met uitvoering project "De Parel oppoetsen". Gemeentewerf (Noorderzand) ligt in een gebied voor herontwikkeling. De begane grond wordt gebruikt door het wijkbeheer. Onderhoud van dit object is minimaal en niet opgenomen in een MJP.

Overig

Hieronder vallen de kunstwerken, openbare verlichting en speeltoestellen. Voor openbare verlichting en kunstwerken is een financieel beheerplan opgesteld. Voor speeltoestellen zijn wel aanzetten gemaakt, maar heeft niet geleid tot vaststelling. Voor genoemde drie onderdelen is ook de insteek om het onder te brengen in het IBOR, waardoor er straks één integrale kapstok voor de openbare ruimte ontstaat.

Kerncijfers

Kapitaal-goederen	Objecten	Situatie 31-12-2016	Geprog. situatie 31-12-2017	Geprog. situatie 31-12-2018
Wegen	Weg binnen de bebouwde kom	84.5 km	84.5 km	84.5 km
	Weg buiten de bebouwde kom	3,5 km	3,5 km	3,5 km
	Wegennet geasfalteerd	110.600 m2	120.548 m2	918.650 m2
	Wegennet elementenverharding	933.410 m2	926.550 m2	933.410 m2
	Lichtmasten	3.917 stuks	3.917 stuks	3.917 stuks
Riolering	Rioolaansluitingen	6.989 stuks	7.080 stuks	7.170 stuks
	Vrijverval-, druk- en persriolering	133 km	140 km	140 km
	Tussen en eindgemalen	14 stuks	14 stuks	14 stuks
	Drukgemalen	10 stuks	10 stuks	10 stuks
	Bergbezinksystemen	3 stuks	3 stuks	3 stuks
	Oppervlaktewater in beheer bij het waterschap en/of derden			
	Natuurlijke en onbeschoeide oevers			
Groen	Plantsoenen	1.973 are	1.973 are	1.973 are
	Gras	10.516 are	10.516 are	10.516 are
	Bomen	5.990 stuks	5.990 stuks	5.990 stuks
	Openbare speelplaatsen en -plekken (speeltoestellen)	294 stuks	341 stuks	365 stuks
Gebouwen	Gemeentehuis	1	1	1
	Gemeentelijke gebouwen (brandweer, museum e.a.)	23	23	23
	Onderwijsgebouwen	14	14	14
	Binnensportaccommodaties (gymzalen/sporthallen)	2	2	2
	Peuterspeelzaal en kinderdagverblijven	2	2	2
	Bedrijfsruimten	1	1	1
	Woningen	3	3	3
Overig	Bruggen (auto-, fiets-, voetgangersbrug)	23 stuks	23 stuks	23 stuks

Areaaluitbreidingen

De reguliere onderhoudsbudgetten openbare ruimte, inclusief de budgetten ter voeding van onderhoudsvoorzieningen, worden jaarlijks met de reguliere prijsmutatie en areaaltoename verhoogd.

Korte toelichting op de verplichte onderdelen

Het BBV schrijft voor dat in elk geval de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen aan de orde moeten komen (BBV art 12).

Wegen

Bij raadsbesluit 19 september 2002 is het Wegenbeheersplan (rehabilitatie) gemeente Urk vastgesteld. Op basis van dit plan wordt inzicht verkregen in welke maatregelen er nodig zijn om de kwaliteit van de verhardingen in de gemeente Urk te waarborgen en te verbeteren. Met dit plan zijn de financiële middelen geborgd. In 2008 is het beheerplan geactualiseerd. Overkoepelend is voor de volledig Openbare Ruimte in 2017 het IBOR vastgesteld. In dit plan wordt de gewenste beheerkwaliteit die nagestreefd wordt per gebied vastgelegd. Hierbij rekening houdend met het beschikbare budget.

Het Urker wegennet wordt conform de CROW-systematiek elke twee jaar geïnspecteerd. De maatregelen die daaruit voortvloeien worden verwerkt in de jaren erna. De volgende inspectie wordt uitgevoerd in het voorjaar van 2018. Daaruit volgt weer een planning voor de komende jaren die wordt afgestemd met de andere beheerdisciplines.

Riolering

Het huidige Gemeentelijk Rioleringsplan is in 2015 vastgesteld en heeft een looptijd tot en met 2021. Hierin is het beleid voor de gemeentelijke riolering beschreven zowel ten aanzien van de inrichtingsopgaven, het beheer en onderhoud en de vervangingsopgave. In het GRP is een doorkijk gemaakt voor de lange termijn en zijn de maatregelen voor de planperiode concreter beschreven. Om zorg te dragen voor de realisatie van de beheeropgaven op het gebied van de riolering wordt gewerkt met een operationeel beheerplan riolering.

Met de komst van de omgevingswet komt de wettelijke verplichting om een GRP te hebben te vervallen. Bij de vertaling van de omgevingswet voor de gemeente Urk moet beoordeeld worden of de gemeente Urk het GRP als middel wil handhaven of dat er gekozen wordt voor een andere vorm. Gelet op de omvang van dit kapitaalgoed is het van belang dat de functie van het GRP geborgd blijft.

Stedelijke Water

Op 29 juni 2009 is door de Flevolandse gemeenten en het waterschap Zuiderzeeland een bestuursovereenkomst gesloten waarin het onderhoud van het stedelijke water, beschoeiingen en de stuwen wordt overgedragen aan het Waterschap. Per 1 januari 2011 is deze overeenkomst in werking getreden. Conform hetgeen in de overeenkomst is aangegeven blijft de gemeente Urk verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van duikers, grondkeringen en droogvallende berm sloten e.d.

Groen

De inrichting van het groen en het onderhoudsniveau dienen bepaald te worden op basis van het beheerplan groen. Het groenbeheerplan en het boombeheerplan zijn in 2005 gereed gekomen en in 2006 vastgesteld. Vanaf 1 januari 2018 komt het groenbeheer te vallen onder het beleidsplan IBOR.

Dit geldt niet voor de Sportvelden en de Begraafplaatsen. Hiervoor gelden nog de oorspronkelijke beheerplannen. In 2018 wordt voor groen de opgaven uit het beleidsplan IBOR nader uitgewerkt in inrichtingseisen en operationeel beheer afspraken.

Jaarlijks wordt het openbaar groen onderhouden conform het beleidsplan IBOR. Dit jaar voor het eerst op basis van beeldkwaliteit. Het grootste deel wordt onderhouden door Concern voor Werk en een klein deel de eigen wijkteams of externe partijen.

Gebouwen

Voor het onderhoud van de gemeentelijke schoolgebouwen wordt gebruik gemaakt van het in 2013 opgestelde beheerplan. Een beheerplan voor de overige gemeentelijke gebouwen is in concept gereed. Het plan wordt nu financieel vertaald. Het gebouwbestand van de gemeente Urk omvat momenteel 46 objecten.

Beheerplannen	begroting 2018	begroting (actueel) 2017	rekening 2016
1. Wegen	805.850	1.388.704	428.915
2a. Openbare verlichting (vervanging)	79.171	75.225	65.983
2b. Openbare verlichting (regulier; uren LBOBD)	117.248	136.206	86.415
3a. Riolering (vervanging)	p.m.		1.037.284
3b. Riolering (regulier)	442.581	431.298	294.425
4b. Waterlossingen (regulier; schouwen/maaaien))	74.541	100.306	42.016
5. Openbaar groen (derdenbudgetten)	556.313	543.319	571.926
6a. Sportvelden (renovatie velden)	0	0	36.904
6b. Sportvelden (regulier derdenbudgetten)	49.478	48.895	46.896
7a. Zwembad (vervanging)	1.580	68.241	49.573
7b. Zwembad (reguliere onderhoudsbudgetten)	102.343	100.170	97.056
8a. Kunstobjecten	14.430	11.126	0
9b. Haven periodiek onderhoud	48.806	73.235	19.883
9c. Haven; investeringsonderhoud	16.000		148.381
9d. Haven (structureel onderhoud; bedrijfsmatig)	10.000	9.773	33.825
9d. Haven (structureel onderhoud; recreatief)	79.136	77.276	85.724
10. Speelvoorzieningen	20.602	46.393	26.134
11a. ICT (periodieke vervangingen)	47.582	21.136	35.921
11b. ICT (vervangingsinvesteringen)	452.044	0	0
11c. ICT (structureel)	662.195	804.936	999.896
12a. Gebouwen (periodiek onderhoud)	341.495	27.305	110.811
12b. Gebouwen (investeringsonderhoud)	32.762		0
12c. Gebouwen (structureel onderhoud)	70.239	73.647	47.505
13a. Machines en voertuigen (vervanging materieel)	19.577	8.136	35.255
13b. Machines en voertuigen (vervangingsinvesteringen)	150.992	0	0
14. Begraafplaatsen	29.521	35.347	56.700
15. Meubilair (periodieke vervangingen)	1.306	8.989	19.619
16a. Kunstwerken / bruggen (vervanging)	57.160	18.790	27.475
16b. Kunstwerken / bruggen (regulier)	31.412	30.672	-7.946
	<u>4.314.365</u>	<u>4.139.123</u>	<u>4.396.576</u>

Toelichting

1. Uitvoering is afgestemd op gezamenlijke projecten riool- en wegbeheer
- 3a. Diverse lopende werken
- 3b. Reparaties, inspectie en klein onderhoud
- 6a. Geen geplande renovatie
- 9b. Vervangen beplanking (dek) Westhaven drijvende steiger
- 11b. Firewall PaloAlto PA-500 en Telefooncentrale; IBP investeringen € 363.750
- 12b. Brandweer:Vloerafwerkingen;Gietvloer;overcoaten; Peppelstek:Dakafwerkingen;Dakbedekking bitumineus 1-laags;vervangen
- 12c. betreft een vast bedrag t.b.v. jaarlijkse werkzaamheden, opgenomen in het beheerplan
13. Doorzaamachine Vredo, Houtversnipperaar, Iveco Turbo Daily kenteken 65-VLF-3, Iveco Turbo Daily kenteken 66-VLF-3, Iveco Turbo Daily kenteken BT-NJ-71

Planning werkzaamheden

Omschrijving werkzaamheden	Geprognoseerd
Ad. 1 Wegen	
Herstraten	Voorland e.o. 2018
Groot onderhoud	Vlaak (gedeelte Nagel-Staartweg) 2018
Groot onderhoud	Singel (gedeelte Jachin Boaz) 2018
Reconstructie	Westgat 2018
Herstraten	Achterland & Hooiland 2018
Rotonde	Toppad-Vlaak-Rotholm 2018
Fietspaden	Westerveerdijk (op-/afritten) 2018
Klein onderhoud asfalt en elementenverharding	Diverse locaties 2018
Herstraten	Voorland e.o. 2018
Ad 2. Openbare verlichting	
Vervanging verlichting	Diverse straten 2018
Ad 3. Riolering	
Herinrichting incl. vervanging riolering	Akkers, Rotholm, Reede 2018
Rioolvervanging op basis van inspectie	Diverse locaties 2018
Rioolreiniging en inspectie	Omgeving Natuurwijk en Polderwijk 2018
Rioleringsmaatregelen Industrierrein Zwolsehoek	Diverse locaties 2018
Ad 4. Waterlossingen	
Regulier onderhoud	2018
Ad 5. Openbaar groen	
Regulier onderhoud	2018
Ad 6. Sportvelden	
Regulier onderhoud	2018
Ad 7. Zwembad	
Verbouw zwembad	2018
Reguliere onderhoudsbudgetten	2018
Ad 8. Kunstwerken	
Reguliere onderhoudsbudgetten	2018
Ad 9. Havengebied	
Vervanging 2.500 meter wrijfging	2018
Vervanging 400 meter wrijflijn	2018
Ad 10. Speelvoorzieningen	
Regulier onderhoud	2018
Ad 11. ICT	
Vervanging back-office applicaties (Sociale Zaken)	2018
Ad 12. Gebouwen	
Regulier onderhoud	2018
Ad 13. Machines en voertuigen	
Geen of mutaties met beperkte omvang.	2018
Ad 14. Begraafplaatsen	
Geen of mutaties met beperkte omvang.	2018
Ad 15. Meubilair	
Geen of mutaties met beperkte omvang.	2018

Inleiding

Treasury bestaat in hoofdlijnen uit de taken financiering, cashmanagement en renterisicobeheer. Het heeft tot doel te voorzien in vreemd vermogen tegen zo laag mogelijke kosten en ook te beschermen tegen financiële risico's. Het wettelijke kader voor treasury ligt in de Wet Fido en het Treasurystatuut van de gemeente Urk. De benodigde middelen voor de uitvoering van de diverse programma's worden beheerd door de treasuryfunctie. De uitvoering hiervan eist vaak snelle beslissingen in een complexe geld- en kapitaalmarkt. Onder de treasuryfunctie valt niet het garanderen van rente en aflossing van geldleningen van derden; deze worden per verzoek aan het bestuur voorgelegd.

Treasurystatuut

De Urker treasuryfunctie is vastgelegd in het treasurystatuut. Het statuut vormt het raamwerk waarbinnen de functie wordt uitgeoefend. De treasuryfunctie omvat het beleid inzake de financiering en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

De uitvoering ervan vereist snelle beslissingen in een complexer geworden geld- en kapitaalmarkt. Het beleid van Urk voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het treasurystatuut. In het statuut worden de verantwoordelijkheden, bevoegdheden en informatievoorziening geregeld en vastgelegd. Uit het treasurystatuut blijkt dat de gemeente Urk heeft gekozen voor een laag risicoprofiel.

Algemene ontwikkelingen en externe invloeden

Als gevolg van de wereldwijde crisis bevindt ook de treasuryfunctie zich momenteel nog steeds in een onrustig vaarwater. Ook op de financiële (geld- en kapitaal)markten is de rust nog niet weergekeerd. Op treasurygebied hebben wij nog geen directe schade ondervonden van genoemde crisis; wij kunnen nog goed voorzien in onze financieringsbehoefte. Verder kan worden meegedeeld dat overtollige (liquide) middelen veilig zijn ondergebracht bij banken met minimaal een AA rating. In dit kader kan dus worden meegedeeld dat daarbij altijd de (stringente) voorschriften van het treasurystatuut zijn gevolgd.

Financiering lang

Bij het aantrekken van financieringsmiddelen voor een periode van één jaar en langer, wordt vrijwel alleen gebruik gemaakt van het instrument "onderhandse leningen". Bij het aantrekken van een onderhandse lening, wordt doorgaans een tweetal offertes gevraagd bij goed bekend staande, en landelijk opererende bankinstellingen. De financieringspositie van de gemeente Urk kan als volgt in beeld worden gebracht.

Bedragen (x € 1.000)	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
Vaste activa en Grex voorraden	79.554	100.865	97.586	100.307	105.529	108.250
Fin.behoefte(A)	79.554	100.865	97.586	100.307	105.529	108.250
Eigen vermogen en voorzieningen	39.887	37.820	38.297	39.113	39.954	40.710
Vaste schulden (> 1 jaar)	53.489	67.528	69.546	67.093	69.605	69.616
Fin.middelen(B)	93.375	105.348	107.843	106.207	109.559	110.326
Fin.saldo(A-B)	13.821	4.484	10.257	5.899	4.030	2.075

De ontwikkeling van het financieringssaldo wordt nauwlettend gevolgd. Per kwartaal wordt aan het bestuur hierover gerapporteerd. Afhankelijk van de ontwikkeling van het tekort (c.q. het uitvoeringstempo van de investeringen) en de renteontwikkeling worden gedurende het jaar nieuwe geldleningen aangetrokken. Uitgangspunt daarbij is dat de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet overschreden mogen worden.

Het verloop van de geldleningen in 2018 kan als volgt worden weergegeven:

Leningen (x € 1.000)	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
Stand per 1 januari	67.355	53.489	67.528	69.546	67.093	69.605
Nieuwe leningen	0	20.000	8.000	5.000	7.500	5.000
Reguliere aflossingen	-7.076	-5.961	-5.981	-7.453	-4.989	-4.989
Vervroegde aflossingen	-6.791					
Renteaanpassing (oud percentage)						
Renteaanpassing (nieuw percentage)						
Gemiddelde rentepercentage	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Stand per 31 december	53.489	67.528	69.546	67.093	69.605	69.616

Machtigingsbesluit

Om tijdig en slagvaardig in te kunnen spelen op ontwikkelingen die zich voordoen op de financiële markten, is het gewenst dat de raad het college machtigt tot het aangaan van langlopende geldleningen. Deze machtiging is aan een maximum gebonden. Ook in vorige jaren is het college hiertoe door de Raad gemachtigd. Wij stellen u voor om het jaar 2018 een machtiging af te geven met een limiet van € 10 miljoen.

Kasgeldlimiet (norm voor korte schuld)

Een belangrijk instrument in de regelgeving is het zogenaamde kasgeldlimiet. Het kasgeldlimiet is bedoeld om het renterisico op opgenomen kortlopende geldleningen tot een acceptabel maximum te beperken. Verder is de kasgeldlimiet één van de voornaamste kaders op basis waarvan de treasury haar afwegingen met betrekking tot het tijdelijk opnemen van gelden maakt. Bij een "normale rentesituatie, kortlopende middelen zijn dan goedkoper dan langlopende middelen, zal het kasgeldlimiet worden benut om de lopende financieringsbehoefte te dekken.

Bedragen (x € 1.000)	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
Grondslag = omvang begroting per 1-1	47.777	43.941	46.734	45.572	43.848	44.211
Toegestane kasgeldlimiet (8,5 %) in bedrag	4.061	3.735	3.972	3.874	3.727	3.758
<i>Toets kasgeldlimiet</i>						
totaal netto vlottende schuld***	-15.070	-4.484	-10.257	-5.899	-4.030	-2.075
toegestane kasgeldlimiet	4.061	3.735	3.972	3.874	3.727	3.758
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	19.131	8.218	14.230	9.773	7.757	5.833

Renterisiconorm (norm voor lange schuld)

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken is in de Wet Fido een renterisiconorm aangegeven. Door het verplicht stellen wordt de gemeente gedwongen tot een spreiding van de opgenomen leningen, looptijden, rente aanpassingsdata en eventueel hieruit voortvloeiende rentewijzigingen. Deze norm mag niet overschreden worden. In de praktijk van onze financiering houden wij rekening met deze norm.

De renterisiconorm voor 2018 bedraagt € 9.347.000, te weten 20% van het begrotingstotaal ad. € 46.734.000. Met betrekking tot de ontwikkeling van de aflossingen van onze leningen, ten opzichte van deze norm, kan het volgende overzicht worden gegeven (bedragen x € 1000).

Bedragen (x € 1.000)	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
Grondslag = omvang begroting per 1-1	47.777	43.941	46.734	45.572	43.848	44.211
<i>Toetsing renterisiconorm</i>						
Renterisiconorm (20 %)	9.555	8.788	9.347	9.114	8.770	8.842
Renterisico op vaste schuld (aflossingen *)	-7.076	-5.961	-5.981	-7.453	-4.989	-4.989
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	2.480	2.827	3.365	1.661	3.781	3.854

* Uit het overzicht blijkt dat wij ruimschoots binnen de norm opereren. Verder kan nog worden meegedeeld dat in het overzicht is weergegeven het totaal van de aflossingsverplichtingen, exclusief de leningen die zijn doorverstrekkt aan de woonstichting. Deze laatste aangelegenheid is namelijk budgettair neutraal (heeft geen betrekking op de eigenlijke gemeentelijke financiering).

Financiering kort (kasbeheer)

De lasten minus de baten van de jaarbegroting en ook de investeringen, worden in eerste instantie gefinancierd met *kort geld*, financieringsmiddelen met een looptijd van één jaar of korter. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de instrumenten “rekening-courantkrediet”, “daggeldleningen” en “kasgeldleningen”. Bij het gebruiken van deze instrumenten wordt erop toegezien dat het *kasgeldlimiet* niet wordt overschreden. Als het limiet wordt genaderd dan vindt consolidatie plaats, door het aantrekken van “onderhandse leningen” (lang geld). Hierbij wordt geanticipeerd op de renteontwikkelingen. De handelingen over het beheer geschieden conform het gestelde in het treasurystatuut.

Ontwikkeling liquiditeit

Over de ontwikkeling van de liquiditeitspositie, in relatie tot de kasgeldlimiet, wordt per kwartaal gerapporteerd aan het bestuur. Sinds de invoering van dit systeem is nog geen sprake geweest van een overschrijding. Wij opereren ruimschoots binnen de daarvoor gestelde norm. Tevens worden de administratiegegevens regelmatig aan het CBS gezonden.

Kredietrisico

Verstrekking van leningen en het garanderen van de betaling van rente en aflossing van leningen, is alleen toegestaan voor zover het een publieke taak van de gemeente betreft. Voor een overzicht van het kredietrisico op verstrekte gelden is het volgende overzicht opgesteld.

Bedragen (x € 1.000)	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
Hypothecaire leningen ambtenaren	111.000	61.000	11.000	0	0	0
Leningen Sociale Zaken (o.b.v. 25%)	463.000	463.000	463.000	463.000	463.000	463.000
Stichting Sportaccommodatie Urk	3.473.000	3.397.000	3.321.000	3.245.000	3.169.000	3.093.000
Totaal	4.047.000	3.921.000	3.795.000	3.708.000	3.632.000	3.556.000

De gemeente loopt over deze verstrekte geldleningen een zeer beperkt risico. De verstrekkingen aan de ambtenaren heeft namelijk plaatsgevonden onder hypothecaire zekerheid, zodat de woning van de ambtenaar onderpand is. Aangezien deze regeling inmiddels is stopgezet (er worden geen nieuwe leningen meer verstrekt), zal dit saldo de komende jaren verder gaan dalen.

Ook bij de leningen verstrekt aan de Stichting Sportaccommodatie Urk is sprake van een beperkt risico. Door SSU zijn de opstallen in onderpand gegeven. Verder wordt jaarlijks, aan de hand van de jaarstukken, de financiële positie beoordeeld.

Het onderdeel leningen verstrekt in het kader van Soza-regelingen heeft voornamelijk betrekking op de verstrekking van BBZ-kredieten aan bedrijven. Met betrekking tot deze leningen loopt het Rijk voor het grootste deel risico (risico Gemeente: 25% en Rijk 75%).

Gebruikte rentepercentages

Vanaf 2008 is bij de vaststelling van de Kadernota 2007 besloten aan reserves geen rente meer toe te voegen, behalve aan zeer beperkt aantal specifieke reserves. In de Nota reserves en voorzieningen (actualisatie 2008-2009), vastgesteld in de raadsvergadering van januari 2009, is dit beleid bekrachtigd. Binnen onze gemeente worden investeringen doorbelast met het bij de begrotingsrichtlijnen vastgestelde percentage. Voor 2018 is dit percentage vastgesteld op 3%. Het beleid is erop gericht dat

het investeringsrente percentage pas wordt gewijzigd als zich in de markt een aanzienlijke wijziging (hoger of lager) heeft voorgedaan en het zich laat aanzien dat deze wijziging structureel is. Verder wordt, ten opzichte van de marktpercentages, een voorzichtige marge gehanteerd. Naast het hier vermelde "algemene" percentage zijn er ook nog "specifieke" percentages. Deze laatste percentages worden (individueel) gehanteerd in specifieke gevallen en worden bij het betreffende raadsbesluit (begrotingswijziging) vastgesteld.

Rentescema:	rente	
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.864.614
* rente langlopende geldleningen	1.457.057	
* rente korte financiering	370.912	
* bank- en overige financieringskosten	17.617	
* Bijdrage voorziening Onderwijs (9242341)	19.027	
b. De externe rentebaten		-21.413
* Rente financieringsregeling	-21.413	
Saldo rentelasten en rentebaten		1.843.201
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend -/-	-361.559	
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend -/-		
* Boekwaarden investeringen waaraan geen rente wordt toegerekend	0	
* Stichting Sportacom Urk	-101.853	
* Herfinanc.Sporthal 530950/9315	-44.857	
* StimuleringsfidsVNG 821004/0019	-45.650	
* Renovatie Museum Oude Raadhuis 06/??	-1.047	
* Starterslening bestaande gebied 13/007	-65.670	
	-259.077	
c3. De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend +/- €		
* Starterslening Zeewijk II 1007	68.092	
* Starterslening bestaande gebied 13/007	64.295	
* Stichting Sportacom Urk	101.853	234.240
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente €		-386.395
d1. Rente over eigen vermogen +/- €		17.044
d2. Rente over voorzieningen +/- €		
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente €		1.473.849
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag, afgerond op 0,5%)	3,0% 1)	-1.766.371
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury €		-292.522

De omslagrente wordt berekend door het totaal aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen op de totale boekwaarde, verminderd met de boekwaarde van de investering welke een afzonderlijke rente krijgen toegerekend. De uitkomst is op basis van de BBV regelgeving, in ons geval afgerond op 0,5%. Zie berekening hierna.

Omslagrenteberekening

De aan taakvelden toe te rekenen rente		1.473.849	A
Totale boekwaarde volgens staat van activa		82.101.661	
Af:			
Financieringsregeling	607.962		
c1. grondexploitatie	13.906.104		
c2. projectfinanciering			
* Renteloze investeringen	286.202		
* Stichting Sportacom Urk	2.508.706		
* Herfinanc.Sporthal 530950/9315	881.270		
* StimuleringsfdsVNG 821004/0019	3.043.335		
* Renovatie Museum Oude Raadhuis 06/??	69.786		
* Starterslening bestaande gebied 13/007	1.919.252		
		23.222.618	
In omslag te betrekken		58.879.043	B
Renteomslag	A/B	2,50%	
Af te ronden op 0,5%		3%	

Inleiding

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de gemeentelijke organisatie, niet alleen de ambtelijke organisatie, maar ook de "bestuurlijke" organisatie. De burger verwacht van de gemeente dat de gelden rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteed worden. Ook verwacht hij dat de gemeente een betrouwbare partner en transparant is. Deze verwachtingen zijn tevens het uitgangspunt voor de bedrijfsvoering en ondersteunen de uitvoering van de doelstellingen. Het welslagen van die doelstellingen is in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering.

In het kader van de bedrijfsvoering kan het volgende worden meegedeeld.

ICT Informatievoorziening (o.a. kantoorautomatisering)

De gemeente Urk anticipeert voortdurend op ontwikkelingen op het gebied van de informatievoorziening. Zo worden stappen gezet om te voldoen aan De Digitale Agenda 2020. Met de vaststelling van De Digitale Agenda hebben de gemeenten ingestemd met een collectieve digitale agenda, inclusief een meerjarige aanpak, projectenagenda, governance en financiering en uitvoering van projecten

De Digitale Agenda 2020 is verwerkt in het Informatie Beleidsplan 2017-2020 en er zijn meerdere projecten benoemd die in 2018 en volgende jaren invulling moeten geven aan de doelstellingen van de agenda. Het overgrote deel van het projecten heeft een verplichtend karakter.

Kenmerkend voor De Digitale Agenda 2020 is de ambitie om zoveel mogelijk de levering van diensten en producten digitaal af te handelen. Het uitgangspunt is dat digitale dienstverlening de voorkeur heeft. Digitaal waar het kan, maar persoonlijk waar het moet. Een ander belangrijk uitgangspunt is Samen Organiseren.

Samen Organiseren is het vliegwiel voor het verbinden en versnellen van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU), op het terrein van dienstverlening, informatievoorziening en medebewindstaken zoals Werk, Zorg, Inkomen, Belastingen en Omgevingswet. Bij de uitvoering van ICT-projecten wordt rekening gehouden met dit uitgangspunt.

Niet alleen de dienstverlening, maar ook de bedrijfsvoering wordt verder gedigitaliseerd. Onderwerpen die in 2018 de aandacht krijgen zijn onder andere het zaakgericht werken, uitbreiding e-dienstverlening, klant contact centrum, het digitaal stelsel omgevingswet, modernisering telefonie.

Verder zal in 2018 veel aandacht worden geschonken aan informatiebeveiliging. Actualisering van het integrale informatiebeveiligingsbeleid en aandacht voor de in 2017 ingevoerde vereenvoudiging van audit processen op het gebied van informatiebeveiliging staan geagendeerd.

Rechtmatigheid

Met rechtmatigheid wordt bedoeld het voldoen aan alle interne en externe wet- en regelgeving. De externe regelgeving omvat alle wet- en regelgeving van hogere overheidsorganen. De interne regelgeving betreft minimaal alle door de raad genomen besluiten. Dit zijn bijvoorbeeld separate raadsbesluiten, maar ook verordeningen en besluiten rondom jaarrekeningen, begrotingen, kadernota's en tussenrapportages. De raad neemt via het normenkader kennis van alle voor de betreffende gemeente relevante wet- en regelgeving. Het normenkader fungeert daarmee als belangrijkste kader voor sturing door de raad op rechtmatigheid en voor de controle op rechtmatigheid door de accountant. Tenslotte wordt het normenkader door de raad vastgesteld. De rechtmatigheidsaudits zullen in 2018 planmatig en structureel worden uitgevoerd conform het interne controleplan. Belangrijk is het tijdig inspelen in hoeverre rechtmatigheid een rol speelt bij de nieuwe taken vanuit het Sociaal Domein. Bij het afgeven van een rechtmatigheidsoordeel baseert de accountant zich voor een belangrijk deel op de interne audits.

Doelmatigheid en doeltreffendheid

Artikel 213a van de gemeentewet verplicht het college tot het periodiek verrichten van onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur. De werkwijze van deze onderzoeken is geregeld in de verordening 213a.

Inkoop en aanbestedingen

In 2016 is de gewijzigde aanbestedingswet in werking getreden. Mede naar aanleiding van de gewijzigde wetgeving is er een nieuw Inkoop- en Aanbestedingsbeleid opgesteld en vastgesteld. Er zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd met als doel het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid verder te professionaliseren/concretiseren in het kader van de doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie. Door het wijzigen van de zogenaamde drempelbedragen krijgen lokale ondernemingen meer kans op opdrachten, aangezien de drempelwaarde voor enkelvoudige opdrachten is verhoogd. In 2017, maar ook in 2018 zal dit beleid bij medewerkers van de gemeente Urk onder de aandacht gebracht worden.

Begin 2017 is het inkoopjaarplan voor 2017 vastgesteld. Ook voor het jaar 2018 zal er een inkoopjaarplan worden opgesteld. Hierin zal terug gekeken worden naar het jaar 2017 en vooruit worden gekeken naar het jaar 2018.

Het jaar 2018 zal in het teken staan van het verder professionaliseren van inkoop. Maatschappelijk verantwoord Inkopen is hierbij een belangrijk onderdeel.

Naast bovenstaande zullen er verschillende nieuwe contracten in werking treden, het leveren van gas en energie is hiervan een voorbeeld.

De gemeente Urk werkt op gebied van inkoop veel samen met andere gemeenten, verschillende projecten worden gezamenlijk aanbesteed. Tevens is Urk aangesloten bij het zogenaamde RIOF (het Regionaal Inkoopers Overleg Flevoland).

Doel van het RIOF is het zoeken naar en bevorderen van onderlinge samenwerking in de ruimste zin van het woord om te komen tot een verlaging van de inkooprijzen en –kosten. Dit vertaalt zich naar het delen van kennis, het gezamenlijk zoeken naar oplossingen voor knelpunten. Daar waar nodig wordt er dan op specifieke projecten een werkgroep van materiedeskundigen gevormd dat, onder leiding of begeleiding van een inkoper, kan werken aan een verdere uitwerking van een op dat terrein liggend gedefinieerd probleem of aandachtsgebied.

Op gebied van inkoop & aanbesteding is de gemeente Urk sinds 2014 een meerjarige samenwerkingsovereenkomst aangegaan met de gemeente Almere. De gemeente Almere beschikt over meerdere inkoopadviseurs en aanbestedingsjuristen, waar Urk gebruik van kan maken.

Personeel

Doorontwikkeling

In het begrotingsjaar 2018 blijft het plan van aanpak doorontwikkeling organisatie uitgevoerd worden. Dat plan van aanpak wordt in 2017 herijkt voor het jaar 2018. De focus ligt vooral op ontwikkeling van de houding, het gedrag en de vaardigheden van de medewerkers.

De interne en schriftelijke communicatie heeft daarbij bijzondere aandacht. Medewerkers, Ondernemingsraad en leidinggevenden zijn intensief betrokken bij dit proces.

De invoering van de Omgevingswet in 2021 heeft een grote impact op de medewerkers in de organisatie. De impact daarvan betrekken we bij het plan van aanpak voor de doorontwikkeling van de organisatie.

Strategisch personeelsplan

Binnen het strategisch personeelsplan kunnen medewerkers vanaf 62 jaar gebruik maken van de mogelijkheden die het Generatiepact 2018 hen te bieden heeft. Deze regeling biedt oudere medewerkers de gelegenheid minder te gaan werken. Wij geven deze medewerker daarvoor compensatie in inkomen en opbouw pensioen. Het doel daarvan is de duurzame inzetbaarheid van de oudere medewerker. Deze regeling biedt jongeren en kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid in te stromen. In overeenstemming met de vakbonden is afgesproken dat er volledige herbezetting plaatsvindt.

Binnen het strategische personeelsplan spannen wij ons in om een aantal onderwerpen verder te ontwikkelen en/of uit te werken. De aandacht is er op gericht om de persoonlijk werkplan gesprekken aan te passen aan de ontwikkelingen binnen en buiten de organisatie. Mobiliteit en duurzame inzetbaarheid van medewerkers speelt hierin een belangrijke rol.

Trainees

De 5 trainees zijn binnen onze organisatie op hun plek. In dit begrotingsjaar moeten wij hen duidelijkheid geven wat hun perspectief is binnen of buiten de gemeente Urk. Daar betrekken wij hun eigen ambities ook bij.

Garantiebanen

De gemeente Urk heeft een taakstelling voor het aanstellen van arbeidsgehandicapten in een garantiebaan. Dit begrotingsjaar leveren we een inspanning om aan onze verplichtingen te voldoen. Het gaat om 1 formatieplaats per jaar tot 2024.

Arbeidsvoorwaardenakkoord

Het arbeidsvoorwaardenakkoord heeft ook gevolgen voor de bedrijfsvoering. Denk daarbij aan de herijking van het verlofhoofdstuk in de Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling. Dat geldt ook voor de werktijdenregeling. In 2018 besteden wij aandacht aan het herijken van deze regelingen.

Het arbeidsvoorwaardenakkoord voorziet in een algemene salarismaatregel. Deze ziet er als volgt uit:

- Per 1 augustus 2017 zijn de salarissen met 1,0% gestegen.
- Het Individueel Keuzebudget stijgt per 1 december 2017 met 0,5 procentpunt.
- Per 1 januari 2018 stijgen de salarissen met 1,5%.
- Het Individueel Keuzebudget stijgt per 1 juli 2018 met 0,25 procentpunt.

De financiële gevolgen hiervan zijn verwerkt in de begroting.

In het arbeidsvoorwaardenakkoord is overeengekomen dat de gemeenten nog eens 2000 extra jongeren aan een baan helpen bij de gemeenten. Tot 2023 moeten er bij de gemeenten 5.250 garantiebanen worden gerealiseerd. Deze doelstellingen kunnen binnen de gemeente Urk worden gerealiseerd door de inzet van het Generatiepact 2018. Het Generatiepact heeft een looptijd voor de periode van 1 januari 2018 tot 1 januari 2023.

Arbeidsmarktcommunicatie

Het blijkt steeds weer dat het bij vacatures moeilijk is om de vereiste kwaliteit aan te trekken. Het werven van nieuwe medewerkers vraagt om een eigentijdse manier van werken. Daarvoor maken we in 2018 een plan van aanpak voor de arbeidsmarktcommunicatie.

Samenwerking

Sinds 1 oktober 2016 werken we samen met de gemeente Noordoostpolder op het gebied van de personeel- en salarisadministratie. In 2018 wordt deze samenwerking geëvalueerd. De resultaten daarvan betrekken wij bij de verdere ontwikkeling op dit dossier.

De samenwerking binnen Flevoland op het gebied van P&O is een succes. Deze samenwerking levert de nodige besparingen op. De P&O-agenda wordt binnen deze samenwerking nog verder op elkaar afgestemd. Het doel van deze samenwerking is kennis- en informatie-uitwisseling, kostenbesparing, kwetsbaarheid voorkomen en kwaliteitsverhoging. Er zijn afspraken gemaakt over één interne arbeidsmarkt. Er is een coachpool beschikbaar. Het marktplaatsconcept levert een besparing op. De Almere Academy biedt mogelijkheden voor opleiding, training en vorming. Het vergroten van de onderlinge mobiliteit is het volgende onderwerp dat wordt uitgewerkt. In 2018 willen we een pilot draaien op het gebied van recruitment. Dit vereist een flexibele manier van werken waarbij de bevoegdheid tot aanstelling, schorsing en ontslag zo laag mogelijk in de organisatie ligt.

Arbeidsomstandigheden

Op initiatief van de Ondernemingsraad is de commissie voor Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu ingesteld. Deze commissie adviseert de bestuurder, het management en ons college gevraagd en ongevraagd op het gebied van de arbeidsomstandigheden. De Arbocommissie is hierdoor "slapend" gemaakt.

Het afgelopen begrotingsjaar is het niet gelukt om de vacature van preventiemedewerker in te vullen. De verwachting is dat we hieraan in dit begrotingsjaar wel invulling kunnen geven. We onderzoeken de mogelijkheden van externe samenwerking.

Het IZA-bedrijfszorgpakket voorziet nog steeds in een duidelijke behoefte. De inzet van dit instrument voorkomt verzuim of zorgt er voor dat medewerkers sneller aan het werk kunnen. Dit instrument past ook binnen het onderwerp duurzame inzetbaarheid en het strategisch personeelsplan. Per jaar levert dit instrument een reële besparing op van ongeveer € 60.000,00 in de loonkosten.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

Op 1 januari 2020 treedt de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking. De arbeidsvoorwaarden bij de overheid worden dan niet langer geregeld door de Ambtenarenwet maar door dezelfde wetgeving als voor werknemers in de markt, waaronder het BW en de Wet cao. Dit heeft grote gevolgen voor de rechtspositie van onze medewerkers. Dit vereist ook een statutenwijziging van het overlegstelsel op het gebied van de arbeidsvoorwaarden. De VNG werkt daaraan. De VNG bereidt een plan van aanpak voor, voor de uitwerking van deze gevolgen. Duidelijk is wel dat dit in 2018 en 2019 een grote inspanning vraagt van onze medewerkers.

Overzicht geprognosticeerde salarissen, toelagen en vergoedingen

	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
Ambtelijke organisatie	6.747.702	7.359.314	8.046.670	8.046.670	8.046.670	8.046.670
College van B & W	423.914	427.633	428.222	428.222	428.222	428.222
Gemeenteraad	130.572	158.208	188.128	188.128	188.128	188.128
Griffie	88.096	87.199	90.847	90.847	90.847	90.847
Rekenkamer	300	11.700	12.000	12.000	12.000	12.000
Totaal	7.390.584	8.044.054	8.765.867	8.765.867	8.765.867	8.765.867

De kosten voor inhuur derden betreft uitsluitend kosten van inhuur van tijdelijk personeel om de bedrijfsvoering van de ambtelijke organisatie te waarborgen. De inhuur van advieswerkzaamheden e.d. is niet in het bedrag begrepen.

Overzicht kosten inhuur derden

	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
<u>Kosten (verwachte) inhuur</u>	1.573.467	129.264	166.660	106.589	108.295	110.027
<u>Dekkingsmiddelen</u>						
Inhuurbudget derden	113.324	129.264	166.660	106.589	108.295	110.027
Vrijval loonkosten vacatures	485.736					
Ziekte-uitkeringen	47.049					
Bestaande budgetten/projecten/ doeluitkeringen	928.526					
Totaal	1.574.635	129.264	166.660	106.589	108.295	110.027
Restant/per saldo budget inhuur derden	-1.168	0	0	0	0	0

Overige personeelsgegevens

		rekening <u>2015</u>	rekening <u>2016</u>	begroting <u>2017</u>	begroting <u>2018</u>	begroting <u>2019</u>	begroting <u>2020</u>	begroting <u>2021</u>
Formatieplaatsen	vastgesteld	118,34	117,33	119,79	124,51	124,51	124,51	124,51
	vacatures	2,96	5,96	2,96	6,8	6,80	6,80	6,80
	gevuld	115,38	115,38	115,61	117,71	117,71	117,71	117,71
Geslacht	mannen	54,89%	55,38%	54,96%	54,33%	54,33%	54,33%	54,33%
	vrouwen	45,11%	44,62%	45,04%	45,67%	45,67%	45,67%	45,67%
Dienstverband	fulltime	63,16%	63,85%	63,36%	62,99%	62,99%	62,99%	62,99%
	parttime	36,84%	36,15%	36,64%	37,01%	37,01%	37,01%	37,01%
Leeftijdsindeling	< 30 jaar	4,51%	4,62%	4,58%	4,72%	4,72%	4,72%	4,72%
	30 - 39 jaar	21,80%	18,46%	13,74%	16,54%	16,54%	16,54%	16,54%
	40 - 49 jaar	24,06%	21,54%	24,43%	22,83%	22,83%	22,83%	22,83%
	50 - 59 jaar	39,85%	39,23%	39,69%	40,16%	40,16%	40,16%	40,16%
	60 jaar en ouder	9,77%	16,15%	17,56%	15,75%	15,75%	15,75%	15,75%
Ziekteverzuim (excl. zwangerschaps- en bevallingsverlof)	gemeente Urk	2,09%	7,20%	4,00%	3,95%	3,95%	3,95%	3,95%
	mannen	1,08%	3,60%	2,00%	3,28%	3,28%	3,28%	3,28%
	vrouwen	1,00%	3,60%	2,00%	0,67%	0,67%	0,67%	0,67%
Salarisschalen	1 tot en met 6	43,61%	43,85%	43,51%	37,80%	37,80%	37,80%	37,80%
	7 tot en met 9	33,08%	31,54%	31,30%	37,80%	37,80%	37,80%	37,80%
	10 tot en met 11a	19,55%	21,54%	22,14%	21,26%	21,26%	21,26%	21,26%
	12 tot en met 14	3,76%	3,08%	3,05%	3,15%	3,15%	3,15%	3,15%

Inleiding

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de relaties van de gemeente Urk in de samenwerkingsverbanden c.q. rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en financiële belangen zijn gemoeid. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft bijvoorbeeld doordat een wethouder, raadslid of ambtenaar zitting heeft in het bestuur of namens de gemeente stemrecht heeft. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

Een verbonden partij kan een deelneming zijn in de zin van artikel 2:379 BW, dat wil zeggen een participatie in een kapitaalvennootschap, maar het kan ook een deelneming in een vereniging, stichting, gemeenschappelijke regeling of andere publiek- en privaatrechtelijke rechtsvormen betreffen. De keuze voor een specifieke rechtsvorm is onder andere afhankelijk van het te bereiken doel.

Bovenstaande definitie betekent ook dat er relaties met derde partijen kunnen zijn die niet onder de verbonden partijen vallen. Het gaat dan om relaties waarbij alleen sprake is van of een financieel of een bestuurlijk belang. Er zijn ook derde partijen waarin de gemeente uitsluitend en alleen een financieel belang heeft. Deze relaties behoren niet tot de verbonden partijen.

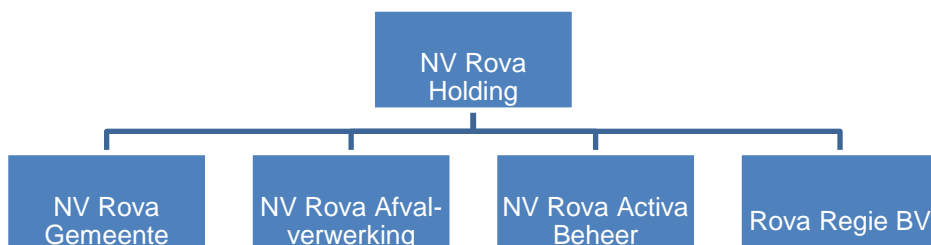
Gezien het belang van de verbonden partijen in de realisatie van de doelstellingen van de gemeente is het noodzakelijk inzicht te geven in deze partijen. In deze paragraaf wordt allereerst enige informatie verstrekt per verbonden partij. Daarnaast is er een overzicht van de verbonden partijen opgenomen waarin onder meer de financiële belangen en risico's worden weergegeven.

Informatie per verbonden partij**NV Rova Holding**

ROVA is door een aantal gemeenten opgericht met als doel een optimale invulling van de afvalzorgplicht van de bij haar aangesloten gemeenten. Statutair is bepaald dat aandelen uitsluitend in handen kunnen zijn van overheden met een zorgtaak op het gebied van huishoudelijk afval. De deelnemende gemeenten blijven daarbij volledig autonoom. Zij stellen ieder afzonderlijk hun gemeentelijk beleid en de tarieven voor de burger vast.

De gemeente Urk is per 1 januari 2001 tot de ROVA toegetreden en heeft haar zorgtaken op het gebied van de afvalverwijdering aan de ROVA overgedragen.

De organisatie van de dienstverlening van ROVA is verdeeld over een groep werkmaatschappijen die allen dochter zijn van NV ROVA Holding. De dochtermaatschappijen richten zich op samenhangende product-marktcombinaties. Eind 2012 zijn de aandelen van NV Rova Bedrijven verkocht.

NV Huisvuilcentrale Noord Holland

HVC is een afvalnutsbedrijf dat eigendom is van 48 gemeenten en zes waterschappen, vooral in Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland. Sinds de oprichting in de jaren negentig streeft HVC er naar te groeien van afvalverbrander naar regisseur van de afvalketen in haar verzorgingsgebied. Het bedrijf tekent voor inzameling van afval, logistiek, recycling, recycling en compostering, verbranding en de levering van energie en warmte. De gemeente Urk is in 1996 tot de HVC toegetreden.

NV Vitens

Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland en levert drinkwater aan 31% van de Nederlandse huishoudens in de provincies Flevoland, Friesland, Gelderland, Utrecht, Overijssel en een aantal gemeenten in Drenthe en Noord-Holland. Vitens is een publiek bedrijf. De aandelen van de NV zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden. Vitens is in 2002 ontstaan door fusie van de drinkwaterbedrijven Nuon Water, Waterbedrijf Gelderland en Waterleiding Maatschappij Overijssel. In 2006 is Vitens verder gefuseerd met Hydron Flevoland en Hydron Midden-Nederland.

Inmiddels zijn de preferente aandelen verkocht, tot welk bedrag aan de NV een achtergestelde lening is verstrekt. Van de opbrengst is een bekleemde reserve gevormd ad € 1.065.600. Jaarlijks valt het aflossingsbedrag van de lening op de reserve vrij en komt ten gunste van de exploitatie. Wegens de tijdelijkheid (15 jaar) wordt de toevoeging aan de exploitatie jaarlijks afgebouwd ten gunste van de algemene reserve.

NV Wadinko

Op 29 mei 2006 heeft er een juridische fusie plaatsgevonden tussen de vennootschappen Wmo Beheer N.V. en Wadinko Beheer B.V. met terugwerkende kracht naar 1 januari 2006. De nieuwe naam van de vennootschap is Wadinko NV. De aandelen van de onderneming zijn in handen van de provincie Overijssel en 24 gemeenten. De vennootschap is een participatiemaatschappij met de doelstelling het stimuleren van gezonde bedrijvigheid en daarmee de werkgelegenheid in het werkgebied van haar aandeelhouders.

NV Bank Nederlandse Gemeenten

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), opgericht in 1914 en gevestigd in Den Haag, is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en nut. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren. BNG Bank heeft over 2016 een nettowinst behaald van € 369 miljoen (2015: € 126 miljoen).

Technofonds Flevoland BV

In 2009 is de gemeente Urk als aandeelhouder toegereden tot Technofonds Flevoland BV. Naast de gemeente Urk (1%) zijn de gemeenten Almere (20%), Lelystad (10%), Dronten (3%) en Noordoostpolder (4%) aandeelhouder. In totaal nemen de Flevolandse gemeenten 38% deel in vennootschap. De overige 62% van de aandelen zijn in handen van Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland BV, waarvan provincie Flevoland 100 % aandeelhouder van is.

Technofonds Flevoland BV heeft als doelstelling het verstrekken van risicodragend kapitaal in de vorm van leningen en aandelenkapitaal aan startende en doorstartende technologische gerichte ondernemingen binnen Flevoland, die vanwege hun status moeilijkheden ondervinden bij het realiseren van de financiering van hun initiatief.

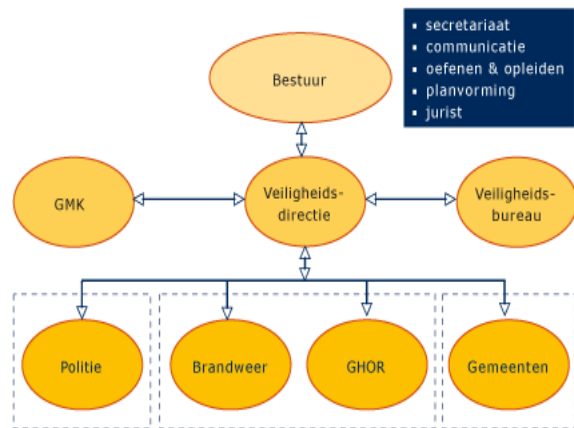
GR Veiligheidsregio Flevoland

De Veiligheidsregio Flevoland is een samenwerkingsverband van alle gemeenten in Flevoland, Politie Flevoland, Brandweer Flevoland en de GHOR Flevoland (GGD).

De veiligheidsregio heeft tot doel de veiligheid van haar inwoners tijdens rampen en crisissen te vergroten. Door eenduidige bestuurlijke aansturing en door adequate planning wordt de samenwerking tussen brandweer, gemeenten, Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) en politie zowel tijdens de voorbereiding als bij de uitvoering verbeterd. De veiligheidsregio is namens de deelnemende gemeenten verantwoordelijk voor de taken op gebied van:

- Brandweezorg,
- Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen ongevallen en rampen;
- Rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- Beheer van de gemeenschappelijke meldkamer.

Organogram

GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Flevoland

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Flevoland is een samenwerkingsverband van alle gemeenten in Flevoland, Regionale Ambulance Voorziening (RAV) en de GHOR Flevoland (GGD).

De gezondheidsdienst heeft tot doel het bewerkstelligen van een doelmatig en effectief georganiseerde en gecoördineerde uitvoering van de zorg voor openbare gezondheidszorg.

GR IJsselmeergroep

Het werkvoorzieningsschap draagt zorg voor aangepaste werkgelegenheid voor personen met medische- of sociale beperkingen. De GR heeft een werkmaatschappij waar de feitelijke uitvoering van de WSW (Wet Sociale Werkvoorziening) is ondergebracht: Concern voor Werk NV.

In 2008 is op landelijk niveau besloten tot een modernisering van de WSW. Als gevolg daarvan is de gemeente ingaande 2009 volledig financieel verantwoordelijk voor de WSW. Om toekomstige risico's af te dekken is een reserve WSW gevormd.

GR Regionaal Historisch Centrum Het Flevolands Archief

Per 1 juli 2017 is de Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Land Erfgoedcentrum gewijzigd in Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Het Flevolands Archief. Het Flevolands Archief beheert de overgebrachte archieven van de gemeenten Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde, het waterschap Zuiderzeeland en de provincie Flevoland.

De GR NLE is aangepast vanwege een splitsing tussen Batavialand en het Flevolands Archief. Deze aanpassing was nodig vanwege de uittrekking van twee stichtingen (Nieuw Land en het Bevolkingsonderzoek in de drooggelegde Zuiderzeepolders) en de toetreding van de provincie Flevoland als deelnemer. Het Flevolands Archief houdt zich voortaan alleen bezig met de archiefwettelijke taken. De overige activiteiten en bijbehorende activa en passiva zijn afgestoten.

GR Omgevingsdienst

De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is per 1 mei 2012 opgericht en op 1 januari 2013 operationeel. Het jaar 2012 is door het algemeen en dagelijks bestuur en de directeur van de omgevingsdienst gebruikt om kwartier te maken.

Deelnemers van de GR zijn provincie Flevoland en Noord-Holland en de gemeenten Almere, Zeewolde, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Blaricum, Bussum, Hilversum, Huizen, Laren, Muiden, Naarden, Weesp en Wijdmeren.

GR richt zich op de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht en handhavingstaken in het omgevingsrecht. Hierdoor wordt het mogelijk de taken op het beleidsterrein milieu efficiënter en effectiever uit te voeren. Door het samenbrengen van kennis, kwaliteit en capaciteit van de deelnemende gemeenten en de provincie, ontstaat een robuuste en toekomstvaste organisatie. Op termijn leidt het onderbrengen van taken in een Omgevingsdienst tot kostenreductie voor alle aangesloten partijen.

De bedoeling is dat er met ingang van 2018 zal worden gewerkt aan de hand van een productcatalogus. Jaarlijks geeft elke deelnemende gemeente een inschatting van de aantallen uren per in de productcatalogus genoemde dienst die zij zal afnemen. De som van het aantal uren vermenigvuldigd met het vastgestelde uurtarief vormt de basis voor het door de gemeente te betalen jaarbedrag.

Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland

De zes gemeenten in de provincie Flevoland werken sinds 2011 samen aan de transities en transformatie in het sociaal domein. Bij aanvang van de decentralisaties is er gekozen om de samenwerking te formaliseren in de vorm van de Centrumregeling 'Sociaal Domein Flevoland'. De centrumregeling geeft vorm aan de samenwerking rondom jeugd en Wmo in Flevoland en streeft daarbij naar kwaliteit, borging van continuïteit, solidariteit en verhoging van de efficiency.

De gemeente Almere is aangewezen als centrumgemeente, waarbinnen de taken zijn ondergebracht in de Aankoopcentrale Regio Flevoland. De aankoopcentrale richt zich op de inkoop en subsidiëring van specialistische jeugdhulp. Daarbij is het doel dat de inkoop en sturing op de uitvoering van zodanige kwaliteit is dat inkoopvoordelen en beleidsdoelen gehaald worden, efficiencywinst wordt gerealiseerd en de administratieve lastendruk van aanbieders wordt beperkt.

Stichting FlevoMeer Bibliotheek

De stichting heeft als doelstelling het bieden van een voorziening waar boeken en andere informatiedragers kunnen worden geleend voor ontwikkeling of ontspanning. Speerpunten zijn verbetering van de digitale infrastructuur en kenniscentrumprojecten en professionalisering van basisbibliotheken.

Overzicht van de verbonden partijen

Het onderstaand overzicht is een nieuw element in deze paragraaf. Door deze toevoeging is geprobeerd om op ordentelijke wijze het inzicht van financiële gegevens en de eventuele aan vastklevende risico's van de betreffende verbonden partij weer te geven. Er is in het overzicht uitgegaan van de werkelijke cijfers over 2015/2016 en begroting 2017-2018 die bij het samenstellen van deze verantwoording beschikbaar zijn.

Verbonden partij	Rechts-vorm	Belang	Soort belang	Resultaat 2015 e.v.	Eigen Vermogen eind 2015 e.v.	Vreemd Vermogen eind 2015 e.v.	Dividend	Verplichte afdekking van het tekort	Verstreekte garanties en geldleningen en aandelenkapitaal	Risico's afgedekt door andere partners	Overige risico's bij faillissement	Monitoring van risico's
ROVA Holding	NV	11,096% (B) 1,871% (totaal)	Gewone aandelen (B)	€ 4,6 mln. (2018) € 4,6 mln. (2017) € 9,1 mln. (2016) € 6,8 mln. (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 35,7 mln. (2016) € 30,7 mln. (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 50,5 mln. (2016) € 50 mln. (2015)	€ 40.000 (2018) € 40.000 (2017) € 115.000 (2016) € 77.000 (2015)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV	Aandelenkapitaal van € 18.152 160 aandelen B à € 113,45.	Geen, met uitzondering van het door partijen verstrekte aandelenkapitaal	<ul style="list-style-type: none"> Voor de uit te voeren prestaties moet een andere leverancier worden gezocht. In de gemeentebegroting 2018 en verder is rekening gehouden met een jaarlijkse winstuitkering van € 40.000. 	<ul style="list-style-type: none"> Beoordeling van de begroting en de jaarrekening Beoordeling van het nakomen van de prestaties
Huisvuilcentrale Noord Holland	NV	0,789% (A) 0,695% (totaal)	Gewone aandelen (A)	€ 15 mln. (2018) € 13 mln. (2017) € 7,5 mln. (2016) € 13,4 mln. (2015)	€ 116 mln. (2018) € 101 mln. (2017) € 89,6 mln. (2016) € 82,0 mln. (2015)	€ 721 mln. (2018) € 742 mln. (2017) € 765 mln. (2016) € 783 mln. (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) nihil (2016) nihil (2015)	Ja, de aandeelhouders van de NV zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de ontstane tekorten.	Aandelenkapitaal van € 1.044; 23 aandelen A à € 45,45. Garantiestelling van € 211.050 per aandeel.	De garantiestelling jegens financiers is op grond van de ballotageovereenkomst hoofdelijk, met onderlinge verrekening op basis van het aantal aandelen.	In de gemeentebegroting 2018 is rekening gehouden een garantiestellingsprovisie van € 48.839. Voor 2019 ev jaren is deze geraamd op € 40.390.	Beoordeling van de begroting en de jaarrekening

Verbonden partij	Rechts- vorm	Belang	Soort belang	Resultaat 2015 e.v.	Eigen Vermogen eind 2015 e.v.	Vreemd Vermogen eind 2015 e.v.	Dividend	Verplichte afdekking van het tekort	Verstreekte garanties en geldleningen en aandelenkapitaal	Risico's afgedekt door andere partners	Overige risico's bij faillissement	Monitoring van risico's
Vitens	NV	0,281%	Gewone aandelen	€ 13,0 mln. (2018) € 48,5 mln. (2017) € 39,5 mln. (2016) € 67,4 mln. (2015)	€ 525,7 mln. (2018) € 526,3 mln. (2017) € 489,1 mln. (2016) € 471,7 mln. (2015)	€ 1.234 mln. (2018) € 1.224 mln. (2017) € 1.249 mln. (2016) € 1.243 mln. (2015)	€ 45.238 (2018) € 46.238 (2017) € 62.103 (2016) € 47.186 (2015)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV	Aandelenkapitaal van € 162.150; 16.215 aandelen à € 10.	Geen, met uitzondering van het door partijen verstreekte aandelenkapitaal	In de begroting 2018 en verder is rekening gehouden met een jaarlijkse winstuitkering van € 46.238.	Beoordeling van de begroting en de jaarrekening
Wadinko	NV	1,47%	Gewone aandelen	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 1,5 mln. (2016) € 6,0 mln. (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 665,6 mln. (2016) € 65,2 mln. (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 1,4 mln. (2016) € 1,5 mln. (2015)	€ 17.500 (2018) € 17.500 (2017) € 17.500 (2016) € 17.500 (2015)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV	Aandelenkapitaal van € 3.500; 35 aandelen à € 100.	Geen, met uitzondering van het door partijen verstreekte aandelenkapitaal	In de gemeente- begroting 2018 en verder is rekening gehouden met een jaarlijkse winstuitkering van € 17.500.	Beoordeling van de begroting en de jaarrekening
Bank Nederlandse Gemeenten	NV	0,0001%	Gewone aandelen	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 369 mln. (2016) € 226 mln. (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 4.486 mln. (2016) € 4.163 mln. (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 149.514 mln (2016) €145.348 mln. (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 3.938 (2016) € 2.201 (2015)	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV	Aandelenkapitaal van € 9.652; 3.861 aandelen à € 2,50.	Geen, met uitzondering van het door partijen verstreekte aandelenkapitaal	In de gemeente- begroting 2018 en verder is rekening gehouden met een jaarlijkse winstuitkering van € 4.538.	

Verbonden partij	Rechts- vorm	Belang	Soort belang	Resultaat 2015 e.v.	Eigen Vermogen eind 2015 e.v.	Vreemd Vermogen eind 2015 e.v.	Uitkering	Verplichte afdekking van het tekort	Verstekte garanties en geldleningen en aandelenkapitaal	Risico 's afgedekt door andere partners	Overige risico 's bij faillissement	Monitoring van risico 's
Technofonds Flevoland	BV	1,0098 %	Gewone aandelen	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) -€ 8 K (2016) -€ 464 K (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 14,9 mln. (2016) € 14,9 mln. (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 64 K (2016) € 319 K (2015)	n.v.t.	Nee, de aandeelhouder van een BV is niet aansprakelijk voor de schulden van de BV	Aandelenkapitaal van € 100.285; 221 aandelen à € 453,78.	Geen, met uitzondering van het door partijen verstekte aandelenkapitaal	In de gemeente- begroting 2018 en verder wordt geen rekening gehouden met een jaarlijkse winstuitkering.	Beoordeling van de begroting en de jaarrekening
Veiligheidsregio Flevoland	GR							Ja, de deelnemers in een GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de ontstane tekorten.	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage € 691.165 (2014) € 700.485 (2015) € 691.437 (2016) € 704.841 (2017) € 731.686 (2018)	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel	Gemeenten moeten het tekort aanvullen. Toerekening cf. art. 36 GR	Beoordeling van de begroting en de jaarrekening
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Flevoland	GR			€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € - 294K (2016) € 899 K (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 6,1 mln. (2016) € 6,4 mln. (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 5,9 mln. (2016) € 4,9 mln. (2015)		Ja, de deelnemers in een GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de ontstane tekorten.	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage € 337.461 (2014) € 342.168 (2015) € 348.153 (2016) € 354.724 (2017) € 368.724 (2018)	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel	Gemeenten moeten het tekort aanvullen	Beoordeling van de begroting en de jaarrekening
Werkvoorzieningschap IJsselmeergroep Concern voor werk	GR	14,13 %	Participaties	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 27 K (2016) € 1.054 K (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 2,4 mln. (2016) € 2,4 mln. (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 8,9 mln. (2016) € 9,3 mln. (2015)		Ja, de deelnemers in een GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de ontstane tekorten.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Garantiestelling van € 693.900 voor nieuwbouw kwekerij. ▪ Bekostiging via jaarlijkse bijdrage € 2.218.370 (2014) € 2.037.326 (2015) € 1.904.255 (2016) € 1.762.145 (2017) € 1.766.791 (2018) 	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel	Gemeenten moeten het tekort aanvullen	Beoordeling van de begroting en de jaarrekening

Verbonden partij	Rechts- vorm	Belang	Soort belang	Resultaat 2015 e.v.	Eigen Vermogen eind 2015 e.v.	Vreemd Vermogen eind 2015 e.v.	Uitkering	Verplichte afdekking van het tekort	Verstrekte garanties en geldleningen en aandelenkapitaal	Risico 's afgedekt door andere partners	Overige risico 's bij faillissement	Monitoring van risico 's
Flevolands Archief (voorheen Erfgoedcentrum Nieuw Land	GR			€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) -€ 107 K (2016) -€ 121 K (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 0 (2016) € 107 K (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 6,8 mln. (2016) € 6,9 mln. (2015)		Ja, de deelnemers in een GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de ontstane tekorten.	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage € 39.132 (2014) € 39.677 (2015) € 57.013 (2016) € 43.998 (2017) € 44.189 (2018)	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel	Gemeenten moeten het tekort aanvullen	Beoordeling van de begroting en de jaarrekening
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	GR	2,17%		€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 937 K (2016) € 608 K (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 2,0 mln. (2016) € 2,4 mln. (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 2,1 mln. (2016) € 3,1 mln. (2015)		Ja, de deelnemers in een GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de ontstane tekorten.	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage € 279.417 (2015) € 255.509 (2016) € 219.224 (2017) € 219.224 (2018)	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel	Gemeenten moeten het tekort aanvullen	Beoordeling van de begroting en de jaarrekening
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	Centrum- regeling							Ja, de deelnemers dragen elk de kosten voor de hulp aan de eigen cliënten.	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage € 2.361.121 (2015) € 2.134.403 (2016) € 2.616.126 (2017) € 2.369.239 (2018)	Het totale budget mag niet worden overschreden. Er zijn afspraken t.a.v. solidariteit.	Gemeenten moeten het tekort aanvullen	Beoordeling van de begroting en de jaarrekening
Stichting FlevoMeer Bibliotheek	Stichting			€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) -€ 23 K (2016) -€ 560 K (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 1,5 mln. (2016) € 1,5 mln. (2015)	€ n.n.b. (2018) € n.n.b. (2017) € 4,0 mln. (2016) € 4,0 mln. (2015)			Bekostiging via jaarlijkse bijdrage € 472.979 (2014) € 479.218 (2015) € 348.288 (2016) € 352.635 (2017) € 366.611 (2018)	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel		Beoordeling van de begroting en de jaarrekening

Inleiding

Het grondbeleid heeft invloed op en samenhang met, de realisatie van programma's, zoals op het gebied van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, verkeer en vervoer, cultuur, sport en recreatie en economische zaken. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. Het gaat in het grondbeleid om grote belangen en grote hoeveelheden geld. De resultaten op grondexploitaties en de financiële risico's zijn van groot belang voor de algemene financiële positie van de gemeente.

Vanaf 1 januari 2005 zijn gemeenten en provincies op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) onder meer verplicht een paragraaf grondbeleid op te nemen in de jaarlijkse begroting. Deze paragraaf grondbeleid dient gebaseerd te zijn op de 'Nota grondbeleid' die het College van Burgemeester en Wethouders ten minste eens in de vier jaar aan de gemeenteraad voorlegt.

Gemeente Urk voert een actief grondbeleid. Hiervoor zijn open en transparante kaders en uitgangspunten nodig. De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 22 augustus 2007 de 'Kadernota Grondbeleid' vastgesteld. Het is de verantwoordelijkheid van het College van Burgemeester en Wethouders om dit grondbeleid nader vorm te geven en te concretiseren binnen de door de gemeenteraad aangegeven kaders.

De gemeente Urk wil gronden aan- en verkopen, waardoor woningbouw en bedrijfsvestigingsmogelijkheden gegarandeerd blijven. In de uitwerking van het grondbeleid wordt een pro-actieve houding ten aanzien van signalen uit de samenleving aangenomen, dit binnen een acceptabel financieel risicoprofiel. Hierbij dient het continu vergroten van het verdienend vermogen van de grondexploitaties als belangrijk uitgangspunt.

→ Het taakveld grondexploitatie

In het kader van de BBV is er sprake van een programmabegroting en een productenraming. Voor het taakveld Grondexploitatie zijn het programma 3 'Ruimte en ontwikkeling' en het product 30107 'Bouwgrondexploitatie' van belang. Hierin worden de specifieke werkzaamheden van de grondexploitatie geadministreerd en wordt over deze zaken het financieel beheer gevoerd.

Het taakveld grondexploitatie verzorgt de financiële kant van de ruimtelijke ordening. Dit is in essentie gericht op de tijdige productie en levering van bouwrijpe grond met als doel de bestuurlijk en maatschappelijk gewenste ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken, c.q. te faciliteren. Hierbij wordt gestreefd naar het meest gunstige exploitatieresultaat en borging van de noodzakelijke gemeenschappelijke publieke kwaliteit. Het taakveld grondexploitatie heeft verder als taak de beschikking te hebben over het benodigde grondbeleidsinstrumentarium met als belangrijke randvoorwaarde dat er verantwoord wordt omgegaan met de risico's die samenhangen met de exploitatie van gronden. Sinds de nieuwe wet op de ruimtelijke ordening wordt steeds meer de aandacht gericht op het kostenverhaal indien ruimtelijke initiatieven door partijen, niet zijnde de gemeente, worden ontwikkeld en uitgevoerd.

→ Relatie met de jaarrekening, tussenrapportage en begroting

De activiteit bouwgrondexploitatie kent vijf belangrijke budgetcyclus momenten, te weten de perspectiefnota (1x in de vier jaar), begroting, twee tussenrapportages en de jaarrekening. Bij de begroting wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de verschillende exploitaties. Terugkijkend naar de rekening, ingaand op ontwikkelingen in het dienstjaar en vooruitkijkend via het komende dienstjaar (begrotingsjaar) naar de uiteindelijke geprognosticeerde resultaten.

→ (Strategische) verwervingen

De positie van de gemeente Urk op het gebied van grondbeleid is de afgelopen jaren veranderd. De gemeente Urk richt zich meer op de uitvoering van actief grondbeleid. Binnen de uitvoering van actief grondbeleid past het doen van strategische aankopen.

Onder **strategische aankopen** wordt het volgende verstaan:

'Strategische aankopen vinden plaats in gebieden waarvoor nog geen enkel planologisch kader of alleen een structuurvisie voor handen is, maar waar de gemeente grondpositie wil en kan verwerven met het oog op de te verwachten mogelijkheden / kansen tot ontwikkeling van deze gebieden, dan wel gronden kan verwerven voor compensatiedoeleinden (ruilobjecten).'

Een strategische grondaankoop vloeit voort uit een actieve opstelling van de gemeente op de vastgoedmarkt. Hierbij worden de volgende afwegingen gemaakt:

- de termijn waarop de gronden benodigd zijn, hierbij dient het doel c.q. de bestemming welke de gemeente voor ogen heeft duidelijk te worden aangegeven;
- de inschatting van het risico dat de gewenste ontwikkeling wordt vertraagd dan wel niet doorgaat;
- de prijs (is die marktconform en hoe is die op termijn).

In de perspectiefnota 2011 is voorgesteld een structureel verwervingsbudget beschikbaar te stellen voor strategische aankopen. Dit tot een bedrag van 1% van de boekwaarde van de complexen, ofwel € 172.500. Dit voorstel is overgenomen. In de 'Kadernota Grondbeleid', zullen de "spelregels" voor het verwervingsbudget worden opgenomen.

► BOUWGROND IN EXPLOITATIE (BIE)

Dit betreft exploitaties of activiteiten, die binnen de grondexploitatie actief in uitvoering zijn genomen. Aan dit uitvoeringsstadium ligt in principe een expliciet raadbesluit ten grondslag, waarin ten minste de volgende zaken zijn besloten:

- Programma en planning;
- Financiële consequenties op basis van een exploitatieberekening;
- Dekking;
- Voorziening (in geval van negatief resultaat);
- Eventuele inbreng van onroerende zaken uit de (strategische) voorraad.

De te verwachten resultaten van de lopende actieve grondexploitaties zijn als volgt:

Complex	Geraamd resultaat ultimo 2015 (excl. afdrachten)	Positief / negatief	Geraamd resultaat ultimo 2016 (incl. afdrachten)	Positief / negatief	Geraamd bedrag afdrachtsfondsen	Looptijd verkoop	Exploitatie laatst vastgesteld
1. Zeewijk (afroning) *)	798.000	positief	1.857.840	positief	485.656	2007 - 2018	dec-16
2. Oranjewijk fase 1	1.946.663	positief	2.294.569	positief	580.000	2014 - 2018	dec-16
3. Oranjewijk fase 2	1.806.730	positief	2.461.215	positief	709.385	2018 - 2022	dec-16
4. Schokkerhoek	489.274	positief	489.274	positief	pm	2017 - p.m.	2007
5. Zwolsehoek, fase 4 *)	-576.057	negatief	-434.571	negatief	143.000	2004 - 2022	dec-16
6. Zwolsehoek, fase 5	-804.384	negatief	483.135	positief	532.111	2007 - 2022	dec-16
7. Vuurbaak	76.659	positief	185.991	positief	27.500	2015 - 2017	dec-16
Totaal resultaat	3.736.885	positief	7.337.453	positief	2.477.652		

*) Voor het complex Zwolse hoek 4 is ultimo 2016 een voorziening gevormd. Deze bedraagt € 434.571.

NB: De resultaten zijn exclusief af te dragen vennootschapsbelasting.

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen de actieve grondexploitaties jaarlijks te worden herzien. December 2016 heeft de gemeenteraad in haar vergadering de actieve grondexploitaties geactualiseerd. De herzieningen zijn gebaseerd op de nieuwe regels uit het BBV. Dit heeft onder meer tot gevolg dat het rentepercentage is aangepast. Ook zijn op basis van het BBV de fondsafdrachten geschrapt uit de grexen. De afdrachten worden nu niet meer als kostenregel opgenomen, maar worden afzonderlijk zichtbaar gemaakt. Dit zodat deze als resultaatbestemming

kunnen worden genomen bij winstname of afsluiting van het plan. Voor de volledigheid zijn de bedragen voor fondsafdracht in bovenstaande tabel wel zichtbaar gemaakt zodat een juiste vergelijking tussen het resultaat 2015 versus resultaat 2016 kan plaatsvinden.

Overzicht verwachte ontwikkeling boekwaarden actieve grondexploitaties

Exploitatie/activiteit (per 31-12)	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
1. Zeewijk (fase 3 en 4)	-1.841.168	-1.545.891	-1.857.840			
2a. Oranjewijk fase 1	-579.534	-1.443.904	-2.294.569			
2b. Oranjewijk fase 2	7.912.174	9.153.007	6.631.818	3.329.675	1.571.358	-232.676
3. Schokkerhoek	1.288.363	17.821.861	18.985.715	21.525.725	21.814.872	27.249.959
4. Zwolsehoek, fase 4	801.004	808.710	738.963	667.404	667.404	593.983
5. VZ verwacht verlies Zwolse Hoek	-434.571	-434.571	-434.571	-434.571	-434.571	-434.571
6. Zwolsehoek, fase 5	4.994.520	4.414.208	3.434.960	2.430.252	1.399.422	341.790
7. VZ verwacht verlies Zwolse Hoek	0	0	0	0	0	0
8. Vuurbaak	-396.189	-254.935	-185.991			
Totaal	11.744.599	28.518.485	25.018.485	27.518.485	25.018.485	27.518.485

Toelichting in exploitatie genomen gronden:

Actieve grondexploitatie	Toelichting
Zeewijk (afroning)	Medio december 2016 heeft de raad voor het laatst een grondexploitatie voor dit plan vastgesteld. Het gaat hier om de afwikkeling van de samengevoegde plannen Zeewijk 3 en 4. Op basis van deze exploitatie wordt bij afsluiting een resultaat verwacht van € 1.857.840 (excl. afdrachten ad € 485.656).
Oranjewijk, fase 1	Het plan de 'Oranjewijk' is een ontwikkelingsplan waarbij woningen en maatschappelijke doeleinden worden aangelegd. Het (vernieuwde) plan is in de raadsvergadering van oktober 2012 door de raad vastgesteld. In de Meerjarenperspectiefnota 2014-2018 is besloten Oranjewijk te splitsen in een fase 1 en fase 2. In de raadsvergadering van december 2016 is voor beide fases een geactualiseerd grondexploitatie vastgesteld. Voor fase 1 wordt op basis van deze exploitatie een resultaat verwacht van € 2.294.569 (excl. afdrachten ad € 580.000).
Oranjewijk, fase 2	Het plan de 'Oranjewijk' is een ontwikkelingsplan waarbij woningen en maatschappelijke doeleinden worden aangelegd. Het (vernieuwde) plan is in de raadsvergadering van oktober 2012 door de raad vastgesteld. In de Meerjarenperspectiefnota 2014-2018 is besloten Oranjewijk te splitsen in een fase 1 en fase 2. In de raadsvergadering van december 2016 is voor beide fases een geactualiseerd grondexploitatie vastgesteld. Voor fase 2 wordt op basis van deze exploitatie een resultaat verwacht van € 2.461.215 (excl. afdrachten ad € 709.385).
Schokkerhoek	De gemeenteraad heeft op 22 februari 2007 het bestemmingsplan 'Schokkerhoek' vastgesteld. De kosten die sindsdien zijn gemaakt voor dit plan zijn geactiveerd. Het gaat hier om vervaardiging- en rentekosten. Tot 31 december 2016 bedragen de totale kosten € 1.288.364. Op 4 oktober 2017 zijn gronden voor € 16,5 miljoen aangekocht.

Zwolsehoek, fase 4	Medio december 2016 heeft de raad voor het laatst een grondexploitatie voor dit plan vastgesteld. Op basis van deze exploitatie wordt bij afsluiting een resultaat verwacht van € -434.571 (excl. afdrachten ad € 143.000). Voor het verwacht verlies is een voorziening gevormd.
Zwolsehoek, fase 5	Medio december 2016 heeft de raad voor het laatst een grondexploitatie voor dit plan vastgesteld. Op basis van deze exploitatie wordt bij afsluiting een resultaat verwacht van € 483.135 (excl. afdrachten ad € 532.111).
Vuurbaak	De raad heeft in september 2015 de grondexploitatie voor dit plan opgesteld. Naar verwachting zullen de woningen in dit inbreidingsplan in 2018 worden opgeleverd en zal het plan in datzelfde jaar woonrijp worden opgeleverd.

NB: De actieve grondexploitatie worden jaarlijks herzien en verantwoord via de jaarrekening.

→ **Gronduitgifte**

Het gronduitgiftebeleid is het sluitstuk van het actief grondbeleid. Op Urk is uitgifte in eigendom de meest voorkomende uitgiftedevorm. Veelal wordt gewerkt met standaard-koopovereenkomsten. De ontwikkeling van Urk is niet altijd een zaak van de gemeente alleen. In het kader van planontwikkeling met projectontwikkelaars en bouwers wordt gewerkt met samenwerkings- of realisatie-overeenkomsten. De wijze van samenwerking met marktpartijen wordt complexer. Dit stelt hoge eisen aan het vastleggen van de afspraken in overeenkomsten, zeker wanneer daarbij de mogelijke risico's worden betrokken.

In 2018 zal de uitgifte van bedrijfsgrond zich concentreren in 'Zwolsehoek, fase 4 en 5'. Basis voor de gronduitgifte is het uitgiftetempo opgenomen in de Meerjaren Perspectiefnota Grondexploitaties 2014 – 2019.

De uitgifte van grond voor woningbouw zal hoofdzakelijk plaats vinden in de 'Zeewijk' (afroning) en in de 'Oranjewijk' (fase 1 en 2). Naast uitleg in de 'wei' vinden er woningbouwontwikkelingen in de 'wijk' plaats. In 2015 is gestart met de inbreiding op de voormalige schoollocatie 'Vuurbaak'. Voor de Wilhelminaschoollocatie zal in het jaar 2018 een bestemmingsplan worden opgesteld.

→ **Grondprijzen**

De gemeente Urk kiest er voor om bij de vaststelling van de grondwaarde uit te gaan van de marktwaarde van de grond. Op Urk worden de minimale uitgifteprijzen voor bouwgrond door de gemeenteraad vastgesteld. Aanpassing van de grondprijs ten gevolge van prijsstijgingen vindt jaarlijks plaats door het college van burgemeester en wethouders. De te hanteren grondprijzen worden jaarlijks vastgelegd in de zogenaamde grondprijzennota. Op deze wijze informeert het college een ieder over de grondprijzen binnen de gemeente Urk. Het vormt tevens een kader voor de verschillende actoren die binnen de gemeentelijke organisatie betrokken zijn bij het verkoopproces van bouwgrond. De vastgestelde grondprijzen vormen de input voor de te actualiseren grondexploitaties. De grondprijzen zijn in beginsel prijs vast voor een geheel kalenderjaar, tenzij de gemeenteraad tussentijds de planexploitaties herzielt. Uit onderstaand overzicht blijken de grondprijzen 2016, 2017 en 2018 (exclusief BTW).

Woningbouw en bijzondere voorzieningen Prijzen exclusief B.T.W.	Grondprijs 2016	Grondprijs 2017	Grondprijs 2018*
Rijenwoningen, huur	156,01	158,74	161,52
Rijenwoningen, koop	188,54	191,84	195,20
Patiowoningen	194,18	197,58	201,04
Twee onder één kap woningen (geschakeld)	194,18	197,58	201,04
Twee onder één kap woningen	229,92	233,94	238,03
Vrijstaande woningen	258,41	262,93	267,53
Maatschappelijke voorzieningen	154,64	157,35	160,10
Nutsvoorzieningen	250,25	254,63	259,09
Appartementengebouwen (drielaags)	309,94	315,36	320,88
Zorg; grondwaarde per appartement	18.159,59	18.477,38	18.800,74
Sociale huur, grondwaarde per appartement	22.364,46	22.755,84	23.154,07
Vrije sector koop/huur, grondwaarde per appartement	26.569,33	27.034,29	27.507,39

Grondprijzen bedrijventerreinen

Bedrijventerrein (per locatie) Prijzen exclusief B.T.W.		Grondprijs 2016	Grondprijs 2017	Grondprijs 2018*
Zwolse Hoek, fase 4	Overige locaties	67,50	68,68	69,88
Zwolse Hoek, fase 5	Zichtlocatie 'Domineesweg'	138,49	140,91	143,38
	Zichtlocatie 'Urkervaart'	111,51	113,46	115,45
	Zichtlocatie 'Ontsluitingsweg'	98,05	99,77	101,52
	Locatie ter plaatse van D-tocht	108,15	110,04	111,97
	Overige locaties	75,85	77,18	78,53

*) Deze grondprijs is nog niet definitief vastgesteld

→ Overzicht geprognosticeerde aantal te verkopen m2 grond

Woningbouw					
Exploitatiegebied	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Zeewijk	6.100	2.700	2.500	2.000	
Oranjewijk	24.100	14.000	18.000	18.000	18.000
Vuurbaak					
Wilhelmalocatie			4.000		
Totaal (m²)	30.200	16.700	24.500	20.000	18.000

Bedrijven					
Exploitatiegebied	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Zwolsehoek, fase 4	5.000	2.000			
Zwolsehoek, fase 5	50.000	35.000	5.000	5.000	5.000
Totaal (m²)	55.000	37.000	5.000	5.000	5.000

► **OVERIGE VOORRAAD** (m.i.v. 1-1-2017 gerubriceerd onder MVA)

Overzicht ontwikkeling geprognosticeerde boekwaarden overige voorraad

Exploitatie/activiteit (per 31-12)	rekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Locatie Wilhelminaschool	795.077	795.077	795.077	795.077	795.077	795.077
Toekomstige ontw . uitleggebieden						
Gronden Indu oud						
Bedrijfspanen Oost	231827	231827	231827	231827	231827	231827
Aanleg rotonde Zeewijk						
Locatie Meijer Westgat	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000
Locatie Pul Westgat	301.144	301.144	301.144	301.144	301.144	301.144
Totaal	1.453.048	1.453.048	1.453.048	1.453.048	1.453.048	1.453.048

Toelichting overige voorraad:

Overige voorraad	Toelichting
Locatie 'Wilhelminaschool'	<p>Dit complex behoort tot de balanspositie overige voorraad. Voor deze balanspositie geldt dat moet worden geactiveerd tegen verkrijgingprijs. Deze verkrijgingprijs bestaat uit de inkoopprijs en bijkomende kosten (art 63, lid 2 BBV). In artikel 65 BBV is verder bepaald dat voorraden (en deelnemingen) tegen marktwaarde wordt gewaardeerd indien deze lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.</p> <p>De marktwaarde op 31 december 2016 bedroeg € 795.000 (WOZ waarde), zodat het actief is gewaardeerd tegen verkrijgingprijs.</p>
Toekomstige ontwikkeling uitleggebieden	<p>In 2006 heeft de gemeenteraad een bedrag van € 175.000 beschikbaar gesteld om te komen tot grondonderzoek binnen het kader van de huidige structuurvisie. Gesteld is dat dekking moet plaatsvinden in de exploitatie van deze toekomstige uitbreidingsgebieden. Bij de opstelling van de jaarrekening worden de uitgaven van het betreffende jaar gedekt door een bijdrage uit de reserve grondzaken.</p>
Gronden oud industrieterrein	<p>Eind 2009 is besloten tot de aankoop van een bedrijfspand met erf op een industrieterrein. In 2010 heeft de daadwerkelijke transactie plaats gevonden. Overeenkomstig de besluitvorming is deze aankoop gedekt ten laste van de reserve grondzaken. Voor de sloop beschikbaar is nog een bedrag beschikbaar van € 22.040.</p>
Bedrijfspanen Oost	<p>Voorlopig zijn er nog geen concrete plannen voor herontwikkeling van genoemd pand. De kosten worden ten laste gebracht van de reserve grondzaken. Het pand wordt tot het moment van herontwikkeling verhuurd.</p>
Rotonde Zeewijk	<p>In de plannen Zeewijk 3 en 4 is rekening gehouden via bijdragen in de vorm van opslagen rekening gehouden met de aanleg van een Rotonde. Na afronding van de Zeewijk wordt de rotonde aangelegd.</p>
Westgat 2a	<p>In 2015 zijn de opstallen met bijbehorende grond aangekocht. Dit pand is geactiveerd en de daaruit voortvloeiende lasten worden gedekt ten laste van de reserve grondzaken.</p>
Westgat 3, 4, 5 en 6	<p>In 2016 zijn de opstallen met bijbehorende grond Pul/Westgat 3, 4, 5 en 6 Urk aangekocht voor een bedrag van € 301.144. Deze panden zijn geactiveerd en de daaruit voortvloeiende lasten worden voor het eerst m.i.v. 2017 ten laste gebracht van de reserve grondzaken (WOZ waarde € 401.000).</p>

► Kostenverhaal

In de praktijk kan het voorkomen dat particulieren of marktpartijen grond in bezit hebben, waarop zij de bestemming zelf willen realiseren. Wanneer zich die situatie voordoet, moet de betreffende partij een bijdrage leveren aan de gemeente voor de kosten van bijvoorbeeld de aanleg van de openbare voorzieningen en de voorbereiding van planologische maatregelen (bijvoorbeeld bestemmingsplan): het zogenaamde kostenverhaal.

Als de gemeente eigenaar is van de grond, kan de gemeente de door haar gemaakte kosten in de verkoopprijs van (bouwrijpe) kavels verdisconteren. Daarnaast kan de gemeente een (privaatrechtelijke) overeenkomst met een betreffende eigenaar sluiten omtrent de te verhalen kosten en realisatie van de toegedachte bestemming op zijn/haar eigendom (een zogenaamde anterieure overeenkomst).

Als bijvoorbeeld een eigenaar van grond gelegen binnen het plangebied de toekomstige bestemming op zijn/haar eigendom zelf wenst te realiseren en hiervoor geen privaatrechtelijke overeenkomst met de gemeente wenst te sluiten, dan dient de gemeente haar kosten op een andere wijze te verhalen. Dit laatste wordt 'kostenverhaal via het exploitatieplan/kostenverhaal in het kader van de Wet ruimtelijke ordening' genoemd. De afdeling 6.4 Grondexploitatie van de Wet ruimtelijk ordening (Wro), de zogenaamde Grondexploitatiewet, scheidt een publiekrechtelijk kader om deze kosten te verhalen bij een zogenaamde zelfrealisatie.

Belangrijk is dat private overeenkomsten mogelijk blijven, maar er is nu een publiekrechtelijke zekerheid (vangnet) als er via de privaatrechtelijke weg geen overeenstemming komt. Onderhandelingen met ontwikkelaars worden dan ook gebaseerd op de uitgangspunten van de grondexploitatiewet.

► Grondexploitaties

De ruimtelijke plannen moeten financieel uitvoerbaar zijn. De plannen worden daartoe financieel vertaald in haalbaarheidsberekeningen en grondexploitaties, die in principe financieel sluitend zijn. Een grondexploitatie is een middel bij de besluitvorming. Met een grondexploitatie kan:

- de haalbaarheid van een project worden aangetoond;
- aangegeven worden hoe de financiële dekking dient te worden verzorgd;
- een keuze tussen alternatieven worden onderbouwd;
- afweging gemaakt worden hoe een plangebied ingevuld zal worden, zoals de verhouding tussen de diverse opbrengstcategorieën.

► Structuurvisie

Belangrijk onderdeel van de nieuwe grondexploitatiewet is de mogelijkheid kosten van grote bovenwijkse voorzieningen door te berekenen aan de ruimtelijke ontwikkelingen. In de structuurvisie dienen de ontwikkelingslocaties en deze projecten te worden aangeduid en voorzien te worden van een investeringsprogramma voor de bovenwijkse/bovenplanse werken (zogenaamde uitvoeringsprogramma).

Zoals bekend is de structuurvisie 2035+ vastgesteld door de raad in de vergadering van 25 september 2014. Belangrijk onderdeel hiervan is het kostenverhaal van de bovenwijkse/bovenplanse werken.

► Huidige afdracht bovenwijkse voorzieningen

Belangrijk onderdeel van de nieuwe grondexploitatiewet is de mogelijkheid kosten van grote bovenwijkse voorzieningen door te berekenen aan de ruimtelijke ontwikkelingen. In de structuurvisie dienen de ontwikkelingslocaties en deze projecten te worden aangeduid en voorzien te worden van een investeringsprogramma voor de bovenwijkse/bovenplanse werken (zogenaamde uitvoeringsprogramma).

Op basis van vigerende wetgeving vindt nog een afdracht plaats per verkochte m² voor de derde verkeersbrug. Deze opslagen (verantwoord binnen het fonds dorpsuitleg en reserve infrastructuur) voldoen aan de gewijzigde wet- en regelgeving. Op grond van het BBV mogen de afdrachten eerst bij afsluiting van de betreffende grondexploitatie plaatsvinden (resultaatbestemming).

► Algemene reserve grondexploitatie

Door de gemeenteraad (via o.a. kadernota en grondbeleid) is bepaald dat de reserve grondzaken een stand moet hebben gelijk aan een vastgesteld percentage van de totale boekwaarden. Op grond van de in gang gezette ontwikkelingen (inclusief Schokkerhoek) en het bepaalde in de meerjarenperspectiefnota grondexploitatie 2014-2018 is een reservestand van circa € 2.500.000 noodzakelijk. De reservestand heeft zich op onderstaande wijze ontwikkeld:

Stand per 1 januari 2018		-2.729.693
1. Onderzoeken uitleggebieden	55.000	
2. Diverse grondaankopen	22.000	
3. Overige voorraad (per saldo)	50.000	
4. Voeding reserve strategische aankopen	172.500	
		<u>299.500</u>
Stand per 31 december 2018		-2.430.193
Noodzakelijke stand reserve grondzaken		<u>-2.500.000</u>
TEKORT		<u>€ 69.807</u>

Ad 1. Onderzoeken uitleggebieden

Om de bodemgesteldheid van de volgende uitbreidingsgebieden in beeld te brengen heeft de gemeenteraad een bedrag van € 175.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van onderzoek. Begroot wordt dat in 2018 nog een uit te geven bedrag resteert van € 55.000, hetgeen ten laste komt van de reserve grondzaken.

Ad 2. Diverse grondaankopen

In 2011 is een aankoop gedaan op industrieterrein oud. Begroot wordt voor 2018 een uit te geven bedrag van € 22.000, hetgeen ten laste komt van de reserve grondzaken.

Ad 3. Overige voorraad

Bij het balansonderdeel overige voorraad mogen geen rente en kosten worden geactiveerd. De kosten 2018 worden bij dit onderdeel per saldo geraamd op € 50.000.

Ad 4. Vorming reserve strategische aankopen.

In de perspectiefnota 2012 is besloten een structureel verwervingsbudget beschikbaar te stellen voor strategische aankopen. Dit tot een bedrag van 1% van de boekwaarde van de complexen. Dit voorstel is overgenomen, zodat er jaarlijks een bedrag beschikbaar is van € 172.500.

► Doorgronden van grondbeleid

Gemeentelijk grondbeleid is een complex beleidsveld waaraan grote financiële en politieke belangen zijn verbonden. De complexiteit heeft tot gevolg dat grondbeleid voor vele een lastig te doorgronden materie is. Vanwege de aan het grondbeleid verbonden belangen is transparantie belangrijk. Onder meer voor een goede uitvoering van de controlerende en kaderstellende taak van de gemeenteraad is het van belang dat de regels goed worden vastgelegd en dat de verslaglegging met betrekking tot de uitvoering van het grondbeleid zo transparant mogelijk plaatsvindt.

Het grondbeleid dient beleidsmatig, juridisch en financieel te worden vastgelegd. Daarnaast dient ook de procesmatige en organisatorische impact ervan (taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden) te worden vastgelegd.

Vastgesteld kan worden dat momenteel reeds een aantal grondbeleidsonderdelen binnen de gemeente Urk zijn uitgewerkt.

Een aantal onderdelen dient echter verder te worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Een groot deel van de regels vloeit voort uit aangepast regelgeving, te weten de Grondexploitatiewet en het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten.

Vastgesteld kan worden dat de gemeente Urk de afgelopen jaren belangrijke verbeteringen in met name de grondexploitaties heeft doorgevoerd. Het proces om te komen tot groei van de risicoreserve grondzaken ligt op schema. Ook ten aanzien van de transparantie binnen het onderdeel grondexploitatie zijn stappen gemaakt. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan de Meerjaren Perspectiefnota Grondexploitaties 2014 – 2019 en de jaarlijkse actualisatie van de verschillende grondexploitaties.

Een volgende stap in de verdere ontwikkeling van het grondbeleid is het aan de gemeenteraad aanbieden van de geactualiseerde nota grondbeleid.

► Actualiteit grondexploitatieberekeningen

Jaarlijks worden de grondexploitatieberekeningen van de actieve complexen geactualiseerd. Het gestelde in deze paragraaf is gebaseerd op de grondexploitaties uit februari 2018 en de resultaten tot medio 2017.

Planning woningbouw (op te leveren woningen) Urk 2014-2022									
Grondcomplex	Opgeleverd			Prognose					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021
Zeewijk		16	4	1	24	30			
Oranjewijk 1 ^e fase		125	35	49	131	10			
Oranjewijk 2 ^e fase					28	126	78	35	
Oranjewijk 3 ^e fase								84	62
Huishoudschoollocatie									
Wilhelminaschoollocatie						65			
Vuurbaakschoollocatie				22					
Overig	21		37						
Totaal aantal woningen	21	141	76	72	183	231	78	119	62

Overzicht exploitaties grondbedrijf Urk

Inleiding

Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit verschillende belastingheffingen welke opgelegd worden op grond van een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening. De doelstelling van de lokale heffingen is het verwerven van eigen middelen uit belastingen en heffingen ter dekking van de algemene en specifieke uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De uitvoering en de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de heffingswerkzaamheden liggen op grond van artikel 231 van de Gemeentewet bij de heffingsambtenaar. Hierbij valt te denken aan het vaststellen en opleggen van de aanslagen en taxatiewaarden, het doen van uitspraken op bezwaren en het verweer bij beroepszaken.

De gemeentelijke heffingen zijn na de algemene uitkering uit het Gemeentefonds de belangrijkste bron van inkomsten. Bij gemeentelijke heffingen wordt onderscheid gemaakt tussen belastingen en retributies. Belastingen hebben een algemeen karakter. Een directe relatie tussen de belasting en de gemaakte kosten van de gemeente is in het algemeen niet aanwezig. Bij de retributies is er wel sprake van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Bij retributies mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak.

Tarievenbeleid

Voor de hoogte van tarieven gelden de volgende uitgangspunten:

De belastingen en heffingen worden trendmatig verhoogd, tenzij op grond van een besluit van de gemeenteraad een andere verhoging is vastgelegd. Voor 2018 is de trendmatige verhoging vastgesteld op 1,6%.

Extra verhogingen worden slechts voorgesteld, wanneer daar tegenover de realisering van aanwijsbare voorzieningen ten behoeve van de gemeenschap staan. Dienstverlening door of vanwege de gemeente, behoort kostendekkend te zijn.

De opbrengsten uit de lokale belastingen en heffingen zijn als volgt begroot:

Gemeentelijke heffing	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
1.1 Onroerende-zaakbelastingen	3.713.428	4.000.364	4.131.819	4.265.903	4.316.343	4.366.783
1.2 Hondenbelasting	58.886	62.000	62.000	62.000	62.000	62.000
1.3 Precariobelasting	19.485	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000
1.4 Toeristenbelasting	42.980	28.824	28.824	28.824	28.824	28.824
Totaal Belastingen	3.834.779	4.109.188	4.240.643	4.374.727	4.425.167	4.475.607
2.1 Afvalstoffenheffingen	1.361.547	1.319.813	1.356.411	1.374.135	1.492.142	1.510.438
2.2 Rioolheffing	1.995.546	1.944.459	2.016.665	2.087.074	2.087.074	2.087.074
2.3 Haven- en kadegelden	751.350	540.913	541.725	547.187	548.389	549.610
2.4 Marktgeden	26.511	29.282	29.676	29.839	30.004	30.172
2.5 Begraafrechten	284.327	296.026	295.733	300.176	300.737	301.307
2.6 Secretarieleges (Titel 1)	208.745	215.438	220.856	220.856	220.856	220.856
2.7. Omgevingsvergunningen (Titel 2)	470.192	351.135	364.471	340.246	340.778	341.317
2.8 Leges (Titel 3)	0	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
2.9 Overig	8.834	0	0	0	0	0
Totaal Retributies	5.107.052	4.710.065	4.838.537	4.912.513	5.032.979	5.053.773
TOTAAL	8.941.831	8.819.253	9.079.179	9.287.240	9.458.146	9.529.379

1. BELASTINGEN

Belastingen hebben een algemeen karakter. Een directe relatie tussen de belasting en de gemaakte kosten van de gemeente is in het algemeen niet aanwezig. De opbrengsten van de algemene belastingen gaan naar de algemene middelen van de gemeente. De gemeenteraad bepaalt dus zelf waaraan de gemeente dat geld besteedt. Voorbeelden van algemene belastingen zijn de onroerendezaakbelasting (OZB), precariobelasting en de hondenbelasting.

1.1 Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Onder de naam "onroerende-zaakbelastingen" worden over binnen de gemeente gelegen onroerende zaken, drie directe belastingen geheven:

- eigenarenbelasting voor woningen;
- eigenarenbelasting voor niet-woningen;
- gebruikersbelasting voor niet-woningen

De peildatum voor de belastingplicht is 1 januari van het belastingjaar.
Grondslag voor de OZB is de WOZ-waarde.

Elk jaar wordt het onroerend goed gewaardeerd o.g.v. de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Hiermee volgt de WOZ-waarde jaarlijks de marktontwikkeling. De gemeente Urk heeft de jaarlijkse herwaardering uitbesteed aan het taxatiebureau SMQ. Voor het belastingjaar 2018 geldt voor de aanslag OZB de naar prijspeil van 1 januari 2017 vastgestelde waarde van het onroerend goed.

Waardeontwikkeling

Om waardeontwikkelingen van woningen en niet-woningen niet van invloed te laten zijn op de opbrengst, worden de tarieven conform de waardeontwikkelingen aangepast. Dit uitgangspunt heeft Urk in het verleden altijd bij herwaarderingen gehanteerd. Sinds vorig jaar is er sprake van enig herstel op de woningmarkt. De stijging van de gemiddelde WOZ-waarden wordt gecompenseerd door een gelijktijdige daling van de tarieven.

Momenteel is er nog geen nauwkeurig inzicht in de lokale waardeinstijgingen voor 2017. De tariefbepaling in de paragraaf lokale heffingen is daarom indicatief op basis van de permanente marktanalyse. Het lijkt erop dat het herstel op de huizenmarkt doorzet. Vooralsnog wordt uitgegaan van een stijging van gemiddeld 3,5 % van de huizenprijzen.

Er zijn nog onvoldoende marktgegevens bekend om een betrouwbaar beeld van de waardeontwikkeling van niet-woningen te ontdekken. Er wordt vooralsnog uitgegaan van een waardeinstijging van niet-woningen van 1 %. De daadwerkelijke tarieven, op basis van lokale waardeontwikkelingen worden opgenomen in de Verordening Onroerende-zaakbelastingen 2018. Deze wordt in november 2017 aan de raad voorgelegd. De totale OZB-inkomsten bedragen in de begroting 2018 € 4,1 miljoen.

De opbrengsten 2018 en volgende jaren zijn gebaseerd op de besluitvorming van de raad, de groei van het aantal onroerende zaken en de tariefsaanpassingen op basis van de nieuwe waarden in het kader van de hertaxaties Wet WOZ. Op grond van eerder besluitvorming dienen de tarieven zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten gerealiseerd worden.

1.2 Hondenbelasting

Onder de naam "hondenbelasting" wordt een directe belasting geheven ter zake het houden van een hond binnen de gemeente. Het is niet nodig dat de gemeente een relatie legt tussen de opbrengst van de hondenbelasting en de kosten die voor de gemeente aan de bevulling door honden zijn verbonden. Het tarief voor 2018 wordt met 1,6 % verhoogd. De opbrengst voor deze belasting wordt in 2018 geraamd op € 62.000.

1.3 Precariobelasting

De gemeente heft precariobelasting (of kortweg: precario) als vergoeding voor het gebruik van openbare grond. De precariobelasting wordt specifiek geheven voor het plaatsen van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voorbeelden van belaste voorwerpen zijn kabels en leidingen, terrassen, bouwmaterialen, zonneschermen, luifels, lichtreclames en vlaggen. Precariobelasting wordt wel gezien als de fiscale tegenhanger van een privaatrechtelijke vergoeding om de gemeentegrond te kunnen gebruiken.

Vanaf 2005 wordt er binnen de gemeente Urk een precariobelasting geheven. De opbrengst voor deze belasting wordt in 2018 geraamd op € 18.000.

1.4 Toeristenbelasting

Dit betreft een belasting die wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene zijn opgenomen in de Basisregistratie Personen (BRP). Door het heffen van een toeristenbelasting dragen ook niet-inwoners bij in de kosten van de algemene voorzieningen. Het tarief is sinds 2013 € 1,00 per persoon per overnachting. De opbrengst voor deze belasting wordt in 2018 geraamd op € 28.000.

2. RETRIBUTIES

Onder de naam 'retributies' worden tarieven geheven voor diverse typen gemeentelijke dienstverlening. Bij retributies is er in feite sprake van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. De geraamde opbrengsten mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor uitoefening van de taak. De aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend, is belastingplichtig.

Vanaf de begroting 2017 moet de gemeente in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten opnemen voor heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten.

De gemeente Urk volgt hierin de handreiking van de VNG. Deze handreiking is gericht op een praktische en eenduidige uitvoering van deze verplichting. De voorgeschreven uniforme taakveldindeling biedt de mogelijkheid om met een standaardindeling te werken. Gelet op de ontwikkelingen in de (uitleg van de) regelgeving en de problemen die de gemeenten bij de invoering tegenkomen, zal er nog enige tijd sprake zijn van een dynamisch document.

Uitgangspunt van het nieuwe BBV is dat de integrale kosten via de heffingen in rekening gebracht kunnen worden. Dat zijn de directe kosten vermeerderd met een redelijke opslag voor overhead. De methodiek van de toerekening van de overhead is vastgelegd in de financiële verordening. Op grond van de financiële verordening dient 83,3 % van de overhead toegerekend te worden.

Voor de navolgende heffingen geldt dat de opbrengsten niet uit mogen gaan boven de geraamde kosten, ofwel geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolrecht;
- Haven- en kadegelden;
- Leges;
- Marktgeden;
- Begraafrechten.

2.1 Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge art. 10.11 van der Wet Milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt. De hoogte van de aanslag is afhankelijk van de gezinsgrootte en de soort container. De container wordt 2-wekelijks geleegd. In de tarieven zijn ook de kosten voor de milieustraat en het straatvegen verwerkt.

Bij het bepalen van de hoogte van de tarieven van de afvalstoffenheffing houden we er rekening mee dat de baten niet hoger mogen zijn dan de lasten. Uitgangspunten zijn 100% kostendekkendheid en gedifferentieerde tarieven per huishoudtype, waarbij een huishouden met 4 of meer personen meer betaalt, dan een huishouden tot en met 3 personen. De tarieven van de afvalstoffenheffing stijgen licht

(0,9 %) om tot 100% kostendekkendheid te komen. Eventuele tekorten worden onttrokken aan de "Bestemmingsreserve Afval" (verder Reserve).

De afvalinzameling op Urk is uitbesteed aan de afvalinzamelaar ROVA te Zwolle. In de tabel hieronder treft u de kostenonderbouwing afvalverwijdering en -verwerking aan voor het jaar 2018.

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing

LASTEN		BATEN	
Omschrijving	bedrag	Omschrijving	bedrag
0.4 Taakveld overhead	114.601	7.3 Taakveld afval	1.356.411
0.5 Taakveld treasury	736	7.3 Taakveld afval (bijdrage inzameling kunststof)	50.610
0.8 Taakveld overige baten en lasten	84.288	0.10 Taakveld reserves	100.000
2.1 Taakveld verkeer en vervoer	50.023		
5.7 Taakveld openbaar groen	31.545		
6.3 Taakveld inkomensregelingen	39.440		
7.3 Taakveld afval	1.315.469		
Totale kosten	1.636.102	Totale opbrengsten	1.507.021
		Kostendekkendheid	92%

Toelichting op de toegerekende baten en lasten en beleidskeuzes

Vanuit het taakveld overhead wordt een bedrag van ruim € 114.600 in rekening gebracht. Hierbij gaat hier niet alleen om de kosten voor de inzet van de medewerkers die aan het beleid invulling geven, maar ook om de inzet van het personeel in de buitendienst. Daarnaast bestaat deze overhead uit kosten van staffuncties zoals personeelszaken, financiën, et cetera. Ook worden de automatiseringskosten die verband houden met deze heffing toegerekend.

Vanuit het taakveld treasury wordt een bedrag van € 736 in rekening gebracht als rente voor een gedane investering.

Onder het taakveld 0.8 Taakveld overige baten en lasten wordt een bedrag van € 84.288 als BTW in rekening gebracht.

Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer ziet op de straatreiniging. Straatvegen doet de gemeente om drie redenen. Voor het functioneren van de riolering, vanwege het feit dat mensen hun afval verkeerd aanbieden (weggooien) en voor de verkeersveiligheid. Een exacte verdeling is niet te bepalen. Jaarlijks wordt een deel van de kosten van het straatvegen via de afvalstoffenheffing in rekening gebracht. Voor 2018 is dit bedrag bepaald op € 50.023. Tevens wordt in 2018 een bedrag van € 31.545 doorberekend aan de heffing vanuit de post openbaar groen.

Onder het taakveld 6.3 Taakveld inkomensregelingen worden de kosten doorberekend voor de kwijtschelding op de gemeentelijke belastingen. Voor 2018 wordt de kwijtschelding op de afvalstoffenheffing begroot op € 39.440.

Bij het taakveld afval worden de kosten begroot voor de afvalverwijdering en -verwerking. Het gaat op deze plaats met name om de kosten die door de ROVA aan de gemeente Urk in rekening worden gebracht. Samen belopen deze kosten een bedrag van € 1.315.469.

De afvalstoffenheffing voor 2018 is begroot op een bedrag van ruim € 1.356.400. Verder is voor 2018 een bijdrage uit de reserve afvalstoffenheffing gepland tot een bedrag van € 100.000.

De post 7.3 Taakveld afval (bijdrage inzameling kunststof) ziet op de inkomsten van de deelstromen zoals oud papier, glas en plastic. Voor 2018 is de bijdrage geraamd op € 50.610.

Het vorenstaande betekent dat er sprake is van een niet geheel sluitende begroting voor dit onderdeel. De onderdekking bedraagt € 129.100.

2.2 Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van de eigenaar van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering en van de gebruiker van een perceel waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd, dan wel dat belang heeft bij de nakoming van de gemeentelijke zorgplichten.

De opbrengst van de rioolheffing mag alleen worden gebruikt ter dekking van de kosten van:

- het inzamelen en transporteren van huishoudelijk en bedrijfsafvalwater en het zuiveren van huishoudelijk afvalwater;
- het inzamelen van afvloeiend hemelwater en het verwerken hiervan alsmede maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand te voorkomen of te beperken.

Bij het bepalen van de hoogte van de tarieven van de rioolheffing houden we er rekening mee dat de baten niet hoger mogen zijn dan de lasten. Uitgangspunten zijn 100% kostendekkendheid en gedifferentieerde tarieven per huishoudtype, waarbij de huishoudens met 4 of meer personen meer betalen, dan huishoudens tot en met 3 personen. Bij niet-woningen wordt naast een vast bedrag van de eigenaar, belasting geheven over het waterverbruik van de gebruiker.

In 2015 heeft de gemeenteraad van Urk het Gemeentelijk Rioleringsplan (verder te noemen GRP) vastgesteld voor de periode 2016-2021. Uit dit GRP blijken de verwachte exploitatie en investeringslasten in de uitvoeringsperiode. Verder worden in het GRP de belangrijkste uitgangspunten voor de rioolheffing vermeld. Uitgangspunt is dat eventuele exploitatieoverschotten ten gunste moeten komen van voorziening riolering derden of de bestemmingsreserve riolering. Investeringskosten moeten zo mogelijk direct worden afgeboekt vanuit de spaarvoorziening riolering. Dit met dien verstande dat in de spaarvoorziening een bedrag van € 500.000 beschikbaar blijft. De inzet op deze wijze van de spaarvoorziening is bedoeld om onnodige rentekosten op investeringen te vermijden.

Op grond van het GRP dient het tarief voor 2018 met 3,5 % te stijgen. De tarieven worden in november 2017 aan de raad voorgelegd.

Kostenonderbouwing rioolheffing

LASTEN		BATEN	
Omschrijving	bedrag	Omschrijving	bedrag
0.4 Taakveld overhead	170.914	7.2 Taakveld riolering	2.016.665
0.5 Taakveld treasury	262.476		
0.8 Taakveld overige baten en lasten	93.731		
2.1 Taakveld verkeer en vervoer	46.300		
5.7 Taakveld openbaar groen	113.495		
7.2 Taakveld riolering	1.366.054		
Totale kosten	2.052.970	Totale opbrengsten	2.016.665
		Kostendekkendheid	98%

Toelichting op de toegerekende baten en lasten en beleidskeuzes

Voor de beleids-, beheers- en onderhoudstaken riolering, alsmede voor de ondersteunende werkzaamheden zijn de kosten op het taakveld overhead voor 2018 begroot op een bedrag van € 170.900. Hierbij gaat hier niet alleen om de kosten voor de inzet van de medewerkers die aan het beleid invulling geven, maar ook om de inzet van het personeel in de buitendienst. Daarnaast bestaat deze overhead uit kosten van staffuncties zoals personeelszaken, financiën, et cetera. Ook worden de automatiseringskosten die verband houden met deze heffing toegerekend.

In het GRP is er voor gekozen een deel van de kosten straatvegen toe te rekenen aan de te verhalen kosten riolering. Voor 2018 is dit bedrag bepaald op € 46.300.

Vanuit het taakveld openbaar groen wordt een bedrag van € 113.500 toegerekend.

Onder het taakveld 0.8 Taakveld overige baten en lasten wordt een bedrag van € 93.700 als BTW in rekening gebracht.

De kosten taakveld treasury bedragen ruim € 262.500. Dit zijn de rente op 1 januari 2018 voor de gedane investeringen.

De rioolheffing voor 2018 is begroot op een bedrag van € 2.016.700.

2.3 Havengelden

Onder de naam "havengelden" wordt een recht geheven voor het gebruik of genot van de gemeentelijke havens. De raad heeft in oktober 2001 besloten dat de havengeldtarieven om het jaar met 2 % dienen te stijgen. Voor 2018 worden de tarieven daarom niet gewijzigd.

Kostenonderbouwing havengelden

LASTEN		BATEN	
Omschrijving	bedrag	Omschrijving	bedrag
0.4 Taakveld overhead	184.905	2.3 Recreatieve havens	305.521
0.5 Taakveld treasury	50.969	2.4 Economische havens en waterwegen	185.878
0.10 Mutaties reserves	25.552	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	13.182
2.3 Recreatieve havens	284.177	010 Mutaties reserves	37.144
2.4 Economische havens en waterwegen	276.805		
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0		
Totale kosten	822.408	Totale opbrengsten	541.725
		Kostendekkendheid	66%

Toelichting op de toegerekende baten en lasten en beleidskeuzes

Vanuit het taakveld overhead wordt een bedrag van € 184.905 toegerekend. Hierbij geldt dat de kosten van de havenmeester niet volledig toegerekend mogen worden. Werkzaamheden als toezicht en handhaving mogen namelijk niet als lasten ter zake worden beschouwd.

De kosten taakveld treasury bedragen ruim € 50.969. Dit zijn de rente en afschrijvingslasten op 1 januari 2018 voor de gedane investeringen.

Bij het taakveld Mutaties reserves wordt onder meer een bedrag van ruim € 25.600 aan de reserves toegevoegd.

De vanuit het taakveld havens rechtstreeks toegerekende kosten bedragen voor de recreatieve haven € 284.200 en de economische havens en watergangen € 276.800.

De totale opbrengsten worden bij het onderdeel havens geraamd op een bedrag van € 541.700. Dit bedrag is opgebouwd uit opbrengsten recreatieve havens € 305.500, opbrengsten economische havens en watergangen en opbrengsten € 185.900 en bedrijfsloket en bedrijfsregelingen € 13.200. Daarnaast is een onttrekking uit de reserves geraamd € 37.100.

2.4 Marktgeden

In de gemeente wordt onder de naam "marktgeld" een recht geheven voor het innemen van een standplaats op de voor de markt aangewezen plaats, gedurende de voor de markt geldende tijd.

De tarieven zijn opgenomen in de Verordening Marktgeden. De tarieven worden doorgaans jaarlijks verhoogd met de inflatiecorrectie. In 2016 zijn de tarieven met 5% gestegen. Om niet achtereenvolgens met relatief grote stijgingen geconfronteerd te worden is besloten de tarieven voor 2017 gelijk te houden. Gezien het feit dat er sprake is van onderdekking is het voorstel om voor 2018 de tarieven te verhogen met 2,5%, wat overeenkomt met de prijsontwikkelingen over 2017 en 2018.

Kostenonderbouwing marktgeden

LASTEN		BATEN	
Omschrijving	bedrag	Omschrijving	bedrag
0.4 Taakveld overhead	21.232	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	29.676
0.5 Taakveld treasury	917		
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	35.661		
Totale kosten	57.810	Totale opbrengsten	29.676
		Kostendekkendheid	51%

Toelichting op de toegerekende baten en lasten en beleidskeuzes

Vanuit het taakveld overhead wordt een bedrag van € 21.232 in rekening gebracht. Hierbij gaat hier niet alleen om de kosten voor de inzet van de marktmeester, maar ook bijvoorbeeld om de kosten van staffuncties zoals personeelszaken, financiën, et cetera. Ook worden de automatiseringskosten die verband houden met deze heffing toegerekend. Hierbij geldt dat de kosten van de marktmeester niet volledig toegerekend mogen worden. Werkzaamheden als toezicht en handhaving mogen namelijk niet als lasten ter zake worden beschouwd.

De rechtstreeks aan het onderdeel bedrijfsloket en bedrijfsregelingen toegerekende bedrag bedraagt € 35.700 en treasury € 900.

2.5 Begraafrechten

Op basis van de verordening op de graf- en begrafenisrechten worden in de gemeente Urk rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. In juli 2017 is er een nieuwe Beheersverordening begraven vastgesteld.

Voor de begrafenisrechten geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn. Kruissubsidiëring is mogelijk binnen deze verordening. Dit betekent dat het dekkingspercentage moet worden beoordeeld op basis van de gehele verordening en niet per onderdeel. In onderstaande tabel worden de kosten en opbrengsten begraafplaatsen volgens de begroting 2018 vermeld. Hieruit blijkt dat het dekkingspercentage 94% is.

Kostenonderbouwing begraafrechten

LASTEN		BATEN	
Omschrijving	bedrag	Omschrijving	bedrag
0.4 Taakveld overhead	66.964	7.5 Begraafplaatsen	295.733
0.5 Taakveld treasury	43.007		
7.5 Begraafplaatsen	205.098		
Totale kosten	315.069	Totale opbrengsten	295.733
		Kostendekkendheid	94%

Toelichting op de toegerekende baten en lasten en beleidskeuzes

Vanuit het taakveld overhead wordt een bedrag van € 67.000 toegerekend. Hierbij gaat hier niet alleen om de kosten voor de inzet van de medewerkers begraafplaatsen, maar ook om de inzet van het personeel in de buitendienst. Daarnaast bestaat deze overhead uit kosten van staffuncties zoals personeelszaken, financiën, et cetera.

De kosten taakveld treasury bedragen ruim € 43.000. Dit zijn de rente op 1 januari 2018 voor de gedane investeringen.

De vanuit het taakveld begraafplaatsen rechtstreeks toegerekende kosten bedragen € 205.100.

Voor 2018 is een raming van € 295.700 opgenomen voor begraafplaatsrechten. Dit bedrag is verantwoord op het taakveld begraafplaatsen.

2.6 Legesverordening

Onder de naam "leges" worden een aantal verschillende rechten geheven voor het genot van door, of vanwege het gemeentebestuur, verstrekte diensten. Het gaat hier vooral om de secretarieleges en de leges bouwvergunningen. Van sommige leges wordt het tarief vastgesteld door het Rijk. Bij het berekenen van een kostendekkend tarief mogen overigens alleen de kosten van het verlenen van een vergunning of dienst in rekening worden gebracht. Kosten van onder andere toezicht en handhaving mogen niet doorberekend worden. Voor 2018 worden de tarieven in ieder geval verhoogd met 1,6 %. Sommige tarieven kunnen meer stijgen om de kostendekkendheid te bereiken.

Belastbare feit

De legestarieventabel vormt een uitwerking van artikel 2 van de Legesverordening. Meestal is gekozen voor het omschrijven van het belastbare feit als 'het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning' en niet als 'het afgeven van een vergunning'. Dit heeft namelijk als voordeel dat de leges al verschuldigd zijn op het moment van het in behandeling nemen van de aanvraag.

Hoogte van de tarieven

Voor een aantal diensten is de hoogte van het te heffen legesbedrag wettelijk geregeld. Dit geldt onder andere voor de diensten opgenomen in het Legesbesluit akten burgerlijke stand. Voor een aantal andere diensten is wettelijk geregeld dat de tarieven niet boven een bepaald bedrag uit mogen gaan. Gemeenten mogen wel een lager bedrag opnemen dan het in de wettelijke regeling genoemde maximum.

Het betreft de tarieven van onder andere:

1. onderdeel 1.3.7 (akten burgerlijke stand);
2. hoofdstuk 7 (reisdocumenten)
3. hoofdstuk 8 (rijbewijzen)
4. onderdeel 1.4.7 (papieren verstrekking uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens)
5. onderdeel 1.12.1.2 (verklaring omtrent het gedrag)
6. hoofdstuk 13 (verstrekkingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens)
7. hoofdstuk 9 (kansspelen)

Leges algemeen

Streven is de leges meer kostendekkend te maken. De tarieven dienen maatschappelijk aanvaardbaar te zijn, wat wil zeggen dat de tarieven die de gemeente Urk hanteert niet buitensporig hoog mogen zijn in vergelijking met die van omliggende gemeenten of het landelijk gemiddelde.

Om te komen tot meer kostendekkende tarieven stijgen de meeste tarieven met 1,6 %. Andere tarieven zijn begrensd door wettelijke tariefstellingen. De daadwerkelijke tarieven kunnen op basis van de werkelijke opbrengsten of kosten afwijken en zullen worden opgenomen in de tarieventabel behorende bij de Legesverordening 2018. Deze wordt in november 2017 aan de raad voorgelegd.

Overhead

De overheadkosten worden volledig omgeslagen naar rato van de op de taakvelden geraamde loonkosten. Dit betekent dat voor alle op taakvelden toerekenbare uren een algemene opslag overhead geldt van 83,3%.

Kruissubsidiëring leges

Binnen de legesverordening wordt kruissubsidiëring vaak toegepast. Kruissubsidiëring houdt in dat een overdekking binnen de ene groep diensten wordt gebruikt voor de onderdekking van een andere groep diensten. Over het algemeen is kruissubsidiëring binnen de legesverordening toegestaan, maar bij voorkeur alleen binnen gelijke diensten of groepen van diensten.

Op basis van artikel 13, tweede lid, van de Europese Dienstenrichtlijn geldt voor titel 3 dat slechts kruissubsidiëring binnen elk hoofdstuk mogelijk is. Binnen titel 1 en 2 is kruissubsidiëring mogelijk tussen de verschillende hoofdstukken. De Hoge Raad heeft geoordeeld dat kruissubsidiëring is toegestaan, ook tussen verschillende titels of activiteiten die ogenschijnlijk geen enkele relatie hebben. Voor de toets aan de opbrengstlimiet blijven de totaal geraamde baten en lasten van alle tarieven uit de legesverordening van belang.

Titel 1 Algemene dienstverlening

Voor 2018 stijgen de (secretarie)leges met 1,6%. De maximumtarieven voor paspoorten en identiteitskaarten worden elk jaar door het Rijk vastgesteld. De verschillende tarieven zijn opgenomen in de tarieventabel. De totale inkomsten uit Titel 1 bedragen in de begroting 2018 € 296.600. De kosten bedragen € 589.500. Hiermee komt het dekkingspercentage op 50%.

Titel 1	Algemene dienstverlening	baten	lasten	Kosten-dekkendheid
Hoofdstuk 1	Algemeen			
Hoofdstuk 2	Bestuurszaken			
Hoofdstuk 3	Burgerlijke stand	-54.143	367.701	15%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit BRP	-10.263	74.780	14%
Hoofdstuk 5	Gemeentearchief			
Hoofdstuk 6	Vastgoed informatie			
Hoofdstuk 7	Reisdocumenten	-140.328	81.624	172%
Hoofdstuk 8	Rijbewijzen	-77.731	52.740	147%
Hoofdstuk 9	Wet op Kansspelen			
Hoofdstuk 10	Verkeer en Vervoer			
Hoofdstuk 11	Kabels en Leidingen			
Hoofdstuk 12	Diversen BRP			
Hoofdstuk 13	Wet bescherming persoonsgegevens			
Hoofdstuk 14	Overig	-14.116	12.676	111%
		-296.581	589.522	50%

Toelichting op de toegerekende baten en lasten en beleidskeuzes per hoofdstuk van de tarieventabel

Hoofdstuk 1, 2, 5, 6, 9, 10, 11 en 13

Voor deze hoofdstukken geldt dat deze niet of nauwelijks voorkomen, dat ze zijn opgenomen onder andere hoofdstukken of dat ze verantwoord worden onder andere producten. Ze worden genoemd om de opbouw van de modelverordening van de VNG te kunnen blijven volgen en om te voorkomen dat bepaalde diensten om niet moeten worden verstrekt. Voor deze hoofdstukken is geen raming van de kosten en of opbrengsten opgenomen in de begroting onder de leges Titel I.

Hoofdstuk 3

De kosten voor gratis huwelijken worden niet toegerekend. Aan dit hoofdstuk wordt het grootste gedeelte van de overhead toegerekend, waardoor de kostendekkendheid op 15 % uitkomt. Dit heeft tot gevolg dat andere hoofdstukken meer dan 100% kostendekkend zijn. De diensten in titel I worden namelijk grotendeels door dezelfde medewerkers verleend.

Hoofdstuk 4, 12 en 13

De wettelijke gemaximeerde tarieven worden gehanteerd. De kosten voor de registratie niet-ingezetenen (RNI) worden niet toegerekend omdat hier ook geen legesinkomsten tegenover staan.

Hoofdstuk 7 en 8

Er vindt kruissubsidie binnen de gehele titel plaats, omdat de diensten door dezelfde medewerkers worden verleend. Zo is de overhead op basis van personeelslasten met name aan hoofdstuk 3 toegerekend, zodat dit hoofdstuk minder dan kostendekkend is. Aan hoofdstuk 7 en 8 is daarentegen minder overhead toegerekend, zodat deze hoofdstukken meer dan kostendekkend zijn.

Hoofdstuk 14

Deze kosten en opbrengsten hebben geen betrekking op de weekmarkten, maar op onder andere APV-vergunningen inzake losse standplaatsen.

Titel 2 Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Met ingang van 2012 wordt gestreefd naar kostendekkende tarieven voor de Wabo-gerelateerde leges. De geraamde opbrengst 2018 van de leges Titel 2 bedraagt € 364.500. De kosten bedragen € 435.900. Hiermee komt het dekkingspercentage op 84 %.

Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	baten	lasten	Kosten-dekkendheid
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen			
Hoofdstuk 2	Omgevingsvergunningen	364.471	435.873	84%
Hoofdstuk 3	Teruggaaf			
Hoofdstuk 4	Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag			
Hoofdstuk 5	Geringe wijziging verleende omgevingsvergunning			
Hoofdstuk 6	Reclame			
Hoofdstuk 7	Overig			
		364.471	435.873	-84%

Hoofdstuk 2

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat gemiddelde bouwwerken leiden tot kruissubsidiëring van grote naar kleine bouwwerken. Deze kruissubsidiëring is echter zeer divers. Het is niet mogelijk om cijfermatig de gevolgen te laten zien. Voor alle bouwwerken geldt immers dat dezelfde bouwsom niet automatisch leidt tot dezelfde kosten. Dat is mede afhankelijk van het soort gebouw, de ligging en of er sprake is van een (gemeentelijk) monument.

Voor 2018 wordt er van uitgegaan dat er 90 woningen worden gebouwd, verdeeld over vrijstaande woningen, twee onder één kap woningen, geschakelde twee onder één kap woningen, rijen huur, rijen koop, starterswoningen koop, huur, verzorgd wonen, gestapeld koop/huur en patiowoningen. Daarnaast is op basis van de gemiddelde inkomsten uit verbouwplannen over de jaren 2010, 2011 en 2012 de verwachting dat jaarlijks € 150.000 aan leges wordt gegenereerd voor verbouw. Hierbij is rekening gehouden met de teruggang in het aantal bouwplannen in verband met vergunningsvrij bouwen.

Hoofdstuk 3 tot en met 7

Voor deze hoofdstukken geldt dat deze niet of nauwelijks voorkomen, dat ze zijn opgenomen onder andere hoofdstukken of dat ze verantwoord worden onder andere producten. Ze worden genoemd om de opbouw van de modelverordening van de VNG te kunnen blijven volgen en om te voorkomen dat bepaalde diensten om niet moeten worden verstrekt. Voor deze hoofdstukken is geen raming van de kosten en of opbrengsten opgenomen in de begroting onder de leges Titel II. De meer- of minderopbrengst wordt rechtstreeks verrekend in hoofdstuk 2.

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn

De producten of diensten uit Titel 3 mogen onderling niet worden verrekend (kruissubsidiëring), tenzij er sprake is van een onderling verband. Hiervan is in de huidige legestabel echter geen sprake. Per product of dienst mag geen winst worden gemaakt.

Titel 3	Europese dienstenrichtlijn	baten	lasten	Kosten-dekkendheid
Hoofdstuk 1	Horeca	-5.000	5.700	88%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen of markten	-8.000	10.000	80%
Hoofdstuk 3	Landelijke Registratie Kinderopvang			
Hoofdstuk 4	Splitsing percelen			
		-13.000	15.700	83%

NB: in de 2^e tussenrapportage 2017 zullen de baten worden bijgesteld naar € 13.000.

Toelichting op de toegerekende baten en lasten en beleidskeuzes per hoofdstuk.

Hoofdstuk 1

Op basis van de tijdsbesteding is de raming tot stand gekomen. Hierbij wordt uitgegaan van het aantal vergunningen inzake de Drank- en Horecawet, ontheffingen van de sluitingstijd, ontheffingen voor onder andere het verbod van het verstrekken van zwak-alcoholhoudende drank en wijzigingen van het aanhangsel als bedoeld in artikel 30a van de Drank- en Horecawet. Dit betreft het doorhalen van de aantekening dat een leidinggevende niet meer werkzaam is bij het horecabedrijf of slijtersbedrijf.

Hoofdstuk 2

Voor een evenement waar minder dan 75 bezoekers aanwezig zijn kan een melding volstaan als het aan de vereisten voldoet van artikel 2.25 van de APV. Een evenement wordt als "groot" beschouwd indien er meer dan 600 bezoekers zijn, twee of meer aaneengesloten dagen duurt of ernstige gevolgen kan hebben voor de openbare orde. Een regulier evenement heeft tussen de 75 en 600 bezoekers en duurt maximaal één dag.

Op basis van een gemiddelde tijdsbesteding voor een normaal evenement en voor een groot evenement is een raming van de baten en lasten gemaakt. Om de organisatie van evenementen financieel mogelijk te houden is gekozen voor maatschappelijk aanvaardbare tarieven die niet kostendekkend zijn.

Hoofdstuk 3 t/m 4

De activiteiten genoemd in de hoofdstukken 3 t/m 4 komen in de praktijk niet voor. Hiervoor zijn geen baten en lasten opgenomen.

3. KWIJTSCHELDING

Op grond van de Invorderingswet 1990 en het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid kan een belastingschuldige die niet in staat is anders dan met buitengewoon bezwaar een lastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. Bij Ministeriële regeling worden inkomensnormen vastgesteld, welke van toepassing zijn voor de eventuele toekenning van kwijtscheldingsaanvragen. De gemeente Urk hanteert ten aanzien van de normbedragen een kwijtscheldingspercentage van 100%.

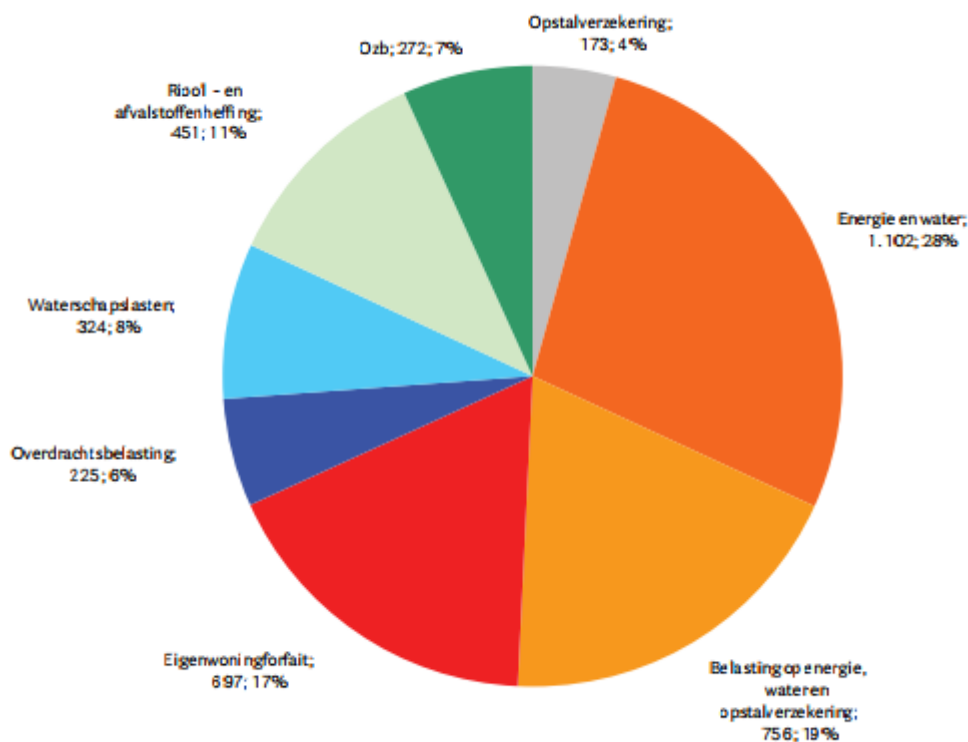
Kwijtschelding kan alleen worden aangevraagd indien het een aanslag betreft voor onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolrechten. De overige heffingen zijn in de desbetreffende belastingverordeningen uitgesloten voor kwijtschelding.

4. LOKALE LASTENDRUK

Alle onroerende zaken dienen jaarlijks opnieuw getaxeerd te worden op grond van de Wet Waardering Onroerende Zaken. De uitvoering van deze wet ligt in handen van de heffingsambtenaar van de gemeente. Door de Waarderingskamer wordt op deze uitvoering toezicht gehouden. De gemeente Urk scoort bij deze beoordeling al jaren het predicaat 'goed', de hoogste score! In 2017 zijn 128 bezwaarschriften ingediend tegen de WOZ-waarde. Ongeveer 40% van deze bezwaarschriften is (gedeeltelijk) gegrond verklaard. Verder zijn 112 bezwaarschriften ingediend tegen de overige belastingen (OZB, hondenbelasting, rioolheffing, afvalstoffenheffing, toeristenbelasting, precario-belasting en havengelden). In 2017 zijn er vooralsnog 2 beroepszaken ingediend tegen de belastingen of de WOZ-waarde.

Lokale belastingen mogen zich altijd al in een grote belangstelling verheugen, vooral landelijk. Diverse instanties berekenen jaarlijks de stijging van de lokale lasten en de uitkomsten hiervan hebben grote aandacht van de landelijke pers. Met name de verschillen tussen de diverse gemeenten krijgen daarbij veel aandacht.

Een landelijk overzicht van de gemiddelde woonlasten laat zien dat het gemeentelijk aandeel daarin meevalt. In 2017 was dit 18%.

Bron: Coelo - Atlas van de lokale lasten 2017

Gemiddelde woonlasten voor een huishouden van 3 personen voor de periode 2017-2021

Belastingsoort	2017	2018	2019	2020	2021	Ontwikkeling
						2017/2021
						in %
OZB eigenaar	€ 375	€ 384	€ 391	€ 391	€ 391	3,99%
Rioolrechten	€ 272	€ 282	€ 291	€ 303	€ 308	12,82%
Afvalstoffenheffing	€ 220	€ 224	€ 227	€ 231	€ 235	6,82%
Korting	€ -16	€ -16	€ -16			
TOTAAL	€ 852	€ 874	€ 893	€ 925	€ 934	9,50%

De stijging van de Rioolheffing is het grootst maar mede als gevolg van bevrozing OZB tarief vanaf 2020 op 0%, is de totale belastingverhoging van een gezin met 3 personen in de periode 2017-2021 9,5 %. Dit is een gemiddelde van 1,9 % per jaar.

In de raadsvergadering van oktober 2014 is besloten om gedurende vier jaar € 100.000 te onttrekken uit de reserve afvalstofheffingen. Dit bedrag wordt in de vorm van een korting op de combinatieanslag teruggegeven. Dit gebeurt voor het laatst in 2018. Bij kadernota 2017 is besloten om deze korting met een jaar te verlengen.

	Woonlasten eenpersoons- huishouden	Woonlasten meerpersoons- huishouden	Gemiddelde grootte huishouden	Heffing per inwoner
Flevoland	712	744		
Almere	748	748	2,38	314
Dronten	696	696	2,34	297
Lelystad	652	760	2,28	333
Noordoostpolder	694	734	2,40	306
Urk	852	852	3,33	256
Zeewolde	630	691	2,42	286

CIJFERS COELO 2017: Woonlasten per gemeente (Ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing; woning met gemiddelde waarde; na aftrek van eventuele heffingskorting; euro per jaar per huishouden)

In bovenstaande tabel heeft Urk ten opzichte van de andere gemeenten in Flevoland de hoogste woonlasten. Daar zijn echter diverse verklaringen voor. Zo is de structuur van de gemeente Urk nadelig voor de hoogte van de belastingen, maar ook voor de uitkeringen van het Rijk. Urk heeft meer jeugd en een hogere woningbezetting. Een andere gemeente met evenveel inwoners heeft gemiddeld meer woningen en kan de belastingdruk dus beter spreiden. Maar ook verstrekt het Rijk aan kleinere gemeenten in verhouding lagere uitkeringen. Daarnaast heeft Urk als gevolg van het verval in hoogte van ca. 15 meter tussen het oude eiland en de Urkervaart en de zettingsgevoeligheid van de ondergrond hogere kosten om het riool goed te laten functioneren.

► **Beleidsplan Sociaal Domein 2015-2018**

Alle gemeenten zijn verantwoordelijk voor:

- alle vormen van jeugdhulp: van hulp aan huis tot en met een behandeling in een instelling
- hulp aan thuiswonende volwassenen met een verstandelijke, lichamelijke of psychische beperking
- hulp aan ouderen zodat zij zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen
- ondersteuning aan inwoners die niet op eigen kracht werk vinden

De drie wetten die dit regelen heten: Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning en Participatiewet. Op basis van deze wetten zijn veel zorgtaken bij de samenleving neergelegd.

In het beleidsplan sociaal domein Urk 2015-2018 wordt verwoord wat deze nieuwe regelgeving voor Urk betekent; informatie over de soorten hulp en ondersteuning; hoe de hulp wordt georganiseerd; op welke manier er wordt gelet op de kwaliteit en op de privacy; hoe er wordt gecontroleerd op fraude of misbruik; hoeveel geld de gemeente van de rijksoverheid heeft gekregen voor alle taken en op welke manier de samenleving kan meedenken en mee praten.

Koers

Zoals een visserman zijn koers uitzet om er voor te zorgen dat het schip thuiskomt met de gewenste hoeveelheid en soorten vis die op tijd kunnen worden geveild, is het ook op het sociaal gebied belangrijk om te weten en doen wat nodig is. Onze koers bestaat uit vier bakens:

1. Iedereen doet mee

Wie moeite heeft mee te komen, valt op en krijgt hulp. De netwerken in de directe omgeving signaleren of iemand (jong of oud) een steuntje in de rug nodig heeft. Zij ondersteunen buurt en inwoners, maken oplossingen zichtbaar en houden in de gaten of het lukt om mee te doen. Zorgen dat er altijd wat te doen is op Urk; er volop ontmoetingsmogelijkheden zijn en zinvolle activiteiten ook voor de meest kwetsbare inwoners.

2. Wij helpen elkaar

Zorgen voor een ander, omdat het zo werkt op Urk. Het is dankbaar en fijn om te doen. Urk blinkt uit in vrijwillige inzet. De gemeente koestert mantelzorgers en vrijwilligers. Ze worden in het zonnetje gezet, er is een passende waardering en ondersteuning waar dat nodig is. Verbondenheid met elkaar, solidariteit tussen groepen en generaties dat is wat de gemeente wil borgen en stimuleren.

3. Jeugd op Urk, onze kracht!

De jeugd op Urk groeit gezond en veilig op met ruimte voor individuele ontwikkeling naar zelfstandigheid. Dat geldt natuurlijk ook voor jongeren met een beperking. Ook zij krijgen kansen om het optimale uit hun ontwikkeling te halen. Iedereen wordt gestimuleerd om het optimale uit de eigen talenten en mogelijkheden te halen.

4. Goed geregeld

Als inwoners ondanks de eigen kracht en samenkracht niet of onvoldoende zelfredzaam zijn en meedoen niet van de grond komt, biedt de gemeente een vangnet. Dan is doen wat nodig is van belang. Hulp via de gemeente moet echt helpen. Uitgangspunt hierbij is het principe 'goed is goed genoeg'. Hulpverlening is sober doch passend; sluit aan op eigen mogelijkheden; duurt nooit langer dan strikt noodzakelijk. Hulp is dichtbij en algemeen waar mogelijk, maar specialistisch en verder weg als het niet anders kan.

Jaarlijks Uitvoeringsprogramma sociaal domein

Elk jaar wordt het meerjarenbeleidsplan "Zorg voor elkaar" vertaald naar een praktisch jaarplan. Zo blijft het beleid actueel. Ook voor 2018 wordt een Uitvoeringsprogramma gemaakt. Daarnaast zal in 2018 gewerkt worden aan een nieuw beleidsplan Sociaal Domein voor de periode 2019-2022.

► Verordeningen en beleidsregels sociaal domein

Bij het beleidsplan horen verschillende verordeningen. Dat zijn de voorwaarden waaraan inwoners die een beroep doen op de gemeente én de gemeente zelf, zich moeten houden. Om de wettelijke taken juist en zorgvuldig uit te voeren is het verplicht om verordeningen en beleidsregels op te stellen.

De verordeningen die wij gebruiken zijn:

Wet	Verordening
Participatiewet	Loonkostensubsidie Participatiewet verordening Individuele inkomenstoeslagverordening Individuele studietoeslagverordening Tegenprestatieverordening Re-integratieverordening Afstemmingverordening
Jeugdwet	Jeugdhulpverordening
Wet maatschappelijke ondersteuning	Wmoverordening Participatieverordening
Wet Passend onderwijs	Leerplichtverordening
ABW	Algemene subsidieverordening

De beleidsregels die wij toepassen zijn:

Wet	Beleidsregels
Participatiewet	Beleidsregels Participatiewet en wet Schuldhelpverlening Compensatieregeling
Jeugdwet	Beleidsregels Jeugdhulp
Wet maatschappelijke ondersteuning	Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning
Privacy	Beleidsregels privacy en gegevensverwerking in het sociaal domein

► Rechtmatigheid

In de eerste jaren na de decentralisaties lopen gemeenten mogelijk risico's ten aanzien van de rechtmatigheid. Hiervoor is door de VNG een modeloplegger gemaakt en heeft de brancheorganisatie van zorgaanbieders Actiz in samenwerking met de beroepsgroep van accountants een controleprotocol ontwikkeld. Op basis hiervan wordt, samen met de regiogemeenten, aanvullend een aantal zaken geregeld in een addendum wat toegevoegd wordt aan de overeenkomsten met de zorgaanbieders. Vanuit het samenwerkingsverband Jeugdhulp Flevoland wordt ook gekeken naar mogelijke noodzakelijke aanvullingen om de rechtmatigheid beter te regelen.

► Inzet uitkering voor algemene middelen

Tot en met 2017 zijn het leerlingenvervoer, peuterspeelzaalwerk etc. bekostigd vanuit de algemene middelen. Omdat dit een sterke verbinding heeft met het Sociaal Domein is in de Kadernota 2017 benoemd dat een deel van de integratie uitkering Sociaal Domein ingezet wordt voor deze algemene doeleinden. De onderstaande bedragen vloeien daarom terug naar de algemene middelen, waarbij het uiteindelijk gaat om een structureel bedrag van € 75.000.

	2017	2018	2019	2020	2021
Vanuit Kadernota	110.000	195.000	195.000	170.000	75.000
Extra vanuit septembercirc. 2017	0	22.500	22.500	47.500	0
	110.000	217.500	217.500	217.500	75.000

Omdat ingeschat wordt dat de reserve Sociaal Domein op een goed niveau is, wordt de dekking vooral gevonden binnen de voeding van deze reserve.

► Positief financieel beeld, maar wel onzekerheden

Het consequente beleid bij de implementatie van het Sociaal Domein en het ontschot inzetten van de diverse budgetten hebben geleid tot een positief meerjarig financieel overzicht. Een goede basis om de komende jaren vanuit Productie Partnerschap het (algemene) voorzieningenpakket waar nodig door te ontwikkelen en uit te breiden.

Er is ruimte om de financiële risico's incidenteel te dekken uit de reserve Sociaal Domein. De risico's die een structureel beslag leggen op de gemeentebegroting zijn grotendeels inzichtelijk en daar waar mogelijk gebudgetteerd. Wel blijven er altijd financiële onzekerheden bestaan waar rekening mee moet worden gehouden,. Te denken valt aan:

- Afspraken over de tariefaanpassingen, zowel lokaal in samenspraak met de gemeente Noordoostpolder als regionaal in Flevoland.
- De mogelijke herindicaties huishoudelijke hulp die op basis van een gerechtelijke uitspraak uitgevoerd moeten worden.
- Het mogelijk nieuw aanbesteden van de levering van hulpmiddelen.
- De bekostiging van de toename van het gebruik van Jeugdhulp.
- De landelijke ontwikkelingen rondom het zorgbudget.

► Sociaal Domein in meerjarenperspectief

De septembercirculaire 2017 laat het volgende beeld zien voor wat betreft de integratie-uitkering Sociaal Domein.

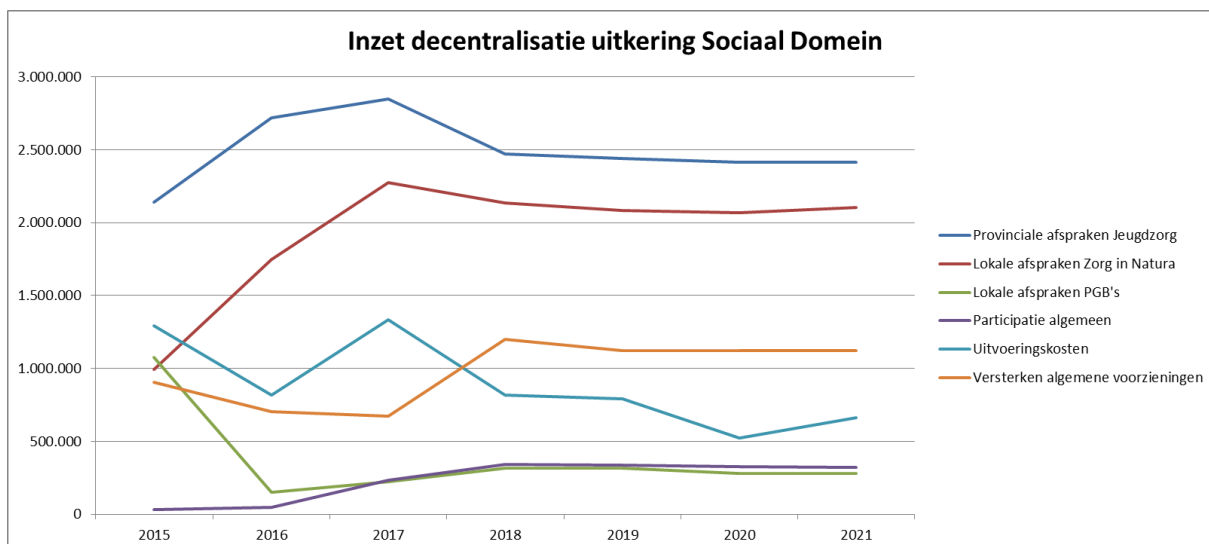
Integratie uitkering Sociaal Domein					
	2017	2018	2019	2020	2021
Wmo nieuwe taken	2.281.052	1.952.044	1.718.301	1.269.387	1.275.967
Jeugd	5.424.930	5.549.919	5.588.892	5.678.529	5.706.759
Reintegratie	116.398	103.295	113.530	120.523	123.032
WsW	1.687.308	1.558.506	1.479.185	1.410.382	1.389.400
Wmo oude taken	629.322	636.065	636.065	641.124	667.255
	10.139.010	9.799.829	9.535.973	9.119.945	9.162.413

In het jaarlijks op te stellen Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein worden jaarlijks de diverse werkzaamheden benoemd die ondernomen worden in het Sociaal Domein.

Financieel is de uitvoering van het Sociaal Domein, op basis van de nu beschikbare gegevens, in evenwicht. Wel zijn er nog een aantal financieel risico's, die, hoewel wel rekening gehouden in meerjarenperspectief, nog niet exact zijn weer te geven. De middelen voor Jeugdzorg en de nieuwe Wmo-taken worden daarbij ontschot ingezet. Dat blijkt ook wel uit onderstaand overzicht.

Sociaal domein nieuw - inkomsten						
	2017	2018	2019	2020	2021	
Uitkering Jeugdzorg	5.424.930	5.549.919	5.588.892	5.678.529	5.706.759	
Uitkering Wmo	2.281.052	1.952.044	1.718.301	1.269.387	1.275.967	
	7.705.982	7.501.963	7.307.193	6.947.916	6.982.726	
Sociaal domein nieuw - kosten						
	2017	2018	2019	2020	2021	
Provinciale afspraken Jeugdzorg	2.850.150	2.470.762	2.441.000	2.413.374	2.413.374	
Lokale afspraken Zorg in Natura	2.275.000	2.135.000	2.085.164	2.066.928	2.105.158	
Lokale afspraken PGB's	225.000	317.380	315.000	280.000	280.000	
Inzet participatie en WMO algemeen	234.994	340.292	337.491	327.490	324.070	
Overige zaken (algemene voorziening, interne kosten)	2.010.839	2.021.029	1.911.038	1.642.624	1.785.124	
Inzet SD-middelen voor algemene middelen	110.000	217.500	217.500	217.500	75.000	
	Totaal uitgaven	7.705.983	7.501.963	7.307.193	6.947.916	6.982.726

Naast de nieuwe taken ontvangt de gemeente ook een specifieke uitkering voor de reeds bestaande Wmo-taken. Vanuit de integratie uitkering SD wordt voor bepaalde (participatie) taken extra budget vrijgemaakt (zie bovenstaand overzicht 'Inzet participatie en Wmo algemeen')

Bestaande Wmo-taken					
	2017	2018	2019	2020	2021
Algemene advies en uitvoeringskosten	59.672	60.133	60.133	60.133	60.133
Hulpmiddelen / woningaanpassingen etc.	594.533	631.574	628.773	628.312	651.023
Uitgaven huishoudelijke hulp	312.054	404.434	402.054	407.573	407.573
Eigen bijdrage Wmo	-67.000	-67.000	-67.000	-67.000	-67.000
	899.259	1.029.141	1.023.960	1.029.018	1.051.729

Opgemerkt wordt dat in bovenstaand overzicht de middelen voor re-integratie en WsW niet afzonderlijk zijn benoemd. Aanpassingen van dit budget worden namelijk direct door vertaald naar de subsidieafspraken met Concern voor Werk en/of de beschikbaarheid van inkooptrajecten en behoeven derhalve geen nadere toelichting. Vanuit de integratie uitkering SD wordt voor bepaalde (participatie) taken extra budget vrijgemaakt.

21 INTERBESTUURLIJK TOEZICHT FLEVOLAND

Interbestuurlijk toezicht (IBT) is een wettelijk taak van de provincie, waarbij zij toezicht houdt op de taakuitoefening door de gemeenten. Uw heeft als raad kennisgenomen van de Bestuursovereenkomst Interbestuurlijk Toezicht (IBT) Flevoland en het bijbehorende afsprakenkader. Voorts heeft uw raad ingestemd met het, namens het college, ondertekenen van de overeenkomst door de burgemeester. Op 23 januari 2015 is de overeenkomst ondertekend.

De wijze waarop de provincie toezicht houdt, is vastgelegd in de Wet Revitalisering Generiek Toezicht, die op 1 oktober 2012 in werking is getreden. Deze wet vereenvoudigt het stelsel van interbestuurlijk toezicht. De verticale toezichtrol van de provincie ligt daarbij in het verlengde van de controlerende rol van de raad. Het uitgangspunt is dat het college van Burgemeester & Wethouders (B&W) informatie verstrekt aan de gemeenteraad. Het college van B&W zorgt ervoor dat deze informatie ook beschikbaar komt voor het college van Gedeputeerde Staten (GS).

De bestuursovereenkomst IBT heeft betrekking op de naleving van wet- en regelgeving op de volgende domeinen, waarbij de provincie het toezichthoudende gezag is:

- ruimtelijke ordening en volkshuisvesting;
- milieu;
- archief;
- monumenten en archeologie;
- financiën.

Provincie en Flevolandse gemeenten spreken de intentie uit het interbestuurlijke toezicht te baseren op transparantie, begrip en vertrouwen. Het nieuwe IBT is verder gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Het verhaal achter de cijfers begrijpen. Cijfers en teksten bieden inzicht, maar zeggen niet alles. Daarom is juist het gesprek tussen de provincie en de gemeenten van belang om als toezichthouder een beeld te krijgen bij het verhaal achter de cijfers, ook als alles goed gaat bij gemeenten. Daarbij is interpretatie van de cijfers nodig en daarover zullen gemeente en provincie elkaar opzoeken om de interpretatie te delen.
- Bij het IBT ligt de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid van de gemeenten en een versterking van de rol (het primaat) van de gemeenteraad.
- De provincie treedt terughoudend (sober) op als de uitvoering door de gemeenten voldoende is en de gemeentelijke controle op de uitvoering voldoende is gewaarborgd.
- Gestreefd wordt naar een zo laag mogelijke lastendruk bij de gemeenten en de provincie.
- De informatieverstrekking aan de gemeenteraden en de provincie is pragmatisch ingericht, zo mogelijk identiek.
- Samenwerken in toezicht is cruciaal. Goed overleg en laagdrempelig contact tussen de provincie en de gemeente zijn voorwaarden voor het pragmatisch, effectief en efficiënt invullen van de toezichtsrelatie.

In het Afsprakenkader is per toezichtsdomein het toezichtregime aangeduid met behulp van een verkeerslichtkleur (groen, oranje, rood). Er is derhalve sprake van een drietal toezichtregimes. Het groene regime staat voor de lichtste vorm van toezicht en rood het zwaarste regime. In het Afsprakenkader is verder beschreven welk regime wanneer van toepassing is en hoe de provincie handelt bij betreffende regime.

In het onderstaande overzicht is per toezichtsdomein geprobeerd op ordentelijke wijze inzicht op welke elementen de provincie het toezichtregime toekent. In de een-na-laatste kolom is het toezichtregime aangegeven waar de gemeente Urk zich bevindt of in 2018 naar toewerkt.

toezichtsdomein wordt naar tevredenheid uitgevoerd

toezichtsdomein wordt niet geheel naar tevredenheid uitgevoerd

toezichtsdomein wordt niet naar tevredenheid uitgevoerd

Toezichtsdomein	Doel	Informatie-arrangement	Criteria voor afweging en beoordeling	Toezichtregime 2018	Welke activiteiten worden ondernomen om de kleur van het verwachte toezichtregime te handhaven of te behalen?
Huisvesting statushouder	Er wordt uitvoering gegeven aan de wettelijke taak om verblijfsgerechtigden tijdig te huisvesten. Het aantal wordt door het Rijk in de halfjaarlijkse taakstelling bepaald. Tijdig betekent binnen 12 weken nadat verblijfsgerechtigde aan een gemeente is verbonden.	Toezichtsinformatie wordt in een halfjaarlijks verslag gestuurd van B&W naar raad (beschikbaar voor GS) over voortgang uitvoering, met inzicht in maatregelen (wettelijk verplicht) De basis voor de toezichtsinformatie zijn de maandelijkse realisatiecijfers van het Rijk via het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA)	<p>Toetsen aan de hand van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maandelijkse realisatiecijfers van het COA • het halfjaarlijkse verslag van B&W en de informatie uit de ambtelijke en bestuurlijke contacten <p>Taakstelling: Gerealiseerd 2017: 28 14 2018-I (prognose): 7 n.v.t.</p>	Groen	<p>Op dit moment bevindt de gemeente Urk zich in het 'groene toezicht'. De taakstelling over 2016 is behaald.</p> <p>Voor 2017 geldt dat we nog iets achter lopen op de taakstelling. Dit heeft onder andere te maken met de beperkte beschikbaarheid van sociale huurwoningen. Vanwege dit gegeven, zijn we in de eerste helft van 2017 begonnen met het huisvesten van meerdere alleenstaanden in een eengezinswoning. We verwachten dit jaar daarnaast nog een aantal nareizigers, die direct gehuisvest kunnen worden bij hun familielid. Vandaar dat wij er vanuit gaan dat de taakstelling over 2017 toch tijdig gerealiseerd gaat worden.</p> <p>De prognose voor 2018 is dat de taakstelling lager zal liggen dan in 2017.</p>
WABO (Bouwen en Milieu)	Bescherming van mens en natuur tegen schade en gevaar. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor uitvoering van toezicht en handhaving (milieu, bouwen) en een deugdelijke kwaliteit van het nalevingstoezicht	Toezichtsinformatie voor 1 april / 1 juli beschikbaar voor GS (provincie). Bij de toezichtsinformatie die B&W beschikbaar stellen voor de provincie, worden ook stukken/-besluiten/reacties van B&W en gemeenteraad opgenomen. Zo ziet de provincie dat de gemeenteraad de toezichtsinformatie heeft gezien.	<ul style="list-style-type: none"> • Aan de hand van de criteria uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het Besluit Omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Mor) • Het hebben van de plannen, verslag en jaarrekening 	Oranje / Groen	Op dit moment bevindt de gemeente Urk zich nog in het 'oranje toezicht'. Het Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) 2016 is op 8 maart 2016 vastgesteld door het College en is tezamen met het jaarverslag over 2015 gezonden aan de Provincie. Dit geldt ook voor het Handhavingsbeleid 2016-2019. Door het College vastgestelde stukken zijn daarna gepubliceerd.

Toezichtsdomein	Doel	Informatie-arrangement	Criteria voor afweging en beoordeling	Toezichtregime 2018	Welke activiteiten worden ondernomen om de kleur van het verwachte toezichtregime te handhaven of te behalen?
Ruimtelijke Ordening	De gemeenteraad stelt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening voor het gehele grondgebied van de gemeente een of meer structuurvisies en bestemmingsplannen vast (art. 2.1 en 3.1 Wet ruimtelijke ordening).	Toezichtsinformatie wordt in een jaarverslag door college van B&W aan de raad gestuurd en in een brief naar GS (provincie) (voor 15 juli).	Wettelijke plicht: <ul style="list-style-type: none"> • aanwezigheid bestemmingsplannen (art. 2.1 Wro) • actualisatieverplichting bestemmingsplannen (art. 2.1 Wro) • aanwezigheid structuurvisie(s) (art. 3.1Wro) 	Groen	Gemeente Urk voldoet aan de wettelijke plicht en het geldende toezichtregime is derhalve 'groen'.
Monumenten en archeologie	Rijksmonumenten (beschermd stads-/dorpsgezicht): <ul style="list-style-type: none"> • toezicht op gemeentelijke ruimtelijke plannen. • op de vergunningverlening en handhaving. Archeologie: <ul style="list-style-type: none"> • toezicht op gemeentelijke ruimtelijke plannen de vergunningverlening en handhaving. 	Toezichtsinformatie die tweejaarlijks voor de provincie (Gedeputeerde Staten) beschikbaar wordt gesteld. De toezichtsinformatie is primair bedoeld om de gemeenteraad in staat te stellen zijn toezichthoudende rol te vervullen.	Wat zijn de risico's die we willen voorkomen? (obv Monumentenwet en Wabo) <p>Ongecontroleerd schade aanbrengen aan monumenten en onzorgvuldige omgang met archeologie.</p> <p>De indicatoren daarvoor zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebrek aan (kwaliteit van) toezicht en handhaving • onzorgvuldige vergunningverlening ontbreken van een gemeentelijke monumentencommissie (indien monumenten aanwezig in gemeente) 	Oranje/Groen	De Erfgoedverordening Urk 2017 wordt van kracht per 1 december 2017 en vervangt de Monumentenverordening 2006. <p>Voor varende monumenten hebben we geen beleid, maar de behoefte is er ook niet.</p> <p>Handhaving met name door de vergunningsvrije regels verdient wel meer aandacht.</p>

Toezichtsdomein	Doel	Informatie-arrangement	Criteria voor afweging en beoordeling	Toezichtregime 2018	Welke activiteiten worden ondernomen om de kleur van het verwachte toezichtregime te handhaven of te behalen?
Financiën	Het bevorderen van financieel gezonde gemeenten om taken (zowel autonoom als medebewind) te kunnen uitvoeren zonder dat (onnodig) financiële problemen op de collectiviteit van gemeenten (Gemeentefonds) worden afgewenteld.	<p><u>Nulmeting</u> De provincie start samen met de gemeente met het opstellen van een nulmeting door middel van het beantwoorden en analyseren van onderzoeksvragen en indicatoren in een toezicht model. De gemeente vult aan, valideert, beoordeelt zichzelf en licht toe. Gemeente geeft zowel de ist- (huidige situatie) als de soll-positie (waar willen wij naartoe) aan. De provincie toetst.</p> <p><u>Actualisatie</u> De gemeente actualiseert de toezicht informatie tweemaal per jaar bij de (meerjaren)begroting en jaarstukken (conform afgesproken manier). De gemeenteraad stelt de toezicht informatie als onderdeel van de (meerjaren)begroting en jaarstukken vast. B&W stuurt voor 15 juli en 15 november de bijgewerkte toezicht informatie naar GS (incl. eventueel besluit/opmerking gemeenteraad).</p>	<p><u>1e lijn toezicht</u> De gemeenteraad volgt via de toezichtsinformatie tweemaal per jaar de ontwikkeling van de indicatoren en beoordeelt zichzelf op het vlak van financieel toezicht.</p> <p><u>2e lijn toezicht</u> De provincie beoordeelt op haar beurt het uitgeoefende horizontale toezicht door de gemeenteraad. De provincie bepaalt jaarlijks welk type regime op de gemeente van toepassing is en geeft evt. aandachtspunten aan.</p> <p>De indicatoren zijn onderverdeeld in 3 pijlers: 1.Sluitende begroting 2.Weerstandsvermogen 3.Schuldpositie Daarnaast wordt gekeken bij de jaarrekening of er een goedkeuring van de accountant is afgegeven.</p>	Oranje / groen	<p>De begroting 2018 en meerjarenraming 2019 – 2021 is sluitend.</p> <p>De schuldpositie (incl. doorleningen) komt in de jaren 2018 en verder boven de signaleringswaarde van de BBV. De verklaring hiervoor is de verwerving van de gronden Schokkerhoek.</p> <p>Op langere termijn is er sprake van een gunstige schuldpositie. Het incidentele weerstandsvermogen is ruim voldoende. In structureel opzicht ligt de kwetsbaarheid in de solvabiliteit en de al relatief hoge OZB.</p> <p>Gemeente Urk voldoet in 2016 aan de drie gestelde criteria. De schuldpositie (incl. doorleningen) komt in jaar 2016 onder signaleringswaarde van de BBV. Het incidentele weerstandsvermogen is zeer goed. De solvabiliteit is 30 %.</p>

Toezichtsdomein	Doel	Informatie-arrangement	Criteria voor afweging en beoordeling	Toezichtregime 2018	Welke activiteiten worden ondernomen om de kleur van de verwachte toezichtregime te handhaven of te behalen?
Archieftoezicht	Het doel van het toezicht op archief- en informatiebeheer is om bij gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen te komen tot een betrouwbare informatievoorziening.	Toezichtsinformatie die in een jaarverslag voor 15 juli aan de provincie (Gedeputeerde Staten) wordt aangeboden. Deze informatie is primair bedoeld om interne verantwoording af te leggen. Dient tegelijkertijd als IBT-toezichtsinformatie.	Toezicht op basis van 17 wettelijke toezichtscriteria Gebaseerd op de Archiefwet, archiefbesluit en archiefregeling. Deze toezichtcriteria zijn afgestemd met VNG en opgenomen in 'Aanvullend beleidskader'. De toezichtscriteria zijn gekoppeld aan een deel van de KPI's zoals opgenomen in het jaarverslag van gemeenten.	Oranje / groen	<p>Op basis van de verslaglegging tot en met het 3^e kwartaal; bijlage 2^e tussenrapportage 2015 (uitgebreide versie) aan GS t.b.v. het IBT, aangevuld met de KPI verslaglegging d.d. 20 juni 2017 door de gemeentearchivaris van de gemeente Urk, zijn een aantal speerpunten belicht gericht op het archieftoezicht.</p> <p><i>Grip op de hybride situatie;</i> De hybride situatie zal worden opgeheven op het moment dat er volledige vervanging is voor het te bewaren deel van het archief. In 2017 zal er weer een stap in die richting gezet worden door de aanvraag voor vervanging van de bouwdoSSIers (uitgezonderd het historisch deel).</p> <p><i>Het opzetten en uitbouwen van een kwaliteitssysteem conform artikel 16 van de Archiefregeling;</i> Het kwaliteitssysteem zal een neerslag zijn van de digitale werkwijze welke de gemeente Urk nastreeft. Inmiddels is budget gereserveerd om koppelingen tussen de verschillende applicaties tot stand te brengen met als doel integrale digitale verwerking van de (documentaire) informatie. Op het moment dat deze werkwijze zich gevormd heeft, zal de opzet van een up to date kwaliteitssysteem verder uitgebouwd kunnen worden. Hiervoor moet zeker 2 jaar voor uitgetrokken worden.</p> <p><i>Overbrenging archiefbescheiden na twintig jaar;</i> Hiervoor worden de nodige inspanningen geleverd. Eind 2017 is de overbrenging gerealiseerd en kan worden voldaan aan de wettelijke toezicht criteria.</p> <p><i>De archiefruimte;</i> De gemeente Urk heeft niet de intentie om actie te ondernemen tot verbetering van de archiefruimte. Aan het eind van 2017 zal het te bewaren papieren bestand in de archiefruimte tot een minimum zijn beperkt. Wat overblijft zijn op termijn te vernietigen bestanden.</p>

- 3.1 Balans per 31 december 2016-2021**
- 3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling**
- 3.3 Overzicht van baten en lasten 2018-2021**
- 3.4 Overzicht van baten en lasten 2018 per programma**
- 3.5 Financiering**
- 3.6 Stand en verloop reserves**
- 3.7 Stand en verloop voorzieningen**
- 3.8 Investeringsplan**
- 3.9 Incidentele baten en lasten**
- 3.10 Algemene dekkingsmiddelen**
- 3.11 Structurele reservemutaties**

3.1 BALANS PER 31 DECEMBER

ACTIVA (x € 1.000)	rekening 2016 €	begroting 2017 €	begroting 2018 €	begroting 2019 €	begroting 2020 €	begroting 2021 €
<u>VASTE ACTIVA</u>						
<u>1. Immateriële vaste activa</u>	0	0	0	0	0	0
<u>2. Materiële vaste activa</u>	57.668	62.483	62.983	63.483	71.483	71.983
- Investerings met een economisch nut	48.771	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000
- Investerings met een economisch nut (kosten doorrekening)	7.914	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
- Investerings met een maatschappelijk nut	983	1.483	1.983	2.483	10.483	10.983
<u>3. Financiële vaste activa</u>	10.099	9.820	9.542	9.263	8.985	8.706
- Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	5.882	5.782	5.682	5.582	5.482	5.382
- Leningen aan:						
* deelnemingen	0	0	0	0	0	0
* overige verbonden partijen	3.473	3.397	3.321	3.245	3.169	3.093
- Overige langlopende leningen u/g	588	488	388	288	188	88
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	156	153	150	148	145	143
Totaal vaste activa	67.767	72.303	72.525	72.746	80.467	80.689
<u>VLOTTENDE ACTIVA</u>						
<u>4. Voorraden</u>	11.787	28.561	25.061	27.561	25.061	27.561
- Onderhanden werk; gronden in exploitatie	11.745	28.518	25.018	27.518	25.018	27.518
- Gereed product en handelsgoederen	43	43	43	43	43	43
<u>5. Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar</u>	20.099	9.854	15.577	11.197	9.311	7.323
- Vorderingen op openbare lichamen	1.578	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	12.227	3.454	9.177	4.797	2.911	923
- Overige vorderingen	6.294	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
<u>6. Liquide middelen</u>	256	330	351	342	329	332
- Kas- en banksaldi	256	330	351	342	329	332
<u>7. Overlopende activa</u>	0	0	0	0	0	0
- Diverse overlopende activa	0	0	0	0	0	0
Totaal vlottende activa	32.142	38.745	40.989	39.101	34.702	35.217
Totaal-generaal	99.909	111.048	113.513	111.847	115.169	115.906

PASSIVA (x € 1.000)	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
	€	€	€	€	€	€
<u>VASTE PASSIVA</u>						
<u>8. Eigen vermogen</u>	31.844	28.553	28.843	29.321	29.815	29.978
- Algemene reserves	3.114	2.759	2.844	2.967	3.197	3.202
- Bestemmingsreserves	27.482	25.794	25.999	26.354	26.618	26.776
- Nog te bestemmen resultaat	1.248	0	0	0	0	0
<u>9. Voorzieningen</u>	9.291	9.267	9.454	9.792	10.139	10.731
- Voorzieningen voor diverse doeleinden	9.291	9.267	9.454	9.792	10.139	10.731
<u>10. Vaste schulden; looptijd van 1 jr of langer</u>	53.489	67.528	69.546	67.093	69.605	69.616
- Onderhandse leningen en leningen Soza	53.489	67.528	69.546	67.093	69.605	69.616
Totaal vaste passiva	94.624	105.348	107.843	106.207	109.559	110.326
<u>VLOTTENDE PASSIVA</u>						
<u>11. Netto vlottende schulden; loopt. korter dan 1 jr</u>	3.820	4.300	4.300	4.300	4.300	4.300
- Overige schulden	3.820	4.300	4.300	4.300	4.300	4.300
<u>12. Overlopende passiva</u>	1.466	1.400	1.370	1.340	1.310	1.280
- Nog af te wikkelen bijdragen van diverse overheden	593	500	500	500	500	500
- Transitorische rente onderhandse leningen	827	870	840	810	780	750
- Diverse overlopende passiva	45	30	30	30	30	30
Totaal vlottende passiva	5.285	5.700	5.670	5.640	5.610	5.580
Totaal-generaal	99.909	111.048	113.513	111.847	115.169	115.906
GEWAARBORGDE LENINGEN	13.568	6.257	5.796	5.335	4.874	4.413

Inleiding

De begroting is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. De prognoses zijn opgesteld op basis van historische kosten.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven, tenzij op andere wijze dekking is aangegeven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Materiële vaste activa

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming annuïtair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij zo nodig rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	40 - 50
Bedrijfsgebouwen	40 - 60
Vervoermiddelen	5 - 10
Machines, apparaten en installaties	10 - 20
Overige materiële vaste activa w.o.	
Inventarissen	veelal 5 (bij aanschaf bepaald)
Automatisering	3 - 10

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Overeenkomstig de in maart 2005 door het college van burgemeester en wethouders vastgestelde wijziging op de Nota waardering en afschrijving activa Gemeente Urk worden infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken geactiveerd en afgeschreven in 15 – 50 jaar. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, wordt op dergelijke activa overigens (resultaatafhankelijk) extra afgeschreven. De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investerings-restanten worden gezien.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

De obligatieportefeuille is gewaardeerd tegen de verwachte aflossingswaarde.

Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd, conform het betreffende raadsbesluit. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Voorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde en overeenkomstig de gestelde eisen zoals genoemd in de in 2012 bijgestelde notitie grondexploitatie. Er wordt geen rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden.

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratieve en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich met name voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden tegen nominale waarde gewaardeerd. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op de diverse onderhoudsplanningen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Verplichting voortvloeiende uit leasing

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoersmiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

OVERZICHT BATEN EN LASTEN

3.3

Op basis van artikel 17 van het Besluit Begroten en Verantwoorden dient volgend overzicht te worden verstrekt. Uit het overzicht komen de algemene dekkingsmiddelen en de overhead tot uitdrukking. Op de volgende pagina wordt dit overzicht in meerjarenperspectief gegeven. In de laatste jaarschijf 2021 blijkt dan het structurele begrotingssaldo.

Overzicht baten en lasten (x 1.000) (BBV art 17)	2018			2018	
	lasten	baten	saldo	lasten	baten
Programma	40.985	-17.094	23.890	87,0%	36,3%
Bestuur en dienstverlening <i>[excl Overhead en Treasury]</i>	1.353	-340	1.014	2,9%	0,7%
Sociaal domein <i>[excl Gemeentefonds]</i>	18.471	-2.469	16.003	39,2%	5,2%
Ruimte en ontwikkeling	9.255	-8.629	627	19,7%	18,3%
Leefomgeving	7.549	-3.796	3.753	16,0%	8,1%
Economie en samenleving <i>(excl. Treasury)</i>	4.351	-1.833	2.519	9,2%	3,9%
Financiën <i>[excl. Overhead, Treasury, Belastingen en Alg. Uitkering, excl. onvoorzien]</i>	5	-29	-24	0,0%	0,1%
Algemene dekkingsmiddelen	105	-29.499	-29.394	0,2%	62,6%
Treasury	-527	-183	-710	-1,1%	0,4%
OZB woningen	157	-2.408	-2.251	0,3%	5,1%
OZB niet-woningen		-1.724	-1.724		3,7%
Belastingen Overig	79	-119	-41	0,2%	0,3%
Algemene uitkering (incl. SD)	397	-25.066	-24.669	0,8%	53,2%
Overhead					
Overhead	5.329	-140	5.188	11,3%	0,3%
Heffing VPB					
Heffing VPB					
Onvoorzijene uitgaven	25		25	0,1%	
Saldo van baten en lasten	46.444	-46.734	-290	98,6%	99,2%
Toevoeging en onttrekkingen reserves	652	-362	290	1,4%	0,8%
Bestuur en dienstverlening	75	-27	48	0,2%	0,1%
Sociaal domein	155		155	0,3%	
Ruimte en ontwikkeling	207	-58	149	0,4%	0,1%
Leefomgeving		-99	-99		0,2%
Economie en samenleving	109	-178	-69	0,2%	0,4%
Financiën	107	0	107	0,2%	0,0%
Resultaat	47.096	-47.096	0	100,0%	100,0%

Overzicht baten en lasten (x 1.000)									
(BBV art 17)	2019			2020			2021		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma	39.218	-15.620	23.598	37.051	-13.901	23.149	37.187	-13.797	23.391
Bestuur en dienstverlening <i>[excl. Overhead en Treasury]</i>	1.355	-344	1.011	1.356	-344	1.012	1.357	-345	1.012
Sociaal domein <i>[excl. Gemeentefonds]</i>	18.200	-2.469	15.731	17.949	-2.613	15.335	17.999	-2.471	15.528
Ruimte en ontwikkeling	7.640	-7.041	598	5.643	-5.042	601	5.647	-5.043	603
Leefomgeving	7.653	-3.890	3.763	7.709	-4.010	3.699	7.766	-4.031	3.736
Economie en samenleving <i>(excl. Treasury)</i>	4.366	-1.847	2.518	4.389	-1.862	2.527	4.413	-1.878	2.535
Financiën <i>[excl. Overhead, Treasury, Belastingen en Alg.Uitkering, excl. onvoorzien]</i>	5	-29	-24	5	-29	-24	5	-29	-24
Algemene dekkingsmiddelen	99	-29.810	-29.711	324	-29.852	-29.528	397	-30.271	-29.874
Treasury	-523	-174	-697	-519	-174	-693	-519	-174	-693
OZB woningen	158	-2.489	-2.332	159	-2.522	-2.364	160	-2.555	-2.396
OZB niet-woningen		-1.777	-1.777		-1.794	-1.794		-1.812	-1.812
Belastingen Overig	80	-119	-39	81	-119	-38	82	-119	-37
Algemene uitkering (incl. SD)	385	-25.251	-24.866	603	-25.242	-24.639	674	-25.610	-24.937
Overhead	5.641	-142	5.500	5.868	-143	5.726	6.305	-144	6.161
Heffing VPB									
Heffing VPB									
Onvoorzien uitgaven	136		136	159		159	159		159
Saldo van baten en lasten	45.094	-45.572	-478	43.402	-43.896	-494	44.048	-44.211	-163
Toevoeging en onttrekkingen reserves	692	-214	478	487	7	494	362	-199	163
Bestuur en dienstverlening	75	-40	35	75	-40	35	75	-26	49
Sociaal domein	158		158	162		162	162		162
Ruimte en ontwikkeling	293	-38	255		-38	-38		-38	-38
Leefomgeving		-100	-100						
Economie en samenleving	140	-145	-5	234	-140	93	109	-135	-26
Financiën	25	109	134	16	225	242	16		16
Resultaat	45.785	-45.785	0	43.889	-43.889	0	44.410	-44.410	0

Taakveldbegroting BBV2017		2018				
		na bestemming			waarvan reserves	
		lasten	baten	saldo	lasten	baten
		2	3	4	5	6
0.1	Bestuur	786.593		786.593		
0.2	Burgerzaken	431.644	-297.386	134.257		
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	46.817	-42.432	4.385		
0.4	Overhead	5.328.873	-140.464	5.188.408		
0.5	Treasury	-526.963	-182.708	-709.671		
0.61	OZB woningen	156.803	-2.407.583	-2.250.779		
0.62	OZB niet-woningen		-1.724.236	-1.724.236		
0.64	Belastingen Overig Algemene en overige uitkeringen	78.707	-119.269	-40.563		
0.7	Gemfonds	396.733	-25.065.510	-24.668.777		
0.8	Overige baten en lasten	30.239		30.239		
0.10	Mutaties reserves	652.013	-362.199	289.814	652.013	-362.199
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	797.675		797.675		
1.2	Openbare orde en Veiligheid	220.061		220.061		
2.1	Verkeer en vervoer	1.833.507	-57.579	1.775.927		
2.3	Recreatieve Havens	314.461	-322.983	-8.522		
2.4	Economische Havens en waterwegen	477.343	-271.882	205.461		
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.400.798	-1.371.520	29.278		
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	184.060	-155.203	28.857		
3.4	Economische promotie	384.923	-46.096	338.827		
4.1	Openbaar basisonderwijs	515.792	-40.000	475.792		
4.2	Onderwijshuisvesting	1.523.165		1.523.165		
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.268.429	-342.097	926.332		
5.1	Sportbeleid en activering	442.354	-234.687	207.667		
5.2	Sportaccommodaties	1.528.852	-658.687	870.165		
5.3	Cultuurpres., -prod. en -participatie	42.007		42.007		
5.4	Musea	191.520	-59.479	132.041		
5.5	Cultureel erfgoed	105.011	-30.093	74.917		
5.6	Media	530.541	-87.323	443.219		
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.104.676	-39.576	1.065.100		
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.034.637	-6.759	2.027.878		
6.2	Wijkteams	1.042.778	-58.214	984.564		
6.3	Inkomensregelingen	2.762.595	-1.849.495	913.100		
6.4	Begeleide participatie	3.274.251		3.274.251		
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	733.347	-1.500	731.847		
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	278.646	-67.000	211.646		
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1.495.934		1.495.934		
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	59.411	-66.785	-7.374		
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	2.530.787	-22.183	2.508.604		
7.1	Volksgezondheid	967.670	-15.000	952.670		
7.2	Riolering	1.589.090	-2.016.665	-427.575		
7.3	Afval	1.315.701	-1.407.021	-91.320		
7.4	Milieubeheer	617.557		617.557		
7.5	Begraafplaatsen	248.105	-295.733	-47.628		
8.1	Ruimtelijke Ordening	424.026	-15.281	408.744		
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	6.621.249	-6.583.077	38.173		
8.3	Wonen en bouwen	853.938	-632.648	221.290		
		47.096.354	-47.096.354	0	652.013	-362.199

Reservemutaties per reserve		2018	2019	2020	2021
9091401	Algemene reserve	84.942	122.694	230.154	5.000
	<i>*Terugstorten bibliotheek middels korting op subsidie van éénmalige bijdrage 2012, in 10 jaarlijkse termijnen t/m 2022. (2012/011; jun2012)</i>	5.000	5.000	5.000	5.000
	<i>*Ombuigingsvoorstel 27juni; amendement: incidentele dekking afbouwende subsidie SUP t/m 2018</i>	-10.000			
	<i>* Ter dekking van de begroting 2017-2020 was in 2017 onttrokken aan de algemene reserve € 489.754. In de jaren 2018 t/m 2020 is weer aan toevoeging geraamd € 334.463.</i>	338	108.971	225.154	
	<i>*Incidenteel saldo begroting 2016-2019</i>	89.604	8.723		
9091402	Vitens aandelen (beklemd) 06/01	-16.000	-11.000	-6.000	-1.000
	<i>*Toevoeging aan exploitatie, afnemend jaarlijks met € 5.000. (2007/000; 1-10-2006)</i>	-16.000	-11.000	-6.000	-1.000
9091403	Incidentele doeleinden	233.014	322.625	33.414	33.414
	<i>*reservering ten behoeve van op te zetten beheerplan Kindcentrum</i>	25.973	29.666	33.414	33.414
	<i>* grenscorrectie (aanvulling tot 1miljn)</i>	207.041	292.959		
9100204	Huisvesting gem.huis en bieb (beklemd)	-8.793	-9.101	-9.419	-9.749
	<i>*40 jarige bijdrage investeringslasten</i>	-25.837	-25.837	-25.837	-25.837
	<i>*toevoeging bespaarde rente</i>	17.044	16.736	16.417	16.088
9100207	Kantoormeubilair vervanging	8.428	-4.226	-4.465	9.739
	<i>*Plankosten vervanging meubilair volgens beheerplan</i>	-1.306	-13.962	-14.203	
	<i>*Vaste jaarlijkse voeding</i>	9.734	9.736	9.738	9.739
9100209	Frictiekosten personeel	65.000	65.000	65.000	65.000
	<i>*Vaste jaarlijkse voeding</i>	65.000	65.000	65.000	65.000
9122138	Uitdiepen havens	25.552	25.552	25.552	25.552
	<i>*Bijdrage tlv exploitatie</i>	25.552	25.552	25.552	25.552
9131014	Economisch beleid	-18.048			
	<i>*Prestatieafpraak SUP 2015-2018 (Raad dec2015)</i>	-18.048			
9131016	Aanjaagfonds detailhandel (Ka2016)	50.000	50.000	50.000	50.000
	<i>*Ka2016 detailhandelsvisie 2015-2025 (raad 26 mei2016). structureel € 50.000 t.b.v. vulling aanjaagfonds en in 2017 éénmalig € 100.000 ten behoeve van investeringsregeling</i>	50.000	50.000	50.000	50.000
9153017	Binnensportaccommodaties	25.517	25.517	25.517	25.517
	<i>* reservering ten behoeve van onderhoudsplan de Noord</i>	18.912	18.912	18.912	18.912
	<i>* reservering ten behoeve van onderhoudsplan de Nagel</i>	6.605	6.605	6.605	6.605
9156070	Dekk.fonds Parel van Flevoland (beklemd)	-128.072	-128.072	-128.072	-128.072
	<i>*Bijdrage Historische steiger met havenvuur westelijke havendam</i>	-37.144	-37.144	-37.144	-37.144
	<i>*Bijdrage Oude Dorp autoluw t.b.v. toerisme</i>	-12.039	-12.039	-12.039	-12.039
	<i>*Bijdrage strandkiosk Parel/Flevoland</i>	-32.346	-32.346	-32.346	-32.346
	<i>*Bijdrage Toeristische routes Haven – Oude Dorp</i>	-12.548	-12.548	-12.548	-12.548
	<i>*Bijdrage Toeristeninfopunt en havenvoorzieningen Dormakade Parel/Flevo</i>	-33.995	-33.995	-33.995	-33.995

Reservemutaties per reserve		2018	2019	2020	2021
9158020	Speeltuinwerk	2.946	34.206	127.457	2.946
	<i>*Bijdrage inz. Fondsvorming onderhoud (2001/001; 14nov2000)</i>	2.946	2.946	2.946	2.946
	<i>* reservering ten behoeve van verplaatsing speelbos</i>		31.260	124.511	
9154118	Monumenten en beeldbepalende panden	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
	<i>*Dekking rente SVN B&W 5jun2013.03831 (Gelet op ontwikkeling in deelname, zal 2020 laatste jaar worden).</i>	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
9161023	Sociale Uitkeringsregelingen	128.602	128.602	128.602	128.602
	<i>*Toevoeging inzake nieuwe opzet BBZ</i>	128.602	128.602	128.602	128.602
9180041	Afvalstoffenheffing	-99.495	-100.000		
	<i>* Sluitend maken expl.afvalst.</i>	505			
	<i>* Korting op aanslag afvalstoffenheffing amendement 2014-2 voor 2015 t/m 2018. Bij kadernota 2017 verlengt tot en met 2019</i>	-100.000	-100.000		
9183032	Grondzaken	-57.779	-37.779	-37.779	-37.779
	<i>* Dekking rente boekwaarde</i>				
	<i>-Loc Wilhelminaschool</i>	-20.672	-20.672	-20.672	-20.672
	<i>- Loc Meijer</i>	-3.250	-3.250	-3.250	-3.250
	<i>- Bedrijfspanen Oost</i>	-6.028	-6.028	-6.028	-6.028
	<i>- Gronden industrieterrein oud</i>	-20.000			
	<i>- Panden Westgat Pul</i>	-7.829	-7.829	-7.829	-7.829
Totaal reservemutaties		289.815	478.018	493.960	163.171

Blauw: de baten zijn groter dan de lasten of de toevoeging aan de reserves is groter dan de onttrekking van de reserves

Rood: de baten zijn kleiner dan de lasten of de toevoeging aan de reserves is kleiner dan de onttrekking van de reserves

Overhead

Een belangrijk nieuw aspect van BBV-nieuw betreft de verantwoording van de overhead. Voorheen was het gebruikelijk de overhead om te slaan op de directe loonkosten en in totaliteit dan door te belasten naar de diverse programma's. Vanaf 2018 dient de overhead op een afzonderlijk taakveld en zodoende op een afzonderlijk programma te worden verantwoord.

Het BBW-nieuw definieert overhead als volgt: "de overhead betreft alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Daarom kiezen we ook in 2018 voor omslag over de directe loonkosten omdat de overhead feitelijk ter ondersteuning dient van het direct productief personeel.

In ons geval is het taakveld overhead onder programma 1 verantwoord. BBV-nieuw staat wel toe dat de overhead wel doorbelast wordt aan grondexploitatie en investeringen. Die doorbelasting is gesaldeerd met het in onderstaande overzicht vermelde bedrag aan overhead.

Raming overheadkosten		5.188.408	A
Personeelslasten op overhead	2.523.055		
Overige d&l	2.665.353		

Overhead o.b.v. personeelslasten

Personeelslasten	8.753.866		
Personeelslasten taakvelden		6.230.811	B
Overheadspercentage		83,3%	A/B

(de toename t.o.v. vorig jaar heeft te maken met apparaatskosten bestuur welke vorig jaar nog als direct productief werd aangemerkt maar vanaf BBVnieuw als overhead dient te worden geraamd. Ook de managers vallen nu voor 100% onder overhead, terwijl ze vorig jaar nog als direct productief werden aangemerkt. Verder is er van de overige kostenplaatsen verhoudingsgewijs ook meer aan de overheadstrijkstok blijven hangen, dan dat als directe kosten aan taakvelden kon worden toegerekend.)

Specificatie overhead

HBO personeel	1.518.590		
MBO en LBO personeel	1.211.377		
Overig personeelsbudget	785.938		
Voorlichting	66.931		
Representatie	23.709		
Ondernemingsraad	7.665		
ICT (indirecte kosten)	945.976		
Huisvesting	482.543		
Algemene kosten	<u>479.739</u>	5.522.469	

Af:

Grondexploitatie	246.561		
Investeringen/projecten	<u>87.499</u>	334.061	

Saldo taakveld 0.4 Overhead **5.188.408**

NB: De hier opgesomde budgetten betreffen **indirecte** kosten. Zo zijn er van ICT en huisvesting ook kosten direct aan taakvelden toegerekend.

BATEN EN LASTEN PER PROGAMMA**3.4**

1 Bestuur en dienstverlening	Rekening	Begr.actueel	Begr.Nieuw	Meerjarenbegroting		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<u>Totaal, inclusief reservemutaties</u>						
Lasten	4.137.581	7.611.180	6.180.714	6.494.147	6.725.232	7.164.073
Baten	-466.052	-1.998.309	-507.425	-524.880	-526.948	-514.602
Saldo	3.671.529	5.612.872	5.673.289	5.969.267	6.198.284	6.649.471
<u>Waarvan reservemutaties</u>						
Toevoegingen			74.734	74.736	74.738	74.739
Onttrekkingen			-27.143	-39.799	-40.039	-25.837
Per saldo			47.592	34.937	34.698	48.903

Overhead

Aangezien de overhead niet betrokken is in de toerekening apparaatskosten, wordt hier het bedrag van de overhead op de directe loonkosten weergegeven.

Directe loonkosten		1.309.389
Overhead	83,3%	1.090.331

Overhead op activa

De loonkosten activa worden verantwoord op investeringsposten. Komen dus niet ten laste van de exploitatie.

Directe loonkosten		105.079
Overhead	83,3%	87.499

Toelichting mutaties begroting 2018 versus actuele begroting 2017

Prijsmutatie	32.252
<i>Derdenbudgetten zijn op basis van de uitgangspunten verhoogd met 1,6%</i>	
Activa	1.623
<i>Wegens hogere vervangingslasten dan vrijvallende</i>	
Loonkosten	-351.004
<i>Herverdeling loonkosten over alle programma's op basis van herijkte toerekening. In de loonkostenmutaties is ook dekking uit beschikbare budgetten, zoals stelpost salarismaatregelen verwerkt.</i>	
Beleid	80.000
<i>Beleidsmutaties komen over het algemeen uit de kadernota. Het nieuwe budget wat onder dit programma is opgenomen betreft de zogenaamde Banenafpraak, onderdeel van de Participatiewet. Hierin hebben overheid en bedrijfsleven afgesproken samen voor 2026 in totaal 125.000 nieuwe banen te hebben gecreëerd voor mensen die niet zelf in hun inkomen kunnen voorzien. Lukt dat niet, dan volgen sancties middels een quotumheffing. Hiervoor was nog niet een specifiek budget opgenomen.</i>	
Technische mutaties	-19.702
<i>Deze mutaties betreffen onder andere correcties met andere programma's.</i>	
Aanvaard beleid	308.469
<i>Dit betreft het in de vorige meerjarenbegroting reeds aanvaarde beleid van 2018 ten opzichte van 2017</i>	
Diversen	8.780
Toename budget	60.417

Reserve	Omschrijving (toevoeging= +; onttrekking= -)	2018	2019	2020	2021
9100204	Huisvesting gem.huis en bieb (beklemd)				
	*40 jarige bijdrage investeringslasten	-25.837	-25.837	-25.837	-25.837
9100207	Kantoormeubilair vervanging				
	*Plankosten vervanging meubilair volgens beheerplan	-1.306	-13.962	-14.203	
	*Vaste jaarlijkse voeding	9.734	9.736	9.738	9.739
9100209	Fictiekosten personeel				
	*Vaste jaarlijkse voeding	65.000	65.000	65.000	65.000
		47.592	34.937	34.698	48.903

2 Sociaal domein	Rekening	Begr.actueel	Begr.Nieuw	Meerjarenbegroting		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<u>Totaal, inclusief reservemutaties</u>						
Lasten	21.477.084	19.571.060	18.625.811	18.358.375	18.063.171	18.161.420
Baten	-14.779.053	-13.141.422	-12.268.554	-12.004.698	-11.685.920	-11.633.388
Saldo	6.698.031	6.429.638	6.357.257	6.353.677	6.377.252	6.528.032
<u>Waarvan reservemutaties</u>						
Toevoegingen			154.575	158.268	162.016	162.016
Onttrekkingen						
Per saldo			154.575	158.268	162.016	162.016

Overhead

Aangezien de overhead niet betrokken is in de toerekening apparaatskosten, wordt hier het bedrag van de overhead op de directe loonkosten weergegeven.

Directe loonkosten		1.031.020
Overhead	83,3%	858.532

Toelichting mutaties begroting 2018 versus actuele begroting 2017

Prijsmutatie

Voor wat betreft de budgetten sociaal domein is geen prijsmutatie toegepast vanwege het budgettair neutrale principe met de rijksuitkering.

Activa

Slechts budgettair neutrale mutaties

Loonkosten 150.708

Herverdeling loonkosten over alle programma's op basis van herijkte toerekening. In de loonkostenmutaties is ook dekking uit beschikbare budgetten, zoals stelpost salarismaatregelen verwerkt.

Beleid

Beleidsmutaties komen over het algemeen uit de kadernota. Op dit programma geen beleidsmutaties

Technische mutaties 1.949

Een taakbudget uit het gemeentefonds om tegemoet te komen aan de meerkosten die het toezicht op de nieuwe kwaliteitseisen, zoals pedagogisch beleid en veiligheid, vanwege de wet IKK met zich meebrengt.

Aanvaard beleid -225.436

Dit betreft het in de vorige meerjarenbegroting reeds aanvaarde beleid van 2018 ten opzichte van 2017

Diversen 398

Afname budget

-72.381

Reserve	Omschrijving (toevoeging= +; onttrekking= -)	2018	2019	2020	2021
9161023	Sociale Uitkeringsregelingen				
	*Toevoeging inzake nieuwe opzet BBZ	128.602	128.602	128.602	128.602
9091403	Incidentele doeleinden				
	*reservering ten behoeve van op te zetten beheerplan Kindcentrum	25.973	29.666	33.414	33.414
		154.575	158.268	162.016	162.016

3 Ruimte en ontwikkeling	Rekening	Begr.actueel	Begr.Nieuw	Meerjarenbegroting		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<u>Totaal, inclusief reservemutaties</u>						
Lasten	6.814.484	7.373.964	9.462.299	7.932.493	5.643.114	5.646.576
Baten	-6.001.397	-6.343.718	-8.686.305	-7.078.855	-5.080.031	-5.081.225
Saldo	813.087	1.030.246	775.994	853.638	563.083	565.352
<u>Waarvan reservemutaties</u>						
Toevoegingen			207.041	292.959		
Onttrekkingen			-57.779	-37.779	-37.779	-37.779
Per saldo			149.262	255.180	-37.779	-37.779

Overhead

Aangezien de overhead niet betrokken is in de toerekening apparaatskosten, wordt hier het bedrag van de overhead op de directe loonkosten weergegeven.

			Grex	Totaal
Directe loonkosten		640.920	296.098	937.018
Overhead	83,3%	533.695	246.561	780.257

Toelichting mutaties begroting 2018 versus actuele begroting 2017

Prijsmutatie					3.182
<i>Derdenbudgetten zijn op basis van de uitgangspunten verhoogd met 1,6%</i>					
Activa					
<i>Slechts budgettair neutrale mutaties</i>					
Loonkosten					62.385
<i>Herverdeling loonkosten over alle programma's op basis van herijkte toerekening. In de loonkostenmutaties is ook dekking uit beschikbare budgetten, zoals stelpost salarismaatregelen verwerkt.</i>					
Beleid					207.041
<i>* Ten behoeve van de gewenste grenscorrectie, is op basis van bestuurlijke afspraken daarover 1 miljoen nodig. In de kadernota was reeds € 500.000 opgenomen. Gelet op de begrotingssaldi kan in 2018 € 207.041 en 2019 € 292.959 worden gereserveerd.</i>					
Technische mutaties					0
<i>Slechts budgettair neutrale mutaties.</i>					
Aanvaard beleid					-526.860
<i>Dit betreft het in de vorige meerjarenbegroting reeds aanvaarde beleid van 2018 ten opzichte van 2017.</i>					
Diversen					0
Afname budget					-254.252

Reserve	Omschrijving (toevoeging= +; onttrekking= -)	2018	2019	2020	2021
9183032	Grondzaken				
	* Dekking rente boekwaarde				
	-Loc Wilhelmina school	-20.672	-20.672	-20.672	-20.672
	- Loc Meijer	-3.250	-3.250	-3.250	-3.250
	- Bedrijfspanen Oost	-6.028	-6.028	-6.028	-6.028
	- Gronden industrieterrein oud	-20.000			
	- Panden Westgat Pul	-7.829	-7.829	-7.829	-7.829
9091403	Incidentele doeleinden	207.041	292.959		
	* grenscorrectie (aanvulling tot 1 mln.)				
		149.262	255.180	-37.779	-37.779

4 Leefomgeving	Rekening	Begr.actueel	Begr.Nieuw	Meerjarenbegroting		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<u>Totaal, exclusief reservemutaties</u>						
Lasten	9.001.763	8.046.372	7.548.536	7.652.792	7.709.142	7.766.392
Baten	-5.144.873	-3.987.427	-3.895.379	-3.990.053	-4.010.239	-4.030.748
Saldo	3.856.890	4.058.945	3.653.157	3.662.739	3.698.903	3.735.643

Waarvan reservemutaties

Toevoegingen						
Onttrekkingen			-99.495	-100.000		
Per saldo			-99.495	-100.000		

Overhead

Aangezien de overhead niet betrokken is in de toerekening apparaatskosten, wordt hier het bedrag van de overhead op de directe loonkosten weergegeven.

Totale loonkosten		1.629.906
Overhead	83,3%	1.357.226

Toelichting mutaties begroting 2018 versus actuele begroting 2017

Prijsmutatie		47.199
<i>Derdenbudgetten zijn op basis van de uitgangspunten verhoogd met 1,6%</i>		
Activa		-22.361
<i>Betreft technische mutatie (directe verantwoording vrijval kapitaallasten van tractie in plaats van onder overhead)</i>		
Loonkosten		36.201
<i>Herverdeling loonkosten over alle programma's op basis van herijkte toerekening. In de loonkostenmutaties is ook dekking uit beschikbare budgetten, zoals stelpost salarismaatregelen verwerkt.</i>		
Beleid		
Technische mutaties		35.863
<i>Toepassen prijsmutatie op voeding beheervoorzieningen</i>		
Aanvaard beleid		-475.089
<i>Dit betreft het in de vorige meerjarenbegroting reeds aanvaarde beleid van 2018 ten opzichte van 2017</i>		
Diversen		-27.601
Afname budget		-405.788

Reserve	Omschrijving (toevoeging= +; onttrekking= -)	2018	2019	2020	2021
9180041	Afvalstoffenheffing				
	* Sluitend maken expl.afvalst.	505			
	* Korting op aanslag afvalstoffenheffing amendement 2014-2 voor 2015 t/m 2018. Bij kadernota 2017 verlengt tot en met 2019	-100.000	-100.000		
		-99.495	-100.000		

5 Economie en samenleving	Rekening	Begr.actueel	Begr.Nieuw	Meerjarenbegroting		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021

Totaal, exclusief reservemutaties

Lasten	5.929.133	5.424.436	4.460.467	4.506.061	4.622.598	4.521.676
Baten	-3.931.288	-2.488.504	-2.292.815	-2.266.099	-2.276.118	-2.286.376
Saldo	1.997.845	2.935.932	2.167.652	2.239.962	2.346.481	2.235.300

Reservemutaties

Toevoegingen			109.015	140.275	233.525	109.015
Onttrekkingen			-178.120	-145.072	-140.072	-135.072
Per saldo			-69.105	-4.797	93.454	-26.057

Overhead

Aangezien de overhead niet betrokken is in de toerekening apparaatskosten, wordt hier het bedrag van de overhead op de directe loonkosten weergegeven.

Totale loonkosten			1.162.295			
Overhead	83,3%		967.845			

Toelichting mutaties begroting 2018 versus actuele begroting 2017

Prijsmutatie						2.436
<i>Derdenbudgetten zijn op basis van de uitgangspunten verhoogd met 1,6%.</i>						
Activa						-6.938
<i>Betreft vrijval kapitaallasten.</i>						
Loonkosten						69.422
<i>Herverdeling loonkosten over alle programma's op basis van herijkte toerekening. In de loonkostenmutaties is ook dekking uit beschikbare budgetten, zoals stelpost salarismaatregelen verwerkt.</i>						
Beleid						25.232
<i>* Deelname regio Zwolle (1310000/443341) (basis:€1,23 p.inw); o.b.v. B&W 16jun2015 diende deelname in 2017 geëvalueerd. Budget incidenteel toegekend t/m 2017 € 13.000 ten laste van investeringsfonds. Vanaf 2018 geen budget meer beschikbaar. De bijdrage wordt aangevraagd op € 1,23 per inwoner</i>						
Technische mutaties						-13.969
<i>Correcties op budgetten met andere programma's</i>						
Aanvaard beleid						-870.814
<i>Dit betreft het in de vorige meerjarenbegroting reeds aanvaarde beleid van 2018 ten opzichte van 2017</i>						
Diversen						26.350
Afname budget						-768.280

Reserve	Omschrijving (toevoeging= +; onttrekking= -)	2018	2019	2020	2021
9091401	Algemene reserve				
	*Terugstorten bibliotheek middels korting op subsidie van éénmalige bijdrage 2012, in 10 jaarlijkse termijnen t/m 2022. (2012/011; jun2012)	5.000	5.000	5.000	5.000
	*Ombuigingsvoorstel 27juni; amendement: incidentele dekking afbouwende subsidie SUP t/m 2018	-10.000			
9122138	Uitdiepen havens				
	*Bijdrage tlv exploitatie	25.552	25.552	25.552	25.552
9153017	Binnensportaccommodaties				
	* reservering ten behoeve van onderhoudsplan de Noord	18.912	18.912	18.912	18.912
	* reservering ten behoeve van onderhoudsplan de Nagel	6.605	6.605	6.605	6.605
9156070	Dekk.fonds Parel van Flevoland (beklemd)				
	*Bijdrage Historische steiger met havenvuur westelijke havendam	-37.144	-37.144	-37.144	-37.144
	*Bijdrage Oude Dorp autoluw t.b.v. toerisme	-12.039	-12.039	-12.039	-12.039
	*Bijdrage strandkiosk ParelVFlevoland	-32.346	-32.346	-32.346	-32.346
	*Bijdrage Toeristische routes Haven – Oude Dorp	-12.548	-12.548	-12.548	-12.548
	*Bijdrage Toeristeninfopunt en havenvoorzieningen Dormakade ParelVFlevo	-33.995	-33.995	-33.995	-33.995
9158020	Speeltuinwerk				
	*Bijdrage inz. Fondsvorming onderhoud (2001/001; 14nov2000)	2.946	2.946	2.946	2.946
9154118	Monumenten en beeldbepalende panden				
	*Dekking rente SVN B&W 5jun2013.03831 (Gelet op ontwikkeling in deelname, zal 2020 laatste jaar worden).	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
9091402	Vitens aandelen (beklemd) 06/01				
	*Toevoeging aan exploitatie, afnemend jaarlijks met € 5.000. (2007/000; 1-10-2006)	-16.000	-11.000	-6.000	-1.000
9131014	Economisch beleid				
	*Prestatieafpraak SUP 2015-2018 (Raad dec2015)	-18.048			
9131016	Aanjaagfonds detailhandel (Ka2016)				
	*Ka2016 detailhandelsvisie 2015-2025 (raad 26 mei2016). structureel € 50.000 t.b.v. vulling aanjaagfonds en in 2017 éénmalig € 100.000 ten behoeve van investeringsregeling	50.000	50.000	50.000	50.000
		-69.105	-36.057	-31.057	-26.057

6 Financiën	Rekening	Begr.actueel	Begr.Nieuw	Meerjarenbegroting		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<u>Totaal, exclusief reservemutaties</u>						
Lasten	1.438.912	1.281.086	818.526	841.397	1.077.964	1.149.761
Baten	-19.724.571	-21.348.720	-19.445.876	-19.920.680	-20.261.966	-20.863.559
Saldo	-18.285.659	-20.067.633	-18.627.349	-19.079.283	-19.184.002	-19.713.798
<u>Reservemutaties</u>						
Toevoegingen			106.648	25.459	16.417	16.088
Onttrekkingen			338	108.971	225.154	
Per saldo			106.986	134.430	241.571	16.088

Overhead

Aangezien de overhead niet betrokken is in de toerekening apparaatskosten, wordt hier het bedrag van de overhead op de directe loonkosten weergegeven.

Totale loonkosten		108.703
Overhead	83,3%	90.517

Toelichting mutaties begroting 2018 versus actuele begroting 2017

Prijsmutatie -85.069

Derdenbudgetten zijn op basis van de uitgangspunten verhoogd met 1,6%. Op dit programma wordt de betreffende stelpost verlaagd

Activa

Betreft technische mutatie (directe verantwoording vrijval kapitaallasten van tractie in plaats van onder overhead)

Loonkosten 10.769

Herverdeling loonkosten over alle programma's op basis van herijkte toerekening. In de loonkostenmutaties is ook dekking uit beschikbare budgetten, zoals stelpost salarismaatregelen verwerkt.

Technische mutaties -288.990

Betreft verwerking septembercirculaire, hogere uitkering. Verder is op dit programma de stelpost nieuw beleid afgeraamd naar 0, tegenover invulling op de diverse budgetten.

Aanvaard beleid 1.789.730

Dit betreft het in de vorige meerjarenbegroting reeds aanvaarde beleid van 2018 ten opzichte van 2017

Diversen 13.844

Toename budget **1.440.284**

Reserve	Omschrijving (toevoeging= +; onttrekking= -)	2018	2019	2020	2021
9091401	Algemene reserve				
	* Ter dekking van de begroting 2017-2020 was in 2017 onttrokken aan de algemene reserve € 489.754. In de jaren 2018 t/m 2020 is weer aan toevoeging geraamd € 334.463.	338	108.971	225.154	
	* Incidenteel saldo begroting 2016-2019	89.604	8.723		
9100204	Huisvesting gem.huis en bieb (beklemd)	17.044	16.736	16.417	16.088
		106.986	134.430	241.571	16.088

De ontwikkeling van de financieringspositie is bepalend voor de toekomstige ontwikkeling van de omvang van de leningenportefeuille (het lang vreemd vermogen). Uit de hierna volgende investerings- en financieringsstaat blijken de verwachte financieringstekort/-overschot voor de jaren 2016 tot en met 2021. Eventuele tekorten worden afgedekt door middel van het aantrekken van langlopende kasgeldleningen (kort vreemd vermogen).

Bedragen (x € 1.000)	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
(Im-)materiële vaste activa	57.668	62.483	62.983	63.483	71.483	71.983
Financiële vaste activa	10.099	9.820	9.542	9.263	8.985	8.706
Totaal vaste activa	67.767	72.303	72.525	72.746	80.467	80.689
Voorraden (OHV)	11.787	28.561	25.061	27.561	25.061	27.561
TOTAAL VASTE ACTIVA EN VOORRADEN (A)	79.554	100.865	97.586	100.307	105.529	108.250
<i>Eigen vermogen:</i>						
Algemene reserve	3.114	2.759	2.844	2.967	3.197	3.202
Bestemmingsreserves	27.482	25.794	25.999	26.354	26.618	26.776
<i>Vreemd vermogen:</i>						
Voorzieningen	9.291	9.267	9.454	9.792	10.139	10.731
Langlopende leningen (> 1 jaar)	53.489	67.528	69.546	67.093	69.605	69.616
TOTAAL FINANCIERINGSMIDDELEN (B)	93.375	105.348	107.843	106.207	109.559	110.326
FINANCIERINGSTEKORT/-OVERSCHOT (A-B)	13.821	4.484	10.257	5.899	4.030	2.075

Blauw: er zijn voldoende middelen beschikbaar

Rood: er zijn onvoldoende middelen beschikbaar

Voor de berekening van de financieringslasten wordt uitgegaan van:

- de door de budgethouders aangegeven uitputtingsritmes voor kredieten, reserves en voorzieningen.
- de vastgestelde cashflows van de lopende grondexploitaties.
- de aanname dat de uitgaven gelijk verdeeld zijn over het jaar.
- een rentepercentage voor kort geld van 3 %.
- een rentepercentage voor lang geld van 3 %.
- een "omslagrente" van 3 % voor de investeringen.
- het ten laste brengen van de rente 'tijdens de bouw' aan het krediet.
- ramingen uit de financiële begroting zijn gebaseerd op: ramingen meerjarenschijf 2018 van de begroting 2017, inclusief de begrotingswijzigingen tot en met juni 2017, waaronder de verwerking van de kadernota en de 1^e tussenrapportage.
- investeringsplan 2018-2021, zoals met de programmabegroting wordt vastgesteld.
- geraamde dotaties en onttrekkingen aan reserves en voorzieningen zoals met deze programmabegroting wordt vastgesteld.

3.6 STAND EN VERLOOP RESERVES

Hieronder volgt een overzicht van het geprognosticeerde verloop van alle reserves en geeft inzicht in de beginstand, mutaties en de eindstanden voor de periode 2016-2021. Voor wat betreft de mutaties wordt verwezen naar de programmatoelichtingen.

Reserves (x € 1.000)	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
Algemene reserve						
Stand per 1 januari	3.089	3.114	2.759	2.844	2.967	3.197
Toevoegingen/onttrekkingen	25	-354	85	123	230	5
Stand per 31 december	3.114	2.759	2.844	2.967	3.197	3.202
Beklemdes reserves						
Stand per 1 januari	9.012	10.283	7.992	7.975	8.039	7.918
Toevoegingen/onttrekkingen	1.271	-2.292	-17	64	-121	-102
Stand per 31 december	10.283	7.992	7.975	8.039	7.918	7.817
Overige bestemmingsreserves						
Stand per 1 januari	12.234	17.199	17.803	18.024	18.315	18.700
Toevoegingen/onttrekkingen	4.965	604	222	291	384	260
Stand per 31 december	17.199	17.803	18.024	18.315	18.700	18.960
Resultaat boekjaar	1.248	0	0	0	0	0
Totaal reserves						
Stand per 1 januari	24.528	30.790	28.553	28.843	29.321	29.815
Toevoegingen/onttrekkingen	6.261	-1.988	290	478	494	163
Stand per 31 december	30.790	28.553	28.843	29.321	29.815	29.978

De beklemdes reserves betreffen die reserves, welke bij andere aanwending budgettaire gevolgen hebben. De mutaties op de reserves zijn gebaseerd op besluitvorming van uw raad (begrotingswijzigingen). Hierbij is er van uitgegaan dat volledige realisatie van de onttrekkingen zal plaatsvinden.

Blauw: de toevoeging aan de reserves is groter dan de onttrekking van de reserves

Rood: de toevoeging aan de reserves is kleiner dan de onttrekking van de reserves

3.7 STAND EN VERLOOP VOORZIENINGEN

Hieronder volgt een overzicht van het geprognosticeerde verloop van de voorzieningen per programma weergegeven. Het overzicht geeft inzicht in de beginstand, mutaties en de eindstanden.

Voorzieningen (x € 1.000)	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
Stand per 1 januari	9.860	9.291	9.267	9.454	9.792	10.139
Toevoegingen	1.738	2.720	1.628	1.714	1.750	1.722
Onttrekkingen	2.308	2.744	1.441	1.376	1.403	1.130
Mutaties boekjaar	-569	-24	187	338	347	592
Stand per 31 december	9.291	9.267	9.454	9.792	10.139	10.731

Blauw: de toevoeging aan de voorzieningen is groter dan de onttrekking van de voorzieningen

Rood: de toevoeging aan de voorzieningen is kleiner dan de onttrekking van de voorzieningen

Het beleid is dat voor iedere nieuwe investering een afzonderlijk krediet bij uw raad wordt gevraagd en in de structurele dekking van de daarbij behorende lasten voorzien moet zijn of worden. Ten aanzien van vervangingsinvesteringen is het beleid dat de investeringslasten bij het desbetreffende programma worden geraamd. Vaststelling door de raad impliceert dat geen afzonderlijk raadsbesluit tot beschikbaarstelling van deze kredieten behoeft te worden genomen. Of in enig jaar tot daadwerkelijke vervanging wordt overgegaan is ter beoordeling van ons college. In bijlage 3 is het gedetailleerde overzicht opgenomen ter vaststelling.

Hierna volgt een overzicht van de investeringsmutaties tot nu en de begrote boekwaarde per 1 januari van het begrotingsjaar.

Omschrijving	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
Immateriële vaste activa						
Stand per 1 januari	28	0	0	0	0	0
Vermeerdering/vermindering	348	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	376	0	0	0	0	0
Stand per 31 december	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa						
Stand per 1 januari	61.951	57.668	62.483	62.983	63.483	71.483
Investeringen	5.011	6.325	2.000	1.987	9.487	1.987
(Des-)investeringen	7.948	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	1.347	1.509	1.500	1.487	1.487	1.487
Stand per 31 december	57.668	62.483	62.983	63.483	71.483	71.983
Financiële vaste activa						
Stand per 1 januari	19.926	10.099	9.820	9.542	9.263	8.985
(Des-)investeringen	31	0	0	0	0	0
Verminderingen/aflossingen	9.859	279	279	279	279	279
Stand per 31 december	10.099	9.820	9.542	9.263	8.985	8.706
Vorraden						
Stand per 1 januari	13.580	13.580	28.561	25.061	27.561	25.061
Mutaties	-1.793	14.981	-3.500	2.500	-2.500	2.500
Stand per 31 december	11.787	28.561	25.061	27.561	25.061	27.561
Totaal						
Stand per 1 januari	95.485	81.347	100.865	97.586	100.307	105.529
Vermeerdering/vermindering	-3.324	14.703	-3.779	2.221	-2.779	2.221
Afschrijvingen	1.723	1.509	1.500	1.487	1.487	1.487
Stand per 31 december	90.438	94.540	95.586	98.321	96.042	106.264

De immateriële activa betreffen met name geactiveerde ontwikkelingskosten van ophanden zijnde projecten. De materiële activa betreffen geactiveerde investeringen met economisch en maatschappelijk nut. De financiële activa betreffen met name doorverstrekte geldleningen aan deelnemingen. Met de voorraden wordt bedoeld op de complexen die op dit moment in exploitatie zijn.

De investeringen (en de mutaties daarop) zijn gebaseerd op besluitvorming van uw raad (de investeringsplanning en begrotingswijzigingen). Bij deze besluitvorming wordt, in de daarbij behorende planning, voor de begroting een inschatting gemaakt van het jaar van ingebruikname van de investering. De structurele lasten worden opgenomen in de begroting van het gebruiksjaar van de investering. Verder wordt er aangenomen dat de investering volledig is gerealiseerd. Bij (grote) investeringen kunnen door deze aanname afwijkingen optreden tussen de geplande en werkelijke realisatie. Deze afwijkingen en de eventuele invloed daarvan op het jaarbudget worden geanalyseerd en toegelicht bij de tussenrapportages en de jaarrekening. Dit staat dus los van het beeld dat wordt gegeven in de meerjarenbegroting. Hierin wordt het structurele begrotingsbeeld weergegeven.

3.9 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
--------------	------	------	------	------

Progr. 1 Bestuur en dienstverlening

Baten

120903 Apparaatskosten				
9100207 Kantoormeubilair vervanging; Plankosten vervanging meubilair volgens beheerplan	-1.306	-13.962	-14.203	
Totaal aan baten reserves	-1.306	-13.962	-14.203	

Progr. 2 Sociaal domein

Lasten en baten

Lasten

210512 Vreemdelingen, inburgering inhuur voor 2017 en 2018	29.000			
250204 Uitvoering leerplichtwet inhuur voor 2017 en 2018	16.250			
250205 Leerlingstimulering inhuur voor 2017 en 2018	39.000			
250206 Volwasseneneducatie inhuur voor 2017 en 2018	9.750			
Totaal aan lasten	94.000			

Progr. 3 Ruimte en ontwikkeling

Lasten en baten

Lasten

310107 Bouwgrondexploitaties				
* investeringen en rente boekwaarde inzake Zwolse Hoek 4	21.026	19.213	17.352	15.444
* investeringen en rente boekwaarde inzake Zwolse Hoek 5	114.769	89.309	63.187	36.385
* investeringen en rente boekwaarde inzake Oranjewijk fase 1	1.541.681			
* investeringen Zeewijk (afronding)	546.946			
* investeringen en rente boekwaarde inzake Oranjewijk fase 2	3.500.000	4.500.000	2.500.000	2.500.000
* rente boekwaarde inzake Gronden Indu oud	20.000			
* investering aanleg rotonde Zeewijk	500.000			
Totaal aan lasten	6.244.422	4.608.522	2.580.539	2.551.829

Baten

310107 Bouwgrondexploitaties				
* activering investeringslasten	-135.796	-108.522	-80.539	-51.829
* grondopbrengst inzake Oranjewijk fase 1	-1.541.681			
* grondopbrengst inzake Zeewijk (afronding)	-546.946			
* grondopbrengst inzake Oranjewijk fase 2	-3.500.000	-4.500.000	-2.500.000	-2.500.000
9283051 Voorziening rotonde Zeewijk inzake dekking aanleg rotonde Zeewijk	-500.000			
Totaal aan lasten	-6.224.422	-4.608.522	-2.580.539	-2.551.829

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
<u>Incidentele reservemutaties</u>				
<i>Lasten</i>				
<u>310100</u> Bestemmings- en structuurplannen				
9091403 Incidentele doeleinden; reservering ten behoeve van grenscorrectie (aanvulling tot 1miljn ten opzichte van kadernota)	207.041	292.959		
Totaal aan lasten reserves	207.041	292.959		
<i>Baten</i>				
<u>310107</u> Bouwgrondexploitaties				
9183032 Grondzaken inzake dekking rente boekwaarde Gronden induoud	-20.000			
Totaal aan baten reserves	-20.000			

Progr. 4 Leefomgeving

Lasten en baten

Incidentele reservemutaties

Baten

<u>420800</u> Gemeentereiniging				
9180041 Afvalstoffenheffing: wegens korting op combinatieaanslag. Bij amendement kadernota 2017 verlengd t/m voor 2019	-100.000	-100.000		
9180041 Afvalstoffenheffing: wegens sluitend maken expl.afvalst.	505			
Totaal aan baten reserves	-99.495	-100.000		

Progr. 5 Economie en samenleving

Lasten en baten

Lasten

<u>510401</u> Haven bedrijfsmatig				
Projectkosten ontwikkeling gebied Triangel, met name Buitendijkse haven (uit kadernota 2016) Betreft incidentele last, dus vanaf 2022 valt deze post vrij!	101.600	103.226	104.877	106.555
<u>510407</u> Vreemdelingenverkeer				
* afbouwende subsidie SUP t/m 2018	10.000			
* prestatieafspraken SUP	18.048			
Totaal aan lasten	129.648	103.226	104.877	106.555

Incidentele reservemutaties

Lasten

<u>530207</u> Speeltuinen en weiden				
9158020 Speeltuinwerk* reservering ten behoeve van verplaatsing speelbos		31.260	124.511	
Totaal aan lasten reserves		31.260	124.511	

Baten

<u>510407</u> Vreemdelingenverkeer				
9091401 Algemene reserve: Ombuigingsvoorstel 27juni; amendement: incidentele dekking afbouwende subsidie SUP t/m 2018	-10.000			
9131014 Economisch beleid; dekking prestatieafspraken SUP	-18.048			
Totaal aan baten reserves	-28.048			

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Progr. 6 Financiën				
<u>Incidentele reservemutaties</u>				
<i>Lasten</i>				
<u>621004</u> Overige baten en lasten				
9091401 AlgRes;Saldi begroting 2015-2018	89.604	8.723		
Totaal aan lasten reserves	89.604	8.723		
<i>Baten</i>				
<u>621004</u> Overige baten en lasten				
9091401 Algemene reserve: Incidenteel begrotingsaldi uit begroting 2017-2020.	338	108.971	225.154	
Totaal aan baten reserves	338	108.971	225.154	
<hr/>				
Totaal aan lasten	6.468.070	4.711.748	2.685.416	2.658.384
Totaal aan baten	-6.224.422	-4.608.522	-2.580.539	-2.551.829
Totaal aan reservetoevoeging	296.645	332.942	124.511	
Totaal aan reserve onttrekking	-148.511	-4.991	210.951	
Per saldo	391.782	431.177	440.339	106.555

Blauw: de baten zijn groter dan de lasten of
de toevoeging aan de reserves is groter dan de onttrekking van de reserves

Rood: de baten zijn kleiner dan de lasten of
de toevoeging aan de reserves is kleiner dan de onttrekking van de reserves

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN**3.10**

Omschrijving	actuele		primitieve		primitieve	
	Rek2016	Begr2017	Begr2018	Begr2019	Begr2020	Begr2021
OZB gebruikers	583.935	645.035	692.418	713.916	735.845	758.212
OZB eigenaren	2.839.975	3.063.139	3.318.043	3.428.203	3.540.566	3.655.175
Toeristenbelasting	36.679	28.824	28.824	28.824	28.824	28.824
Hondenbelasting	60.489	62.000	62.000	62.000	62.000	62.000
Precario rechten	19.784	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000
Gemeentefonds (excl. WMO)	12.746.106	13.898.507	13.888.528	14.459.470	14.834.507	15.208.824
Gemeentefonds WMO (oud)	617.570	617.684	645.769	645.769	645.769	651.288
Gemeentefonds SD	9.198.502	9.432.016	9.181.070	8.887.099	8.603.103	8.151.956
Gemeentefonds Combinatiefuncties	122.640	120.888	120.888	120.888	120.888	120.888
Dividend (excl. garantstelling HVC)	174.446	113.738	118.275	118.275	118.275	118.275
Stelpost nog te nemen begrotingsmaatregelen	0	33.155	0	0	0	0
Totaal	26.400.126	28.032.985	28.073.815	28.482.444	28.707.777	28.773.442
Onvoorziene uitgaven (incidenteel)	0	33.823	45.388	45.388	157.000	159.000

3.11 STRUCTURELE RESERVEMUTATIES

STRUCTURELE RESERVEMUTATIES Per Programma	2018	2019	2020	2021
Progr. 1 Bestuur en dienstverlening				
<i>Lasten</i>				
9100207 Kantoormeubilair vervanging (beklemd): Vaste jaarlijkse voeding	9.734	9.736	9.738	9.739
9100209 Friciekosten personeel; Vaste jaarlijkse voeding (kadernota 2017)	65.000	65.000	65.000	65.000
Totaal toevoeging reserves	74.734	74.736	74.738	74.739
<i>Baten</i>				
9100204 Huisvesting gemeentehuis en bibliotheek: 40 jarige bijdrage investeringslasten	-25.837	-25.837	-25.837	-25.837
Totaal onttrekking reserves	-25.837	-25.837	-25.837	-25.837
Progr. 2 Sociaal domein				
<i>Lasten</i>				
9161023 Sociale uitkeringsregelingen (voorheen WWB) inzake nieuwe opzet BBZ	128.602	128.602	128.602	128.602
9091403 Incidentele doeleinden; reservering ten behoeve van op te zetten beheerplan Kindcentrum	25.973	29.666	33.414	33.414
Totaal toevoeging reserves	154.575	158.268	162.016	162.016
Progr. 3 Ruimte en ontwikkeling				
<i>Baten</i>				
9183032 Grondzaken inzake dekking rente boekwaarde Locatie Wilhelminaschool	-20.672	-20.672	-20.672	-20.672
Locatie Meijer	-3.250	-3.250	-3.250	-3.250
Bedrijfspanen Oost	-6.028	-6.028	-6.028	-6.028
Panden Westgat Pul	-7.829	-7.829	-7.829	-7.829
Totaal onttrekking reserves	-37.779	-37.779	-37.779	-37.779
Progr. 5 Economie en samenleving				
<i>Lasten</i>				
9122138 Uitdiepen havens: Bijdrage tlv exploitatie	25.552	25.552	25.552	25.552
9158020 Speeltuinwerk: Bijdrage inz. Fondsvorming onderhoud (2001/001; 14nov2000)	2.946	2.946	2.946	2.946
9153017 Binnensportaccommodaties; reservering ten behoeve van onderhoudsplan de Noord	18.912	18.912	18.912	18.912
9153017 Binnensportaccommodaties; reservering ten behoeve van onderhoudsplan de Nagel	6.605	6.605	6.605	6.605
9091401 Algemene reserve: terugstorten bibliotheek middels korting op subsidie van éénmalige bijdrage 2012, in 10 jaarlijkse termijnen t/m 2022. (2012/011; jun2012)	5.000	5.000	5.000	5.000
9131016 Aanjaagfonds detailhandel (Ka2016); Ka2016 detailhandelsvisie 2015-2025 (raad 26 mei2016). structureel € 50.000 t.b.v. vulling aanjaagfonds en in 2017 éénmalig € 100.000 ten behoeve van investeringsregeling	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal toevoeging reserves	109.015	109.015	109.015	109.015

STRUCTURELE RESERVEMUTATIES Per Programma	2018	2019	2020	2021
<i>Baten</i>				
9156070 Dekkingsfonds Parel van Flevoland (beklemd): Bijdrage Historische steiger met havenvuur westelijke havendam	-37.144	-37.144	-37.144	-37.144
9156070 Dekkingsfonds Parel van Flevoland (beklemd):				
*Bijdrage Toeristeninfopunt en havenvoorzieningen Dormakade ParelVflevo	-33.995	-33.995	-33.995	-33.995
*Bijdrage strandkiosk ParelVflevoland	-32.346	-32.346	-32.346	-32.346
*Bijdrage Toeristische routes Haven – Oude Dorp	-12.548	-12.548	-12.548	-12.548
*Bijdrage Oude Dorp autoluw t.b.v. toerisme	-12.039	-12.039	-12.039	-12.039
9091402 Vitens aandelen (beklemd: Toevoeging aan exploitatie, afnemend jaarlijks met € 5.000. (2007/000; 1-10-2006)	-16.000	-11.000	-6.000	-1.000
9154118 Monumenten en beeldbepalende panden: Dekking rente SVN	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Totaal onttrekking reserves	-150.072	-145.072	-140.072	-135.072

Progr. 6 Financiën				
<i>Lasten</i>				
9100204 Huisvesting gem.huis en bieb (beklemd); toevoeging bespaarde rente	17.044	16.736	16.417	16.088
Totaal aan lasten reserves	17.044	16.736	16.417	16.088

Totaal aan reservetoevoeging	355.367	358.754	362.185	361.857
Totaal aan reserve onttrekking	-213.687	-208.687	-203.687	-198.687
Per saldo	141.680	150.067	158.499	163.171

Blauw: de toevoeging aan de reserves is groter dan de onttrekking van de reserves

Rood: de toevoeging aan de reserves is kleiner dan de onttrekking van de reserves

RAADSBESLUIT

R

Dossiernummer: 2017-

De Raad van de gemeente Urk;

op voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Urk
d.d. 3 oktober 2017

gezien het advies van de commissie I, d.d. 17 oktober 2017

b e s l u i t:

de programmabegroting 2018 en de meerjarenbegroting 2018 - 2021 als volgt vast te stellen:

RECAPITULATIE	Rekening	Begr.actueel	Begr.Nieuw	Meerjarenbegroting		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lasten en baten voor bestemming						
Totaal van de lasten	40.267.290	45.928.816	46.444.341	45.093.570	43.354.525	44.048.040
Totaal van de baten	-47.776.952	-43.940.556	-46.734.155	-45.571.587	-43.848.484	-44.211.210
Resultaat voor bestemming	-7.509.662	1.988.260	-289.814	-478.017	-493.959	-163.170
Resultaatbestemming						
Bijdragen aan reserves	8.531.668	3.379.282	652.013	691.696	486.696	361.857
Bijdragen van reserves	-2.270.282	-5.367.542	-362.199	-213.678	7.263	-198.688
Saldo reservemutaties	6.261.386	-1.988.260	289.814	478.017	493.959	163.170
Lasten en baten na bestemming						
Totaal van de lasten	48.798.958	49.308.098	47.096.354	45.785.265	43.841.221	44.409.898
Totaal van de baten	-50.047.234	-49.308.098	-47.096.354	-45.785.265	-43.841.221	-44.409.898
Resultaat na bestemming	-1.248.276		0	0	0	0

Aldus besloten in de openbare vergadering van de Raad van de gemeente Urk van
9 november 2017

de griffier,

de voorzitter,

1. EMU-saldo
2. Overzicht prestatie-indicatoren
3. Investerings- en vervangingsplanning
4. Investeringsfonds en ZZL-gelden
5. Toezeggingen en moties
6. Strategische agenda colleges B&W Urk-NOP

B-1 EMU-SALDO

Het EMU-saldo is een in Europees verband gedefinieerd begrip waaruit het vorderingssaldo van de totale overheid blijkt. Dit is het saldo van middelen en bestedingen van transacties op lopende en kapitaalrekening. Op basis van afspraken tussen kabinet en lokale overheden is het voorschrift om het gemeentelijk EMU-saldo in de begroting op te nemen volgens hierna weergegeven tabel.

Omschrijving	rekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	x €	x €	x €	x €	x €	x €
	1000,-	1000,-	1000,-	1000,-	1000,-	1000,-
2016 Volgens realisatie tot en met sept. rekening 2016, aangevuld met raming resterende periode						
2017 Volgens begroting 2017						
2018 Volgens meerjarenraming begroting 2018						
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	7.510	-1.984	290	478	494	163
2 (+) Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.154	1.509	1.500	1.487	1.487	1.487
3 (+) Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	-123	678	191	351	334	607
4 (-) Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	5.011	6.325	2.000	1.987	9.487	1.987
5 (+) Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4						
6 (+) Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op exploitatie verantwoord	7.948	0	0	0	0	0
7 (-) Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)						
8 (+) Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord						
9 (-) Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen						
10 (-) Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten						
11 (-) Verkoop van effecten:						
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee	nee	nee
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?						
Berekend EMU-saldo	11.478	-6.125	-19	329	-7.172	270
EMU-referentiewaarde (max. toegestaan tekort)	-1.441	-1.465	-1.491	-1.518	-1.546	-1.574
Tekort (-); Overschot (+)	12.919	-4.660	1.472	1.847	-5.626	1.844

Blauw: er is sprake van een EMU-overschot

Rood: er is sprake van een EMU-tekort

OVERZICHT PRESTATIE-INDICATOREN

B-2

Maatschappelijke effecten		Kwaliteitsdoelstellingen	Productiecijfers	2015	2016	2017	2018
1. Bestuur en dienstverlening	Doorontwikkeling (digitale) bekendheid en dienstverlening Urk	Stabiliseren bedrijfs- en instellingsbezoeken door het college	Aantal bedrijfsbezoeken	50	10	10	10
			Aantal instellingsbezoeken	50	10	10	10
		Toename lobbyen en netwerken	Aantal netwerk bezoeken rijk	0	5	26	20
			Aantal netwerk bezoeken provincie	2	5	26	20
			Aantal netwerk bezoeken regio Zwolle	2	2	4	4
		Stabiliseren bezoeken aan burgers	Aantallen bezoeken aan burgers	50	50	50	50
		Toename aantal bezoekers website	Aantal geregistreerde bezoekers website (x 1.000)	-	77	90	100
		Afname analoge publicaties en producten (burgerzaken)	Aantal analoge producten	5.862	6.611	6.900	7.200
			Aantal beschikbare digitale producten	11	29	35	35
			Aantal digitale aanvragen	-	277	500	600
			Aantal digitale meldingen	-	346	550	700
			Aantal digitale publicaties	52	52	52	52
		Voldoen aan programma Digitaal 2017 en Agenda 2020	Percentage voldaan	20%	30%	30%	50%
		Stabiliseren wachttijd bij de balie	Gemiddelde wachttijd aan de balie (minuten)	5	5	5	5
	Vergroten betrokken en betrouwbare werkomgeving	Afname ziekteverzuimpercentage	percentage ziekteverzuim	2,1%	4,8%	4,0%	4,0%
			Toename gebruik gemeentelijk incidentenregister	Aantal gemelde incidenten	0	0	0
		Groei formatieplaatsen	Aantal formatieplaatsen	118	122	120	125
			Percentage formatiegroei	0%	4%	0%	4%
		Vergroot betrokkenheid burger bij bestuur	Aantal initiatiefvoorstellen burgers	5	0	10	10
			Aantal raadsvoorstellen		41	30	30
			Aantal bezoeken raadsleden	10	5	20	20
			Aantal raadsinformatie-bijeenkomsten	8	10	8	8
			Gem. aantal bezoekers webcam tijdens raads- en commissie-vergaderingen	12	40	100	50
			Aantal vastgestelde P&C documenten	5	5	5	5
		Groene kleur toezichtsregime IBT	Huisvesting statushouder	Groen	Groen	Groen	Groen
			WABO (Bouwen en milieu)	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje/groen
Ruimtelijke ordening	Groen		Groen	Groen	Groen		
Monumenten en archeologie	Oranje		Oranje	Groen	Groen		
Financiën	Oranje		Groen	Groen	Oranje		
Archieftoezicht	Rood		Rood	Oranje	Oranje/groen		
Stabilisatie aantal goedgekeurde raadsvoorstellen	Percentage goedgekeurde raadsvoorstellen	95%	100%	95%	95%		

Maatschappelijke effecten		Kwaliteitsdoelstellingen	Productiecijfers	2015	2016	2017	2018
2. Sociaal Domein	Vergroten van burgerkracht/ particuliere initiatieven; versterken van zelf organiserend vermogen van de samenleving	▪ Toename bewonersinitiatieven/ particuliere initiatieven.	aantallen initiatieven	52	52	125	75
		▪ Meer inwoners met een uitkering zijn aan het werk en/ of actief als vrijwilliger.	aantallen bijstandsgerechtigden met een re-integratiescholing of activeringstraject	63	86	91	100
			aantallen unieke bijstandsgerechtigden	125	116	130	140
		▪ Meer banen beschikbaar bij lokale werkgevers voor inwoners met een arbeidsbeperking.	Aantallen geplaatste inwoners met een arbeidsbeperking	4	11	16	22
		▪ Afname van het aantal WSW-geplaatsten	aantallen geplaatste WSW medewerkers	71	65	69	65
		▪ Het percentage inwoners > 19 jr. dat zich erg eenzaam voelt neemt af.	percentage dat zich matig/ernstig eenzaam voelt			26%	n.n.b.
		▪ Meer inwoners > 19 jr. bewegen actief.	percentage dat niet voldoet aan de norm			41%	n.n.b.
	▪ Meer inwoners met een beperking maken gebruik van het algemene ontmoetingsaanbod.	aantallen			12	12	
	Versterken van algemene voorzieningen als krachtige basis voor de sociale infrastructuur	▪ Meer afstemming tussen vraag en aanbod huisvesting voor inwoner, sociaal maatschappelijke organisaties en onderwijs.	Twee jaarlijkse leerlingenprognose	n.v.t.	ja	n.v.t.	ja
			Aantal statushouders	35	48	28	7
			Aantal huurwoningen			n.n.b.	n.n.b.
		▪ Toename vrijwilligers Caritas	Aantal geregistreerde vrijwilligers	685		n.n.b.	n.n.b.
		▪ Meer vrijwilligers maken gebruik van het scholingsaanbod.	Aantal deelnemers scholingsaanbod			n.n.b.	n.n.b.
		▪ Meer inwoners zijn actief op de vacaturebank voor vrijwilligers van Caritas.	Aantal gebruikers vacaturebank	685		n.n.b.	n.n.b.
		▪ Meer inwoners met een beperking en kwetsbare ouderen maken gebruik van vrijwillig vervoer.	Aantal gebruikers vrijwillig vervoer	425		n.n.b.	n.n.b.
		▪ Toename mantelzorgers.	Aantal geregistreerde mantelzorgers	381		n.n.b.	n.n.b.
		▪ Meer mantelzorgers maken gebruik van het ondersteuningsaanbod.	Aantal gebruikers ondersteuningsaanbod	519		n.n.b.	n.n.b.
		▪ Afname van het percentage mantelzorgers dat zich zwaar belast voelt.	Percentage zwaar overbelaste mantelzorgers			12%	n.n.b.
	▪ Meer jongeren doen een maatschappelijke stage.	Aantal maatschappelijke stages	30				
	Jongeren groeien gezond en veilig op; ontwikkelen hun talenten en participeren in de samenleving	▪ Minder jongeren maken gebruik van specialistische maatwerkondersteuning.	Aantal unieke jongeren met een maatwerkvoorziening Jeugdwet, nieuwe instroom	96			
			Aantal unieke jongeren met een maatwerkvoorziening Jeugdwet, herindicatie	211			
			Aantal unieke jongeren leerlingenvervoer	195	185		
		▪ Meer jongeren met een beperking nemen deel aan regulier onderwijs.	Aantal jongeren speciaal onderwijs	41			
		▪ Afname van gedwongen hulpverlening.	Aantal onder toezichtstellingen	34			
			Aantal jongeren met een maatregel, jeugdreclassering	4			
		▪ Minder jongeren betrokken bij huiselijk geweld/ kindermishandeling.	Aantallen adviezen Veilig Thuis	89	52	21	
			Aantallen meldingen Veilig Thuis	57	44	22	
			Aantallen onderzoeken Veilig Thuis	11	8	1	
			Aantallen crisistracten Veilig Thuis	7	2	0	

Maatschappelijke effecten		Kwaliteitsdoelstellingen	Productiecijfers	2015	2016	2017	2018
2. Sociaal Domein	Jongeren groeien gezond en veilig op; ontwikkelen hun talenten en participeren in de samenleving	Meer jongeren halen een startkwalificatie.	aantal behandelde jongeren leerplicht	228	153	213	250
			aantal behandelde jongeren RMC	44	41	45	45
		Afname aantal voortijdig schoolverlaters	Aantal voortijdig schoolverlaters	40	45	45	40
	Effectieve ondersteuning voor kwetsbare inwoners bij zelfredzaamheid en participatie	Meer inwoners kunnen langer zelfstandig blijven wonen.	Aantal inwoners met een WLZ indicatie	189	190	190	190
			Aantal unieke gebruikers maatwerkvoorzieningen	784	294	305	
		Afname van de vraag naar PGB	Aantal aanvragers PGB - jeugd	13	17	20	
			Aantal aanvragers PGB - Volwassenen	16			
		Minder volwassenen/ouderen hebben te maken met huiselijk geweld.	Aantal volwassenen betrokken bij huiselijk geweld				n.n.b.
		Afname percentage inwoners met verslavingsproblemen	Percentage inwoners met verslavingsproblemen				n.n.b.
		Minder inwoners met financiële problemen	Aantal schuldhulpverlenings-trajecten	64	57	50	50
			aantal nieuw gestarte schuldhulpverleningstrajecten	12	16	18	15
			Aantal beëindigde schuldhulpverleningstrajecten	29	10	11	12
		Meer toezichtsbezoeken met het oog op de kwaliteit van de opvang en hulpverlening.	Aantal inspectie- en/of toezichtsbezoeken Kinder- en peuteropvang	41		6	6
			Aantal toezichtsbezoeken WMO				n.n.b.
		Meer inwoners zijn tevreden over de geboden ondersteuning.	Uitvoering cliëntervaringsonderzoek	ja	ja	ja	ja
		Minder inwoners maken bezwaar tegen een individueel besluit.	Aantal bezwaren Participatiewet	4	3	1	3
			Aantal bezwaren WMO	9	3	1	3
			Aantal bezwaren Jeugdwet	5	1	0	0
			Aantal bezwaren BBZ	0		1	1
3. Ruimte en ontwikkeling	100 % Actuele bestemmingsplannen	Aantal bestemmingsplannen	100%	100%	100%	100%	
		Percentage digitale beschikbaarheid raadplegen op ruimteplannen.nl	45%	75%	100%	100%	
	Afname aantal bezwaren	Aantal bezwaren WABO omgevingsvergunning	3	4	1	0	
		Aantal bezwaren WABO dwangsom	1	1	1	0	
		Aantal bezwaren Wet RO	1	1		0	
		Aantal bezwaren WOB			2	1	
		Aantal bezwaren Drank- en Horecawet				1	
	Toename werkgelegenheid	Aantal bedrijfsvestigingen	1.492	1.530	n.n.b.	n.n.b.	
		Aantal banen	8.430	8.440	n.n.b.	n.n.b.	
	Toename verkoop gronden	Aantal m2 verkochte bouwgrond	21.726	4.178	30.200	16.700	
		Aantal verkochte m2 bedrijventerreinen	26.418	29.514	55.000	37.000	
	Toename oplevering bouwrijpe grond	Aantal m2 bouwrijp opgeleverd (x 1.000 m2)		1,3	85		
	Toename nieuwbouw woningen	Aantal nieuwbouw woningen inbreilocaties	0	37	50		
Aantal nieuwbouw woningen actieve grondcomplexen		141	39	22	183		

Maatschappelijke effecten		Kwaliteitsdoelstellingen	Productiecijfers	2015	2016	2017	2018
4. Leefomgeving	Vergroten van de kwaliteit en veiligheid van de openbare leefomgeving	▪ 90% voldoet aan de afgesproken beheerkwaliteit	Percentage correcte beheerkwaliteit	95%	80%	100%	100%
		▪ Risicogestuurd beheer hoofdriolering	Maximaal aantal incidenten				2
		▪ Toename kostendekkendheid begraafplaatsen	Percentage kostendekkend	91%	80%	91%	94%
		▪ Toename afvalscheiding (in tonnen)	Grijze container - restafval	3.860	3.896	3.910	4.010
			Ondergrondse - restafval	271	282	290	290
			Blauwe container - papier	789	868	790	800
			Groene container	1.004	992	990	990
			Plastic afval	128	141	140	150
		▪ Toename hergebruik afval	Percentage hergebruik	40%	46%	46%	50%
		▪ Voldoen aan afspraken uitvoeringsprogramma handhaving OFGV	Percentage voldaan	100%	100%	100%	100%
		▪ Voldoen aan afspraken uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving	Percentage voldaan	40%	100%	100%	100%
		▪ Afname bezwaren Wet Milieubeheer	Aantal bezwaren	0	0	0	0
		▪ Afname bezwaren Verkeersbesluit	Aantal bezwaren	0	2	2	2
		▪ Toename aantal bezoekers Museum	Aantal reguliere bezoekers	6.114	6.078	6.500	7.750
			Aantal bezoekers bij acties	3.000	1.096	1.100	1.100
		▪ Stabilisatie aantal overleggen in het kader van openbare orde en veiligheid	Aantal overleggen met horeca	4	3	3	4
			Aantal overleggen burgemeester en politie	12	12	12	12
		▪ Minimaal aantal oefeningen GBT, CoPI, ROT	Aantal oefeningen	6	6	7	7
		▪ Stabilisatie aantal geactualiseerde regionale draaiboeken	Aantal geactualiseerde draaiboeken	4	3	4	4

Maatschappelijke effecten		Kwaliteitsdoelstellingen	Productiecijfers	2015	2016	2017	2018
5. Economie en samenleving	Bevorderen van de economische bedrijvigheid en werkgelegenheid	▪ Minimaal 3 startersbijeenkomsten per jaar	Aantal startersbijeenkomsten	1	2	3	3
		▪ 100% kostendekkendheid Haven	Percentage kostendekkendheid bedrijfsmatig	120%	122%	100%	80%
			Percentage kostendekkendheid recreatief	95%	85%	100%	120%
		▪ Toename aantal passanten	Aantal passanten	9.857	11.300	10.000	10.500
		▪ Afname aantal bezwaren havenverordening	Aantal bezwaren	0	0	0	0
		▪ Toename aantal toeristische bezoeken van de IJsselmeervisafslag in de zomer	Aantal bezoekers	-	880	1.000	750
		▪ 100 % kostendekkendheid IJsselmeervisafslag	Percentage kostendekkendheid	115%	170%	100%	100%
		▪ Vergroten markt	Aantal marktkramen	25	25	32	32
	Vergroten sociale cohesie samenleving	▪ Minimaal 4 netwerkbijeenkomsten visserijbelangen	Aantal bezoeken wethouder belangengroeperingen	4	7	15	7
			Werkbezoeken Brussel	4	6	4	4
		▪ Toename beheer Speeltuinen en -weiden/Sportvelden en gymnastiekgebouwen en sportzalen	Percentage voldaan aan beheerplan	100%	100%	100%	100%
			Aantal controles	0	2	2	2
		▪ Toename aantal bezoekers Zwembad	Aantal bezoekers (x 1.000)	93,0	103,6	115,0	111,8
		▪ Stabiliseren aantal gebruikers Bibliotheek	Aantal bezoekers (x 1.000)	93,3	84,9	91,0	91,0
Aantal leden	7.016		7.275	7.275	7.348		
		Aantal uitleningen (x 1.000)	173	157	160	162	

6. Financiën	Financieel gezonde gemeente	▪ Stabilisatie tijdig opleggen combi-aanslag voor 1 maart van ieder jaar	Percentage aantal aanslagen opgelegd < 1 maart	100%	100%	100%	100%
		▪ Toename opleggen overige aanslagen	Aantal objecten		31.758	32.000	32.200
			Aantal overige aanslagen		7.776	7.800	7.900
		▪ Afname aantal bezwaarschriften belastingen	Aantal bezwaarschriften	257	162	170	170
		▪ Afname aantal verminderingen belastingen	Totaal bedrag verminderingen (x € 1.000)	120	205	200	200
		▪ Netto-schuldquote exclusief verstrekte leningen < 130 %	Percentage	104%	72%	135%	119%
		▪ Debt ratio < 80 %	Percentage	66%	57%	65%	65%
		▪ Solvabiliteitsratio > 20%	Percentage	22%	31%	26%	25%
		▪ Grondexploitatie < 40 %	Percentage	30%	25%	65%	54%
		▪ Structurele exploitatieruimte > 0 %	Percentage	0,5%	11,4%	-3,3%	0,8%
▪ Belastingcapaciteit < 100%	Percentage	108%	112%	115%	116%		

B-3 INVESTERINGS- EN VERVANGINGSPLANNING

Naast vervangingsinvesteringen, staan ook op basis van de diverse beheerplannen onderhouds-investeringen in planning. Bij vaststelling van de begroting worden ook de betreffende kredieten gevoteerd, zodat binnen de gestelde richtlijnen tot vervanging kan worden overgegaan. Dekking van de kapitaallasten is voorzien in het beheerplan, dan wel uit vrijval van kapitaallasten.

Investerings- / vervangingsplanning	jaar	Invest.	lpt	2018	2019	2020	2021	Opmerkingen
Rentepercentage omslagrente				3%	3%	3%	3%	
1 Bestuur en dienstverlening								
<u>110500 Bevolking en Burgerlijke Stand</u>								
<i>1003000 Bevolking en burgerlijke stand</i>								
Kassa Uniwell 43F(260029)	2018	474.800 3.238	8	512 461	512	512	512	doorgeschoven van 2010; dekking stelpost
<u>120903 Apparaatskosten</u>								
<i>1999101 Apparaat materiële zaken</i>								
Meubilair locatie Noorderzand	2020	474.800 36.302	20	841	841	841	841	beheerplan meubilair
<u>120920 Automatisering (overhead)</u>								
<i>1999200 Kostenplaats automatisering</i>								
<i>1999200 Kostenplaats automatisering</i>								
Firewall PaloAlto PA-500 Groupsecure	2018	474.800 438.210 24.790	4	143.200 6.669	160.000	162.000	162.000	IBP budget voorzien in beheerplan ICT vrijval
Software Wet Ruimtelijke Ordening	2018	39.000	8	5.556				vrijval
Migratie GBI.4 naar GBI.6	2019	69.000	4		18.563			vrijval
Persoonlijke Internetpagina	2017	17.000	10					IBP 2017-2020; dekking is voorzien in beheerplan ICT
Inrichten Generieke Digitale Infrastructuur	2018	25.000	10	2.931				IBP 2017-2020
Informatiebeveiliging ca.	2018	45.000	10	5.275				IBP 2017-2020
Management Informatie (BI)	2018	2.500	10	293				IBP 2017-2020
Big / Open data	2018	20.000	10	2.345				IBP 2017-2020
Onderzoek naar één identificatiesysteem	2018	3.000	10	352				IBP 2017-2020
Vervanging telefooncentrale ca. hardware	2018	20.000	7	3.210				IBP 2017-2020
Vervanging telefooncentrale ca. software	2018	45.000	10	5.275				IBP 2017-2020
Vervanging telefooncentrale ca. externe ondersteuning	2018	10.000	10	1.172				IBP 2017-2020
Toptaken website	2018	21.000	10	2.462				IBP 2017-2020
Bedrijven Internet Pagina	2018	5.000	10	586				IBP 2017-2020
Gemeente App (incl. externe ondersteuning)	2018	7.250	10	850				IBP 2017-2020
Versterken KCC (Klant Contact Center)(incl. externe ondersteuning)	2018	5.000	10	586				IBP 2017-2020
Werken op afspraak (incl. externe ondersteuning)	2018	6.000	10	703				IBP 2017-2020
Zaakgericht werken (incl. externe ondersteuning)	2018	52.000	10	6.096				IBP 2017-2020
Implementatie digitale processen iBurgerzaken	2018	37.500	10	4.396				IBP 2017-2020
iObjecten	2018	10.000	10	1.172				IBP 2017-2020
Digitale duurzaamheid	2018	5.000	10	586				IBP 2017-2020
Nieuwe omgevingswet	2019	65.000	10		7.620			IBP 2017-2020
Beheer ruimtelijke informatie ondergrond	2019	4.000	10		469			IBP 2017-2020
Berichtenverkeer sociaal domein	2019	7.000	10		821			IBP 2017-2020
Migratie IPv6 (hardware)	2019	10.000	7		1.605			IBP 2017-2020

Investerings- / vervangingsplanning	jaar	Invest.	lpt	2018	2019	2020	2021	Opmerkingen
Migratie IPv6 (software en externe ondersteuning)	2019	10.000	10		1.172			IBP 2017-2020
Planning en Control	2019	44.400	10		5.205			IBP 2017-2020
iDensys	2020	9.000	10			1.055		IBP 2017-2020
<u>120930 Huisv Singel (overhead)</u>								
1999300 Kostenplaats locatie Singel		474.800		19.911	19.911	19.911	19.911	
Geluidsinst.raadzl.999074/0223	2019	32.011	15		2.681			vrijval
<u>120970 Tractie 2 (overhead)</u>								
1999700 Kostenplaats Tractie 2		474.800						
Iveco Turbo Daily kenteken 65-VLF-3(67)	2018	34.710	11	3.751				voorzien in beheerplan M&V
Iveco Turbo Daily kenteken 66-VLF-3(68)	2018	34.710	11	3.751				voorzien in beheerplan M&V
Iveco Turbo Daily kenteken BT-NJ-71(69)	2018	38.361	11	4.146				voorzien in beheerplan M&V
SAPwagen (verv:07-BJ-BK Daihatsy250012)	2021	17.498	8				2.493	voorzien in beheerplan M&V
2 Sociaal domein								
<u>220515 Dagverblijven gehandicapten</u>								
1641500 Dagverblijven gehandicapten (<1661500)		474.800						
Peppelstek:Dakafwerkingen;Dakbedekking bitumineus 1-laags;vervangen	2017	15.958	22					voorzien in beheerplan gebouwen
4 Leefomgeving								
<u>410303 Straatvegen</u>								
1210300 Straatvegen		474.800						
Glutton 2411 vuilzuiger 10/101	2021	16.500	10				1.934	voorzien in beheerplan M&V
<u>410306 Openbaar Groen</u>								
1560601 Openbaar Groen		474.800						
Doorzaaimachine Vredo(IO4560602)	2018	15.500	11	1.675				beheerplan mach & voertuigen
Houtversnipperaar 07/00 InvPI06	2018	27.711	11	2.995				beheerplan mach & voertuigen
<u>410802 Riolering en gemalen</u>								
1722200 Rioleringen		474.800						
Rioolreinigingsapparaat	2019	30.750	10		3.605			
<u>420805 Milieutoezicht</u>								
1723501 Bodem en waterbodem		474.800		7.989	7.989	7.989	7.989	
Bodemkwaliteitskaart (BW2010/100)	2018	35.000	5	7.642				vrijval
<u>430700 Gemeentelijke Brandweer</u>								
1120002 Gem. brandweer huisvesting		474.800		1.512	1.512	1.512	1.512	
Brandweer:Vloerafwerkingen;Gietvloer; overcoaten	2018	16.804	17	1.276				voorzien in beheerplan gebouwen
Afzuiginst.kazerne 120019/2001	2018	16.496	16	1.313				tlv stelpost

Investerings- / vervangingsplanning	jaar	Invest.	lpt	2018	2019	2020	2021	Opmerkingen
5 Economie en samenleving								
<u>510401 Haven bedrijfsmatig</u>								
<i>1221100 Beheerskosten binnenhavens</i>		474.800						
AanpassingSteigers 560155/0317	2019	43.790	15		3.668			vrijval (opnemen in beheerplan havens)
Electroboot Havendienst 08/101	2019	15.000	8		2.137			vrijval (opnemen in beheerplan havens)
Verv. palen scheepv. 01 strekdam achter strand	2018	47.250	40	2.044				beheerplan havens
Verv. palen scheepv. 12 strekdam achter strand	2018	17.500	40	757				beheerplan havens
Verv. palen scheepv. 23 Zuidkade	2018	52.500	40	2.271				beheerplan havens
Verv. conservering stalen leuning 18-19 Zuidkade	2020	16.650	20			1.119		beheerplan havens
Verv. palen scheepv. 56 Noordkade	2018	17.500	40	757				beheerplan havens
Verv. palen scheepv. 56 Noordkade	2018	17.500	40	757				beheerplan havens
Verv. palen scheepv. Wkh Oliesteiger	2018	15.750	40	681				beheerplan havens
<u>510402 Havens recreatief</u>								
<i>1560200 Voorzieningen ligplaatsen passanten</i>		474.800						
Ligpl.-elec-water. 560152/9624	2018	73.943	19	5.162				vrijval (betrekken in beheerplan havens)
WalvoorzAanpassing5560153/0224	2018	30.015	15	2.514				vrijval (betrekken in beheerplan havens)
Steiger Westhaven 0268DS; beplanking	2019	16.000	20		1.075			beheerplan havens
Steiger Westhaven 0268DS; vervanging	2018	76.800	30	3.918				beheerplan havens
<u>510405 Markt, midden en kleinbedrijf</u>								
<i>1310500 Markten en hallen</i>		474.800		917	917	917	917	
Stroomkast markt(260901)	2018	2.577	11	279				doorgeschoven van 2010; uit stelpost
Electriciteitsaansluiting Markt	2018	5.783	14	512				doorgeschoven van 2014; uit stelpost
<u>520606 Museum</u>								
<i>1541600 Museum 'het oude Raadhuis'</i>		474.800						
Uitbreiding museum	2018	63.737	19	4.450				vrijval naar beheerplan gebouwen
<u>530207 Speeltuinen en weiden</u>								
<i>1580700 Speeltuinen en weiden algemeen</i>		474.800		22.948	22.948	22.948	22.948	
Speeltoest.1eFase 580000/0117	2018	114.148	11	12.337				stelpost kapitaallasten (opgeschoven uit 2013)
Speeltoest.2eFase 580001/0316	2018	71.343	11	7.711				doorgeschoven van 2014; uit stelpost
Rubberteg.speelster 580002/1316	2018	48.265	15	4.043				vrijval
<u>530601 Sportvelden</u>								
<i>1531100 Sportvelden Groene Algemeen</i>		474.800						
Boilers sportpark de Vormt 05/103	2018	18.000	12	1.808				Vrijval; opnemen in beheerplan gebouwen

Investerings- / vervangingsplanning	jaar	Invest.	lpt	2018	2019	2020	2021	Opmerkingen
Maaimachine (Toro)	2019	48.493	11		5.241			Investering en vrijval voorzien in beheerplan Mach & Voertuigen
Beregeningshaspel met motorpomp 2009(24)	2021	19.181	12				1.927	Investering en vrijval voorzien in beheerplan Mach & Voertuigen
Veld 7 en 8 renovatieonderhoud	2019	127.839	19		8.925			voorzien in beheerplan sportvelden
Veld 9 en 10 renovatieonderhoud	2020	130.396	19			9.103		voorzien in beheerplan sportvelden
<u>530602 Zwembad</u>								
1530200 Zwembad		474.800						
Luchtbehandelingskast kleedkamers	2018	35.000	20	2.353				voorzien in beheerplan zwembad
<u>530603 Gymnastiekgebouwen en sportz.</u>								
1530301 Gymnastiekgeboud de Nagel		474.800		1.779	1.779	1.779	1.779	
1530302 Sportzaal Waaiershoek		474.800		4.562	4.562	4.562	4.562	
Sportvloer Nagel 230022/0302	2018	7.162	11	774				doorgeschoven van 2014; uit stelpost
Sportvloer Waaiershoek	2018	37.028	11	4.002				doorgeschoven van 2014; uit stelpost
6 Financiën								
<u>621005 Uitvoering wet WOZ</u>								
1930500 Uitvoering wet WOZ		474.800		1.211	1.211	1.211	1.211	
GIS Software WOZ2003 (260121)	2018	3.176	15	266				doorgeschoven van 2011; dekking stelpost
Software taxatieverslagen internet 05/104 (260125)	2018	3.583	5	782				doorgeschoven van 2011; dekking stelpost

B-4 INVESTERINGSFONDS EN ZZL-GELDEN

Investeringsfonds

Deelgebied	Grondslag	Beklemd om te boeken tlv InvKrediet t/m 2017	Onttrokken t/m 2017 naar afzonderlijke IO/Expl. met 443200	Begrote stand per 31-12-2017	Verwachte onttrekking 2018	Begrote stand per 31-12-2018 (excl. beklemd)	Begrote stand per 31-12-2018 (incl. beklemd)
1	2	3	4	5	6	7	8
Bedrijvengebied	534.173	304.500	209.500	(2-3-4) 20.173		(5-6) 20.173	(3+7) 324.673
Centrumgebied	1.012.500	61.947	617.500	333.053	100.000	233.053	295.000
Randzones	125.000	7.108	75.000	42.892		42.892	50.000
Urk als geheel	826.992	400.000	160.276	166.716		166.716	566.716
Totaal	2.498.665	773.555	1.062.276	562.834	100.000	462.834	1.236.389

ZZL-gelden

Deelgebied	Grondslag	Beklemd om te boeken tlv ZZL krediet t/m 2017	Onttrokken t/m 2017 naar afzonderlijk IO/Expl. met 443200	Begrote stand per 31-12-2017	Verwachte onttrekking 2018	Begrote stand per 31-12-2018 (excl. beklemd)	Begrote stand per 31-12-2018 (incl. beklemd)
1	2	3	4	5	6	7	8
Co-financiering (4310012)	1.500.000			1.500.000			
*Duurzame Visserij		190.000					190.000
*De Parel Oppoetsen		500.000					500.000
*Buitendijkse Haven						700.000	700.000
*Overig						110.000	110.000
Totaal	1.500.000	690.000		1.500.000		810.000	1.500.000

Bijdrage verbreding N50	Begroot	boekingen t/m 2016 t.l.v. 443290	restant-krediet per 1jan2017	boekingen 2017 t.l.v. 443290	restant-krediet per 2017	Uit Inv.fonds (9091405) t/m 2017	
1	2	3	4	5	6	7	8
Krediet 4310011	500.000	358.872	141.128	-26.998	168.126	331.874	

Nr.	Onderwerp	Toezegging/besluit	Portefeuillehouder	Stand van zaken
1.	Wilhelminapark	Faciliteiten in het Wilhelminapark uitbreiden zodat nog meer doelgroepen daar terecht kunnen	Wethouder G. Post	In behandeling
2.	VOG vrijwilligerswerk	Onderzoeken of voor vrijwilligerswerk een gratis VOG kan worden verstrekt	Wethouder F. Brouwer	In behandeling
3.	Bestuurlijk platform iJsselmeervisserij	Onderzoeken of gekomen kan worden tot een bestuurlijk platform IJsselmeervisserij	Wethouder G. Post	In behandeling
4.	Innovatiefonds sociaal domein	Een innovatiefonds sociaal domein in het leven roepen	Wethouder F. Brouwer	In behandeling
5.	Speelbos	Onderzoeken of verplaatsing van het speelbos naar de overkant van de Staartweg mogelijk is	Wethouder G. Post	In behandeling.
6	Informatieborden palenscherf	Op markante plaatsen bij het palenscherf informatieborden plaatsen met historische informatie en een foto van het palenscherf van vroeger	Wethouder F. Brouwer	In behandeling
7	Faciliteren startende zelfstandige ondernemers	Onderzoeken of pand Noorderzand kan worden gebruikt voor de vestiging van startups. Aandacht geven aan deze nieuwe groep van startende ondernemers bij de (her)ontwikkeling van bedrijfsterreinen	Wethouder G. Post	In behandeling
8	Duofiets en speel-/beweegplaats Talma	Een nieuwe duofiets voor de Talma en een nieuwe speel/beweegplaats nabij en in overleg met de Talma mogelijk maken	Wethouder F. Brouwer	In behandeling
9	Speelattributen strand	Onderzoeken of € 10.000 kan worden bestemd voor het realiseren van 2 volleybalvelden en 1 of 2 attracties in het water bij het grote strand en 2 attracties voor de jonge kinderen in het water bij het kleine strand tijdens het zomerseizoen 2017	Wethouder F. Brouwer	In behandeling
10	Beschutte ontmoetingsplek oudere inwoners	Botterschuur in de winter openstellen zodat het ook kan fungeren als beschutte ontmoetingsplek voor (oudere) inwoners. Concern voor Werk benaderen voor het bemensen van een koffiecorner	Wethouder F. Brouwer	In behandeling

B-6 STRATEGISCHE AGENDA URK-NOP

De colleges van burgemeester en wethouders van gemeente Urk en Noordoostpolder hebben gezamenlijk een strategisch agenda Flevoland opgesteld. Hierin zijn gezamenlijke ambities uitgesproken. Eén keer per halfjaar komen beide colleges bij elkaar om agenda, actualiteit en voortgang te bespreken. Besluitvorming vindt plaats in beide gemeenteraden.

Programma	Gezamenlijke ambitie
Bestuur en dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> - één ongedeeld Flevoland - samenwerking bestuurlijk en ambtelijk - positie in regio Zwolle - positie in Europa - bestuurskracht en bestuurlijke vernieuwing - implementatie Omgevingswet
Sociaal domein	<ul style="list-style-type: none"> - benutten aanwezige arbeidspotentieel - afstemmen van beleidskaders en verordeningen sociaal domein - versterken van algemene voorzieningen - gezamenlijke inkoop van hulpmiddelen en gespecialiseerde ondersteuning
Ruimte en Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> - herontwikkeling verouderde bedrijventerreinen - nieuwbouw NLR - versterking Oost-Westverbinding in driehoek A6 – A50 - realisering gebiedsvisie Urkervaart – Kamperdijk – A6 - toekomst Ketelbrug als toegangspoort voor Noordelijk Flevoland - realisering Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland - beter benutten Urkervaart / aanpassingen sluis/brug bij Urk - gebruik Urkervaart voor opwekking duurzame energie - maritiem bedrijventerrein - samen optrekken in kader Visie Werklocaties.
Leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> - goede politie- en brandweerbijstand op wijkniveau in Noord Flevoland - samenwerking in crisis- en calamiteitensituaties - toezicht en handhaving horeca en jeugdtonen optimaliseren - verbetering openbaar vervoer verbindingen richting de grote steden / busstation Urk - verbreding N50 / opwaardering Domineesweg en Schokkerweg - veiligheid op- en afritten A6
Economie en samenleving	<ul style="list-style-type: none"> - benutten Europese fondsen - binnen halen van Kennisinstituten en andere onderwijsvoorzieningen (composiet en nautisch maritiem) - eventuele deelname aan Floriade 2022 - Noordelijk Flevoland als de meest duurzame regio van Nederland - snelle internetverbindingen / glasvezel in buitengebied - profilering van Noord Flevoland als Fish en Food Valley - toekomst Ketelbrug als toegangspoort voor Noordelijk Flevoland - versterking cultuurhistorie / uitnutten potentie culturele driehoek Nagele – Urk – Schokland - Noord Flevoland als aantrekkelijk watersportgebied (Randmeren / IJsselmeergebied) - versterking en uitbreiding van toeristisch potentieel - verdere ontwikkeling van de gebiedspromotie